ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်းကျော်ဇော အတ္ထုပ္ပတ္တိ
အပိုင်း (၁)

(၁)

ကျနော့်ကို ကျနော်တို့လေးစားသော ပုဂ္ဂိုလ်တဦးက လွန်ခဲ့သော ၃ – ၄ နှစ်ခန့်က ကျနော့်အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ ကျနော်က အလွန်ခက်မည်ထင်၍ ငြင်းပယ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုကျနော့်အသက် ၈၄ နှစ်ရောက်မှ မိမိအတ္ထုပ္ပတ္တိရေးလျှင် အများအတွက် အကျိုးရှိနိုင်မည် ယုံကြည်ယူဆလာသဖြင့် မသေခင်တာဝန်တရပ်အနေဖြင့် ရေးသားရန်ဆုံးဖြတ်ပြီး ရေးသားရပါတော့သည်။

၁။ ကျနော့်မွေးနေ့မှာ ၁၉၁၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ (၃) ရက် ဖြစ်သည်။ ဇာတိမှာ မြန်မာပြည် သာယာဝတီခရိုင်၊ သုံးဆယ်မြို့ ဆိုင်းစုရွာ ဖြစ်သည်။

၂။ လယ်သမားကြီး ဦးပန်း–ဒေါ်တင့် တို့၏ သားသမီး (၆) ယောက် အနက် ဒုတိယသား ဖြစ်ပါသည်။

၃။ မိဘများမှာ ချစ်တီးထံမှ လယ်ဧက ၄၀ ကျော်ကို အငှားချပြီး စာရင်းငှားများနှင့်လယ်သီးစားလုပ်သောသူများ ဖြစ်သည်။ ချမ်းသာတဲ့ လယ်သမားအနေအထား ဖြစ်ပါသည်။ အသင့်အတင့်ချောင်ချိသော လယ်သမားများ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ကျနော်တို့သည် ငယ်စဉ်က မိမိဖခင်၏နှမ အပျိုကြီးဒေါ်စောနှင့် နေခဲ့ရပြီး မိဘနှင့်ဒေါ်စောတို့၏ ဆုံးမပဲ့ပြင်မှုနှင့် ကြီးပြင်းခဲ့ရသည်။ အဒေါ် ဒေါ်စောမှာ ကွပ်ညှပ်မှုအတော်တင်းကျပ်သဖြင့် အများတန်းတူ မကစားရ။ မပျော်ရွှင်ရဘဲ မိန်းခလေးတယောက်လို ပိပိရိရိနေခဲ့ရသည်။ ကျနော်တို့ ဆိုင်းစုရွာမှာ သုံးဆယ်မြို့မြောက်ပိုင်းမှစပြီး စီးလာသော သုံးဆယ်ချောင်းကမ်းပါးတွင်ရှိရာ အများရေကူးတတ်ကြသော်လည်း ကျနော်တို့မှာ အဒေါ်ရဲ့ပညတ်ချက်ကြောင့် ရေမကူးတတ်ခဲ့ပါ။ ရေကူးအတတ်ကို စစ်ပညာသင်ရာ ဟိုင်နန်ကျွန်းရောက်မှသာ နည်းနည်းတတ်ခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျနော့်မှာ ငယ်စဉ်ကတည်းက စာတတ်ပြီးနောက် စာဖတ်ဝါသနာကြီးခဲ့ပြီး တွေ့သမျှ မြန်မာစာအုပ်မှန်သမျှဖတ်ခဲ့မိသည် ထင်ပါသည်။ ကျနော်ငယ်စဉ်က ဖတ်မိစွဲလန်းနေမိသော စာအုပ်တအုပ်မှာ ဦးဖိုးကျား၏ "မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်" စာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော် (၃) တန်းအရွယ်လောက်တွင် ဖတ်မိခြင်းဖြစ်သည် ထင်ပါသည်။ စာဖတ်ခြင်းကြောင့် ကျနော့်မှာ ငယ်စဉ်ကတည်းက မျိုးချစ်စိတ်ဝင်ခဲ့ပုံရပါသည်။ ပညာတတ်တယောက်လည်း ဖြစ်ချင်စိတ်ရှိခဲ့ပါသည်။ ကျနော်ကလေးအရွယ်တွင် သူငယ်နာရောဂါ ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် အသက်ကယ်ခဲ့ရသည် ဟုဆိုပါသည်။

၅။ ကျနော့်အသက် (၇) နှစ်အရွယ်တွင် မိဘများက သုံးဆယ်မြို့နှင့် ကျနော်တို့ ဆိုင်းစုရွာအကြား ရွာမရွာရှိ မြန်မာမူလတန်းကျောင်းကို အပ်ပါသည်။

၆။ ကျောင်းတွင် ကျနော်တို့ အတန်းငယ်ကို ကိုင်သောဆရာမမှာ အမည်ဒေါ်သိန်းခင်ဟုထင်ရသော အပျိုဆရာမ ဖြစ်ပါသည်။

၇။ ဆရာမမှာ အတော်အတန်ချောမောသော်လည်း စိတ်ထားတင်းမာသဖြင့် ကျနော်တို့ကြောက်ရပါသည်။ ကျနော့်မှာ ငယ်စဉ်က သူငယ်နာရောဂါစွဲကပ်ခဲ့ဖူးသဖြင့် ဉာဏ်နည်းနည်းထိုင်းနေပါသည်။ အထူးသဖြင့် သင်္ချာဘာသာတွင် ထိုင်းမှိုင်းခြင်းဖြစ်၍ ဆရာမ၏ ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းကို ခဏခဏခံရပါသည်။ ကျနော်၏ ဉာဏ်ထိုင်းမှုမှာ အသက် (၁၄) နှစ် (၁၅) နှစ် အရွယ် (၇) တန်းကျောင်းသား အရွယ်လောက်ထိ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းနောက်မှ ဉာဏ်ထိုင်းမှုက သက်သာလွတ်မြောက်လာပါသည်။

ကျနော် (၉) နှစ်သားအရွယ် (၂) တန်းရောက်ပြီးနောက် ကျနော့်မိဘများက ကျနော်နှင့် ကျနော့်အစ်ကိုကို ကျနော်တို့ရွာ၏ တဖက်ကမ်းတွင် ရှိသော ညောင်ဝိုင်းဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် အတော်အသင့်ခမ်းနားစွာဖြင့် ရှင်ပြုပွဲလုပ်ပေးပါသည်။

ၚင်းညောင်ဝိုင်းဘုန်းကြီးကျောင်းတွင်လည်း အစိုးရမူလတန်းကျောင်းဖွင့်ထားသဖြင့် သင်္ကန်းဝတ်ကိုရင်ဘဝမှ ထွက်ပြီးနောက် ရွာမ မူလတန်းကျောင်းသို့ ပြန်မသွားတော့ဘဲ ညောင်ဝိုင်းကျောင်းမှာပဲ ဆက်ပြီး (၂) တန်းကစပြီး ကျောင်းနေပါတော့သည်။ မိုးဥတုတွင် သုံးဆယ်ချောင်းကို လှေဖြင့်ဖြတ်ပြီး ကျောင်းတက်ခဲ့ရပါသည်။

ကလေးဘဝကျောင်းနေစဉ် နေအိမ်၏ အသေးအဖွဲ့အလုပ်ကိစ္စများ လုပ်ခဲ့ရပါသည်။ အဒေါ်အိမ်ထောင်ပြုသွားသော်လည်း ကျနော်တို့မိခင် အမေမှာအလွန် လုံ့လဝီရိယရှိပြီး စိတ်ထားအလွန်ကြံ့ခိုင်တင်းမာပြီး စိတ်ဓာတ်အလွန်ကောင်းသူ ဖြစ်သည်။ သားသမီးများအပေါ်လည်း အလွန် စည်းကမ်းကောင်းသူ ဖြစ်ပါသည်။ စာရိတ္တလည်းအလွန်ဖြောင့်မတ် ကောင်းမွန်သူ ဖြစ်သည်။ အိမ်မှုဝတ္တရားများကိုလည်း ကျနော်တို့စေ့စေ့စပ်စပ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ရပါသည်။ အဒေါ်လိုပင် အမေကလည်း ကျနော်တို့ကို ကစားခုန်စားမှု သိပ်မလုပ်ရပါ။

ကျနော့်မှာ မိုးတွင်း ဝါတွင်း (၃) လတွင်သင်္ကန်းစီးခြင်းကို (၂) တန်းမှ (၆) တန်းပြီးသည်အထိ ၅ နှစ် ၅ ဝါ ဝါဆို သင်္ကန်းဝတ်ခဲ့ပါသည်။ မိဘများကလည်း မိုးတွင်း၌ ချောင်းကိုဖြတ်၍ သွားရတာအန္တရာယ်များ၍ သင်္ကန်းစီးပြီး ဝါဆိုတာကို ကြိုက်ပါသည်။ ကျနော်လည်း ညောင်ဝိုင်း ဆရာတော်နှင့် ကျောင်းကိုခင်မင်နေပါသည်။

ကျနော်ညောင်ဝိုင်းကျောင်းတွင်နေစဉ် (၅) တန်းကျောင်းသား အရွယ်လောက်တွင် ကျနော်ထိပေါက်သည်ဟူသောသတင်း ဖြစ်လာပါသည်။ ဖြစ်ပုံမှာ ကျနော့်အဖေမှာ သာယာဝတီရုံးအမှုတခုတွင် သမာဓိလူကြီးအဖြစ်လိုက်ရပါသည်။ သာယာဝတီရုံးတွင် ဗေဒင်ဆရာတယောက် တွေ့ရသဖြင့် ဗေဒင်တွက်ရာ ဗေဒင်ဆရာက ခင်ဗျားသားသမီးတွင် ဗုဒ္ဓဟူးသား ဖြစ်သူက ထွန်းကားလာပြီး မိဘတွေကို အကူအညီပေးလိမ့်မည်ဟု ဟောပါသည်။

ဗုဒ္ဓဟူးသားမှာ ကျနော်ဖြစ်နေ၍ အဖေက နာမည်၊ ရွာလိပ်စာနှင့် ချက်ချင်း သာယာဝတီရုံးတွင် ရှိနေသော ထီစာရေးထံသွား၍ အိုင်ယာလန်ထီကို ထိုးပါတော့သည်။

မကြာခင် ကျနော်တို့ရွာကို မောင်ရွှေနာမည်နှင့် အိုင်ယာလန်ထီရုံးက စာတစောင်လာရာ ရွာမှမောင်ရွှေကြီးဆိုသော လူကြီးက ထိုစာကို ရယူပြီး အင်္ဂလိပ်စာတတ်သော စာရေးကြီး ဗိုလ်စိန်မှန်ကိုသွားပြရာ ဗိုလ်စိန်မှန်က အိုင်ယာလန်ထီရုံးက ပေးသောစာ ဟုဆိုသဖြင့် ထီပေါက်သည်ထင်၍ စာကို သိမ်းထားပါသည်။ အဖေကသတင်းကြား၍ စာကိုသွားတောင်းပါသည်။ မပေးပါ။ ထို့ကြောင့် အဖေက သာယာဝတီ ထီစာရေးကို သွားပြောရာ ထီစာရေးက စာဟာအရေးမကြီးပါ။ ခင်ဗျားထီထိုးတာ ငွေရကြောင်း ပြန်ကြားစာသာ ဖြစ်သည်။ ထီလက်မှတ်သာ ခင်ဗျားလက်ထဲရှိပါစေဟု ပြောသဖြင့် အဖေကရွာပြန်ပြီး မောင်ရွှေကြီးထံ ပြန်ပြောပြီး စာရှက်တောင်းပါသည်။

ကျနော်မူလတန်းအောင်ပြီး အလယ်တန်းကို သုံးဆယ်မြို့ (R.C.M) အာရ် စီ အမ် ကျောင်းတွင် နေရမည်ဖြစ်သော်လည်း မူလညောင်ဝိုင်းကျောင်းကထွက်ပြီး ရန်ကုန်က အလယ်တန်းဆရာဖြစ် စက္ကင်ဒရီစာမေးပွဲ အောင်ထားသော 'ဆရာဆင်' ဆိုသူဆရာက ညောင်ဝိုင်းမူလတန်းကျောင်းကို အလယ်တန်းကျောင်းဖြစ်အောင် လုပ်နေသည်ဆို၍ အလယ်တန်းကို သုံးဆယ်မြို့သွားမသင်ဘဲ ၅ တန်း ၆ တန်းကို သူ့ထံတွင်ပင်သင်ကြားနေပါသည်။

နောက် ၇ တန်းရောက်သောအခါ ညောင်ဝိုင်းကျောင်းလည်း အလယ်တန်းကျောင်း ဖြစ်မလာဘဲရှိသည်။ ကျနော်လည်း မြန်မာ (၇) တန်းမှာ အစိုးရစာမေးပွဲ စစ်ခံရမည်ဖြစ်၍ တရားဝင်အလယ်တန်းကျောင်း တက်ရန်လိုသဖြင့် သုံးဆယ်မြို့ R.C.M ကျောင်းသို့ နေအိမ်မှ သွားတက်ပါသည်။

(၇) တန်းဆရာမှာ ဦးစိန်ခဲဆိုသော ခရစ်ယာန်ဆရာ ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်ဘုန်းကြီးကျောင်းသားမှန်းသိ၍ ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး မကြာခဏ ကျနော်ကို 'စ' ပါသည်။ ကျနော်လည်း ပြန်လည်ချေပသဖြင့် တဖြည်းဖြည်းဆရာနှင့် ကျနော် ရင်းနှီးလာပါသည်။

ကျနော် (၇) တန်း ပထမနှစ်ဖြေဆိုရာ ကျောင်းပြောင်း ကျောင်းလွှဲတွေကြောင့် ကောင်းကောင်းစာမလိုက်နိုင်ဘဲ စာမေးပွဲကျခဲ့ပါသည်။

နောက်(၇) တန်း ဒုတိယနှစ်ကို ၎င်း R.C.M ကျောင်းတွင်ပင် ဆက်နေပါသည်။ (၇) တန်းဆရာမှာ အသစ်ဖြစ်ပြီး အသက်သိပ်မကြီးသေးသော ဆရာဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်သူ၏နာမည် မေ့နေပါသည်။ ၎င်းဆရာသင်ပုံပြပုံမှာ အလွန်ကောင်းပါသည်။ ကျနော် ဉာဏ်ရွှင်လန်း ထက်မြက်လာပါသည်။ ၎င်း၏သင်ကြားပုံနည်းကို နောင်ကျနော် Highergrade ခေါ် အထက်တန်းဆရာဖြစ်သင်တန်း တက်ရောက်သင်ကြားရတော့မှ သဘောပေါက်လာပါသည်။

၎င်းသင်နည်းမှာ ဆရာဖြစ်သင်ဆရာများ၏ လက်စွဲဖြစ်သော ပြဿနာတခု သင်ကြားရာတွင် ဆရာကပြဿနာ၏ အဖြေကို တိုက်ရိုက်ပြောမပြဘဲ တပည့်များ မူလသိရှိထားသည့် အချက်များမှ တပည့်များ၏ မူလဉာဏ်ပညာကို ဆွဲဆန့်ထွက် လာအောင် တဖြည်းဖြည်းမေးခွန်းများမေးပြီး ပြဿနာ၏ အဖြေကိုတပည့်များ တဖြည်းဖြည်းအလိုအလျောက် သိရှိလာစေသော နည်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာ – သုံးနှင့်သုံးပေါင်းခြင်းကို သင်မည်ဆိုလျှင် ဆရာကအဖြေဟာ ခြောက်ဟုမပြောဘဲ တပည့်များသိပြီးဖြစ်သော လက်တဖက်စီကို လက် (၃) ချောင်းစီထောင်စေကာ ၎င်းလက်ချောင်းကလေးများကို ရေတွက်စေပါသည်။ ပထမ လက်မှ (၃) ချောင်း ကို တစ်၊ နှစ်၊ သုံးဟု ရေတွက်စေပြီးမှ ဒုတိယလက်မှ (၃) ချောင်းကိုဆက်ပြီး ရေတွက်ရပါသည်။ တပည့်ဖြစ်သူက လေး၊ ငါး၊ ခြောက်ဟု ဆက်ပြီးရေတွက်ရပါသည်။ သို့ဖြင့် သုံးနှင့်သုံးပေါင်းလျှင် အဖြေ ခြောက်ဆိုတာ တပည့်ကိုယ်တိုင်သိလာစေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသင်နည်းမျိုးကို ကျနော်တို့၏ (၇) တန်းဆရာအသစ်က သင်ကြားပေးသဖြင့် ကျနော်တို့ ဉာဏ်ပွင့်လင်းပြီး လျင်မြန်စွာ တက်မြောက်လာခဲ့ပါသည်။ ကျနော့်မှာ အတန်းထဲတွင်လစဉ် စာမေးပွဲအစမ်းစစ်များတွင် အမြဲတန်း ပထမ၊ ဒုတိယရပြီး အမြဲဝမ်းသာ ရွှင်လန်းနေပေသည်။

သို့သော်လည်း ထိုနှစ် (၇) တန်း အစိုးရစစ်စာမေးပွဲတွင် မမျှော်လင့်ဘဲ ကျနော်စာမေးပွဲ ကျပြန်သည်။ ကျနော်များစွာ ထိတ်လန့်ဝမ်းနည်းသွားပါသည်။

နောက်မှ အကြောင်းကိုရှာရာတွင် ကျနော်သည် ငယ်စဉ်ကတည်းက ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့ရာ အတန်းထဲတွင် ပထဝီဘာသာအစား ပါဠိဘာသာကိုသာ သင်ယူခဲ့ရာ R.C.M ကျောင်း (၇) တန်း ဒုတိယနှစ်ကျမှ (ပါဠိဘာသာသင်ပေးမည့်ဆရာ မရှိသဖြင့်) ပထဝီဘာသာရပ်ကို ပြောင်းပြီးသင်ပါသည်။ သို့သော် ကျနော်သည် နောက်မှလိုက်သင်ရသည့် ပထဝီဘာသာရပ်ကို အာရုံစိုက်ဖိပြီး မကြိုးစားမိဘဲ ထိုဆရာ အသင်အပြကောင်းသော တခြားဘာသာရပ်တွေသာ ပျော်ရွှင်စွာအာရုံစိုက်မိသဖြင့် စာမေးပွဲကျရပေသည်။ ယင်းမှ ကျနော်ကြီးစွာ နောင်တရပြီး ကျနော့်ပညာသင်ကြားရေးတွင် လေးနက်သော အတွေ့အကြုံကြီး ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျနော်သည် ပညာသင်ကြားရေးနှင့် စာမေးပွဲများ အကြောင်း တဆင့်တိုး၍ နားလည်လာပါတော့သည်။ ထိုသည်နောက် ပညာရေးတွင် ကျနော်နောက်ထပ် တခါမှ စာမေးပွဲမကျတော့ချေ။

နောက် (၇) တန်း တတိယနှစ်တွင် ကျနော် R.C.M ကျောင်းတွင် မနေတော့ဘဲ၊ သုံးဆယ်မြို့၊ လိပ်အင်းရွာ ဆရာကြီး ဦးအုံး၏ အလယ်တန်းကျောင်းသို့ ပြောင်းနေပြီး ထိုကျောင်းမှ (၇) တန်းကို တတိယနှစ်တွင် ချောမောစွာအောင်မြင်ပါတော့သည်။

(၂)

ကျနော်မြန်မာ (၇) တန်းအောင်ပြီးနောက် ညောင်ဝိုင်းဆရာတော်က ကျနော်နှင့်အတူ ညောင်ဝိုင်းမူလတန်းကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးအုံးပန်း၏သား ကျနော်ကဲ့သို့ (၇) တန်းအောင်လာသော မောင်သိန်းဟူသောကျောင်းသားနှင့် ကျနော်တို့ (၂) ယောက်ကို ၁၉၃၆ ခုနှစ်လောက်တွင် သူ့ဆရာတော်ရှိရာ ဟင်္သာတမြို့ လယ်တီကျောင်းတိုက်တွင် မြန်မာ (၁၀) တန်းအထိ အထက်တန်းကျောင်းရှိရာသို့ အထက်တန်းဆက်သင်ကြားရန် စေလွှတ်လိုက်ပါသည်။

ကျနော်တို့ ဟင်္သာတလယ်တီကျောင်းတွင် သင်္ကန်းဝတ်ပြီးနောက် (၈) တန်းကစ၍ စာသင်ရပါသည်။ ကျနော့်အတွက် ကောင်းတာတခုက ကျနော်မှာအပြင်စာပေ၊ မဂ္ဂဇင်း စာစောင်စသည်တို့ကို ဖတ်ရှုတဲ့ဝါသနာ ရှိသူဖြစ်ရာ လယ်တီကျောင်းတွင် စာကြည့်တိုက်ကလေးတခုရှိသဖြင့် စာပေ၊ မဂ္ဂဇင်း စသည်တို့ကို အားလပ်ချိန်တွင် ကျနော်ဖတ်ရှုနိုင်ခဲ့ပါသည်။

လယ်တီကျောင်းမှ (၈) တန်းကျောင်းသားတချို့ကို တနှစ်အတွင်း မြန်မာ (၉) တန်း အစိုးရစစ်စာမေးပွဲကို ခုန်ကျော်ပြီးဖြေဆိုရန် စီစဉ်ပါသည်။ ဤသို့စီစဉ်ရာတွင် (၈) တန်းကျောင်းသား (၃) ယောက်ကို ရွေးပါသည်။ (၂) ယောက်မှာ ကျနော်၊ ကျနော်နှင့် ညောင်းဝိုင်းကျောင်းမှလာသူ မောင်သိန်းတို့ဖြစ်ပြီး၊ ကျန်တယောက်မှာ လယ်တီကျောင်းမှ ကျောင်းသား (၁) ယောက်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နောက် (၉) တန်းစာမေးပွဲကို ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ကျနော်နှင့် လယ်တီကျောင်းသားတို့က ခုန်ကျော်အောင်မြင်ပြီး မောင်သိန်း ကျ, ကျန်ခဲ့ပါသည်။

နောက်နှစ်တွင် ကျနော်ဟသ်ာတ လယ်တီကျောင်းတွင် မနေတော့ဘဲ၊ ကျနော့်အဒေါ်ရှိရာ ရန်ကုန်ကြည့်မြင်တိုင်အိမ်မှာ သွားနေပြီး ထိုမှ ၁၉၃၇ ခုနှစ်လောက်တွင် ရန်ကုန် ပုဇွန်တောင်မြူနီစပယ် အထက်တန်းကျောင်းတွင် မြန်မာ (၁၀) တန်းကို ဆက်၍သင်ပါသည်။

ကျောင်းတက်ခါစ အနည်းငယ်ခက်ခဲသော်လည်း အတော်ကြာသောအခါ ကျနော်ကောင်းစွာ လိုက်နိုင်ပြီး ထိုနှစ် (၁၀) တန်းကို ကောင်းမွန်စွာ အောင်မြင်ပါသည်။

ရန်ကုန်တွင် ကျနော့်အတွက် ကျောင်းနေရတာ တခုကောင်းသည်မှာ စာကြည့်တိုက်များ ပေါ်များသဖြင့် ကြည့်လိုသော စာပေမဂ္ဂဇင်းများ ငှားရမ်းကြည့်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် အိမ်နီးနားချင်းကလည်း စာဖတ်သူပေါ်များ၍ စာအုပ်များငှားရမ်းကြည့်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျနော့်တွင် အချိန်ရှိသမျှ စာပေမဂ္ဂဇင်းများ ဖောဖောသီသီ ဖတ်ရှုချင်သမျှကို ဖတ်ရှုနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကျနော် ရန်ကုန်တွင် ကျောင်းတက်နေသော ပုဇွန်တောင် မြူနီစပယ်အထက်တန်းကျောင်း ကျောင်းဆရာတချို့မှာ သခင်အသင်းဝင်များ ဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားများမျိုးချစ်စိတ်ကို အခွင့်ကြုံတိုင်းသွင်းပေးပါသည်။ ဤကျောင်းမှာ ကျနော့်နိုင်ငံရေးအသိနှင့် မျိုးချစ်စိတ်ကို တဆင့်မြှင့်တင်ပေးလိုက်သောကျောင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်ငယ်စဉ်က ဗန္ဓုလအကြောင်းဖတ်ပြီး စစ်ဘက်ဝါသနာပါလာရာ အရပ်ထဲတွင်လည်း ဦးမောင်ကြီး ရဲတပ်ဗိုလ်များဖြစ်သည့် ဆရာဦးဘစိန်၊ ဦးမြစိန်တို့နှင့် ရင်းနှီးလာပြီး ၎င်းတို့၏ ရဲတပ်သို့ဝင်လိုက်တော့သည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ် ရန်ကုန်အမျိုးသားအောင်ပွဲ လှည့်လည်ပွဲတွင် ကျနော်သည် ရဲတပ်သားဝတ်စုံဖြင့် ပါဝင်ခဲ့သည်။

ကျနော် မြန်မာ (၁၀) တန်းအောင် ပြီးနောက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ဆက်ပြီး ပညာသင်လိုပါသည်။ ထိုစဉ် အင်္ဂလိပ် ခေတ်ပညာရေးစနစ်အရ ကျနော်တက္ကသိုလ်တက်ခွင့် မရှိပါ။ အင်္ဂလိပ်ပညာရေးစနစ်မှာ ယခုခေတ်လို တမျိုးတစားတည်း မဟုတ်ဘဲ (၃) မျိုးခွဲခြားထားပါသည်။ ပထမအမျိုးမှာ အင်္ဂလိပ်စာသက်သက် သင်ကျောင်း၊ ဒုတိယမှာ အင်္ဂလိပ် – မြန်မာ နှစ်ဘာသာသင်ကျောင်းနှင့် တတိယ မြန်မာစာသက်သက်သင်ကျောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပထမအမျိုးနှင့် ဒုတိယအမျိုးသင်ကျောင်းမှ (၁၀) တန်းအောင်သူတို့သာ တက္ကသိုလ်သို့တက်ခွင့်ရှိပြီး မြန်မာသက်သက်နှင့် (၁၀) တန်းအောင်သူများ တက္ကသိုလ်တက်ခွင့် မရှိပါ။ တက္ကသိုလ်တက်လိုပါက နောက်ထပ် အင်္ဂလိပ်စာတဘာသာနှင့် (၁၀) တန်းအောင်မြင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျနော်တက္ကသိုလ်တက်နိုင်ရန် အင်္ဂလိပ်စာတဘာသာ (၁၀) တန်းစာမေးပွဲအောင်ရန် လိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်မြို့တွင် အင်္ဂလိပ်စာ တဘာသာတည်း (၁၀) တန်းအထိ အလွတ်သင်ပေးသော ပုဂ္ဂလိကကျောင်းများကို စုံစမ်းလေ့လာပါသည်။ ဘယ်မှာမှ ထိုကျောင်းမျိုး ဟုတ္တိပတ္တိမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်စာသင်ရန်အကြံကို စွန့်လွှတ်လိုက်ရပါသည်။

ကျနော်မြန်မာ (၁၀) တန်းအောင်ပြီးနောက် မြန်မာလိုဆက်ပြီး သင်ကြားနိုင်ရန် အတန်းတတန်းကျန်နေပါသည်။ ၎င်းမှာ "Highergrade" (ဟိုင်းရားဂရိတ်) ခေါ် အထက်တန်းဆရာဖြစ်သင်တန်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသင်တန်းကိုသာ တက်ရောက်သင်ကြားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျနော်သည် အသက် (၁၉) နှစ် ၁၉၃၈ – ၃၉ ခုနှစ်တွင် ကြည့်မြင်တိုင် အထက်တန်းဆရာဖြစ်သင်တန်း ကျောင်းသို့တက်ပြီး သင်ကြားပါသည်။ ထိုကျောင်းတွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ မရှိသဖြင့် 'ကိုမိုး' ဟုထင်ရသော ကျောင်းသားတဦးကို ဥက္ကဋ္ဌတင်ပြီး ကျနော်ကအတွင်းရေးမှူးလုပ်၍ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။

ထိုနှစ်တွင် ဗမာပြည်တွင် ကုလား – ဗမာရိုက်ပွဲ အဓိကရုဏ်းဖြစ်သောနှစ်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကိစ္စ ကျနော်တို့ထံသို့လည်း ရိုက်ခတ်လာပါသည်။ ကျနော်တို့စာသင်ကြားနေစဉ် ဘတ်စ်ကားတစီး ကျနော်တို့ကျောင်းရှေ့ ထိုးရပ်ကာ ဘတ်စ်ကားထဲက လူတယောက် မျက်နှာမှာသွေးသံရဲရဲနှင့် ဘတ်စ်ကားအမိုးပေါ်တက်ပြီး "ဟေ့… မြန်မာတွေ ကုလားပြည်က ကုလားတွေဟာ တို့ဗမာပြည်ထဲလာပြီး စီးပွားရှာကြတယ်။ ငါတို့ဗမာတွေရဲ့ စီးပွားရေးကို ဝင်လုပြီးလုပ်ကြတယ်။ ဒီလိုစီးပွားရှာရုံမကဘူး။ ငါတို့လဲ စော်ကားကြတယ်။ အခုငါ့မျက်နှာပေါ်က ဒဏ်ရာတွေ သွေးတွေဟာ ဒီကုလားတွေက ခုတ်လွှတ်လိုက်တာဖြစ်တယ်။ ဒီကုလားတွေကို မောင်းထုတ်ရမယ်။ လက်စားချေရမယ်။ အခုငါ့ကို ခုတ်လွှတ်လိုက်တဲ့ ကုလားတွေကို ပြန်ပြီးလက်စားချေဖို့ ငါတို့သွားမယ်။ ခင်ဗျားတို့ မလိုက်ကြဘူးလား။" ဟု အော်ဟစ်ပြောဆိုပါသည်။

ထိုအခါ ကျနော်အပါအဝင် ကျောင်းသား ၁၄ – ၅ ယောက် နီးရာတုတ်တို တုတ်စတွေ ကောက်ယူကြပြီး ၎င်းဘတ်စ်ကားပေါ် ပြေးတက်ကြသည်။ ဒဏ်ရာနှင့်လူက ကားကိုရန်ကုန်မြို့ဘက်ကို မောင်းသွားစေပါသည်။ ရန်ကုန် ကြည့်မြင်တိုင်နယ်စပ် မော်တော်ကားလမ်းပေါ်က သံချောင်းမောင်းတံကြီးကို ချထားပြီး ကားလမ်းကို ပိတ်ထားပါသည်။ ပုလိပ်တချို့ရပ်စောင့်နေပြီး ကျနော်တို့ ဘတ်စ်ကားကို ပြန်လှည့်စေပါသည်။ ကျနော်တို့ဘာမှမတတ်နိုင်ဘဲ လှည့်ပြန်ခဲ့ရပါသည်။

နောက်တနေ့ ကျနော်ကျောင်းကအပြန် ကြည့်မြင်တိုင်ဘူတာရုံ ဂုံးတံတားကြီးထိပ်ရှိ ကုလားဆိုင်ကြီးတဆိုင်ကို ဗမာတချို့ ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးထုခွဲနေရာ ကျနော်လည်း မားယွင်းသောမျိုးချစ်စိတ်နှင့် ထိုလူစုထဲပါဝင်ပြီး ထိုလုလားဆိုင်ကြီးကိုဝင်ရောက် ဖျက်ဆီးမိပါသည်။

ကျနော်တို့ မြန်မာဆရာဖြစ်သင်ကျောင်းတွင် ကျနော်တို့ကျောင်းသားသမဂ္ဂက ကြီးမှူးပြီး အပြင်လူကြီးတချို့ကိုဖိတ်ပြီး တရား ဟောပြောပွဲများ ကျင်းပပါသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂအမှုဆောင်လူကြီးများကိုလည်း ဖိတ်၍ ဟောပြောမှုများ ပြုလုပ်ပါသည်။ တချီတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂအမှုဆောင်လူကြီး ကိုထွန်းရှိန်ဆိုသော ကျောင်းသားကြီးပါလာပါသည်။ ၎င်းကိုထွန်းရှိန်ဆိုသူမှာ နောင်ကျနော်တို့ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင် ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် ကျနော်တို့အတူတူ ဂျပန်စစ်ပညာသင်ကြားခဲ့ကာ ဘီ.အိုင်.အေ တပ်ကြီးဖွဲ့ပြီး အင်္ဂလိပ်တို့ကို ကျနော်တို့နှင့်အတူ တိုက်ခိုက်ခဲ့သော နာမည်ကျော်တပ်မှူးကြီး ဗိုလ်ရန်နိုင်ဆိုသူ ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်တို့ကျောင်းသည် ရန်ကုန်မြို့ကျောင်းသားများ လှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုနှစ်မှာ ၁၉၃၈ – ၃၉၊ ၁၃၀၀ပြည့် အရေးတော်ပုံနှစ် ဖြစ်ပါသည်။

၁၃၀၀ပြည့်နှစ် ၁၉၃၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများက ရန်ကုန်မြို့ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ အတွင်းဝန်ရုံးကြီးကို ဝိုင်းရံပိတ်ဆို့သပိတ်တားသည့် အရေးအခင်းကြီး ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်လာပါသည်။

အတွင်းဝန်ရုံးကြီးမှာ ဗမာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအစိုးရတို့က အုပ်ချုပ်လွှမ်းမိုးထားသော ဗဟိုရုံးချုပ်ကြီးဖြစ်ပါသည်။ ဗြိတိသျှအုပ်စိုးမှုကို အရှိုက်ထိုးလိုက်သော ထိုးနှက်ချက်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း အင်္ဂလိပ်တို့က ကျောင်းသားများကို ရိုက်နှက်တိုက်ခိုက်ရာတွင် မြန်မာတိုင်းရင်းသား ပုလိပ် လက်နက်ကိုင်တွေ အသုံးမပြုဘဲ မျက်နှာဖြူ အင်္ဂလိပ်ဂေါ်ရာပုလိပ်တွေကိုသာ အသုံးပြုသည်။ မှတ်လောက်အောင်လည်း ဖိနှိပ်ရိုက်နှက်လိုက်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားပုံလည်းရသည်။

ကျနော်တို့ရန်ကုန်ကျောင်းသားများသည် အတွင်းဝန်ရုံးကြီးသို့ ထိုနေ့ (ဒီဇင်ဘာ ၂၀ရက်) နံနက်ခပ်စောစော (ရုံးမဖွင့်မီ) ရောက်လာကြပြီး အတွင်းဝန်ရုံးကြီး၏ သံတိုင်ခြံစည်းရိုးရှိ တခါးပေါက်အားလုံးကို ပိတ်ဆို့သပိတ်တားကြပါတော့သည်။

ကျနော်တို့ ဆရာဖြစ်သင်ကျောင်းမှ တကျောင်းလုံး (လူ ၆၀ လောက်ရှိ) ကို အတွင်းဝန်ရုံးကြီး၏ဗဟို အဓိကဝင်ပေါက် ထွက်ပေါက်ကြီးတွင် သပိတ်တားရန် တာဝန်ကျပါသည်။ ၎င်းဗဟိုသံတခါးပေါက်မှာ စပတ်လမ်းဘက်က ဖြစ်ပါသည်။

ကျောင်းသားများသည် အတွင်းဝန်ရုံးကြီးကို တဦးတယောက်မှ မဝင်နိုင်မထွက်နိုင်အောင် တားဆီးနိုင်ကြပါသည်။ ထိုနေ့ ရုံးမတက်နိုင်ကြတော့ပါ။

ကျနော်တို့၏ အတွင်းဝန်ရုံးသပိတ်တားဆီးမှုမှာ အားလုံးချောမောစွာ အောင်မြင်ထမြောက်ပြီးကြသဖြင့် နေ့လည် ၂ နာရီကျော် လောက်တွင် သပိတ်တားမှုကို ရုပ်သိမ်းပြီး အသီးသီးမိမိတို့ကျောင်းသို့ တပ်ဖွဲ့လိုက်ပြန်ကြရန်စီစဉ်ကြသည်။ ကျောင်းသားတပ်ဖွဲ့များ မပြန်မီ အတွင်းဝန်ရုံးကြီးကို အပြင်မှတပတ်တန်းစီပြီး ကျောင်းတပ်ဖွဲ့လိုက် လှည့်ပတ်ကြသည်။ ကြွေးကြော်သံများတိုင်တည်ပြီး လှည့်ပတ်ကြရာ ပထမ ရှေ့ဆုံးက တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား တပ်ဖွဲ့ဖြစ်၍ ၎င်းနောက် ဒုတိယတပ်ဖွဲ့မှာ ကျနော်တို့ဆရာဖြစ်သင်ကျောင်း တပ်ဖွဲ့ဖြစ်သည်။ လှည့်လည်မှု တပတ်ပြည့်ခါနီး ကျနော်တို့သည် အတွင်းဝန်ရုံးကြီးနှင့် စိန်ပေါကျောင်းအကြား အနော်ရထာလမ်းကြီးအတိုင်း ချီတက်လာရာ တပ်ဦး တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတပ်ဖွဲ့သည် အတွင်းဝန်ရုံးကြီးထောင့် အနော်ရထာလမ်းနှင့် စပတ်လမ်းဆုံသည့်ထောင့်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ထိုအချိန်တွင် စပတ်လမ်းအတိုင်း အင်္ဂလိပ်မျက်နှာဖြူ ဂေါ်ရာပုလိပ်များ အချို့မြင်းစီး၍လည်းကောင်း၊ အချို့ခြေလျင်ဖြင့်လည်းကောင်း သုံးလေးဆယ်လောက် (ထင်ရသည်) ပြေးဆင်းလာပြီး စပတ်လမ်းအတွင်း ရောက်နေသော ထိပ်ဆုံးမှ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ တပ်ဖွဲ့ကို ဝင်ပြီးရိုက်နှက်ဖြိုခွဲပါသည်။ ၎င်းတက္ကသိုလ်ကျောင်းသား တပ်ဖွဲ့နောက်က ကပ်ပါလာသော ဒုတိယကျောင်းသားတပ်ဖွဲ့ဖြစ်သည့် ကျနော်တို့ ဆရာဖြစ်သင်ကျောင်းသားတပ်ဖွဲ့ တပ်ဦးမှာ စပတ်လမ်းနှင့် အနော်ရထာလမ်းထောင့် စပတ်လမ်း၏ အရှေ့ဘက်နှုတ်ခမ်းသို့ ရောက်လာပြီ ဖြစ်၍ ပထမတက္ကသိုလ်ကျောင်းသား တပ်ဖွဲ့ကို မျက်နှာဖြူဂေါ်ရာများ နှင်းရိုက်နေသည်ကို ကျနော်တို့ကျောင်းတပ်ဦးက ကောင်းစွာ မြင်နေရသည်။ ကျနော်မှာ ကျနော်တို့ဆရာဖြစ်သင်ကျောင်း တပ်ဦးကဦးဆောင်လာသူဖြစ်၍ ထိုရိုက်ပွဲကို စပတ်လမ်း၏ အရှေ့ဘက် နှုတ်ခမ်းပေါ်က ကောင်းစွာမြင်တွေ့ နေရသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတပ်ဖွဲ့မှ ဗိုလ်အောင်ကျော် ဆင့်ကာဆင့်ကာ အရိုက်ခံရပြီး လဲကျသွားသည်ကိုလည်း မြင်တွေ့ရသည်။

နောက်ဗိုလ်အောင်ကျော် လဲကျသွားပြီးနောက် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတပ် ပြိုကွဲသွားပြီးသောအခါ ဂေါ်ရာပုလိပ်များက ဒုတိယတပ်ဖြစ်သော ကျနော်တို့ဆရာဖြစ်သင် ကျောင်းသားတပ်ဘက်သို့ လှည့်လာပြီး ဆက်ရိုက်ပါသည်။ ပြီးနောက် နောက်ကတပ်ဖွဲ့ အချို့ကိုလည်း ဆက်လက်ပြီး ရိုက်သွားကြသည်။

ထိုသို့ရိုက်ပြီး လူစုခွဲနေစဉ် အတွင်းဝန်ရုံး သံတိုင်ခြံစည်းရိုးအပြင်က ခါးလောက်နက်သည့် ရေမြောင်းထဲသို့ ဂေါ်ရာပုလိပ် နှစ်ယောက်လောက် အားလွှန်ပြီးကျသွားရာ ကျောင်းသားအချို့က အပေါ်ကအုတ်ခဲတွေ ကျောက်ပြားတွေနှင့် ပေါက်သဖြင့် တယောက်လဲကျသွားသည်ကိုလည်း မြင်တွေ့လိုက်ရပါသည်။ နောင် အစိုးရကြေညာချက်တွင် ဂေါ်ရာပုလိပ်နှစ်ဦး သုံးဦး ဒဏ်ရာရကြောင်း ကြေညာတာ မှတ်မိပါသည်။

ခဏအကြာတွင် အတွင်းဝန်ရုံးကြီး ဝိုင်းရံသော ကျနော်တို့ကျောင်းသားတပ်ကြီး ပြိုကွဲသွားပါတော့သည်။

ကျနော်တို့ မိမိကျောင်းအသီးသီးမှ ဒဏ်ရာရကျောင်းသားများကို ကောက်ကြသည်။ ကျနော်တို့ကျောင်းမှ ဒဏ်ရာရသူ (၁၀) ယောက်နီးပါးလောက်ရှိရာ မိန်းကလေးကျောင်းသူထဲမှ တယောက်မှမပါချေ။ ကျနော်တို့ကျောင်းမှ ဒဏ်ရာရသူများထဲတွင် ကိုခင်မောင်ရွှေဟူသော ကျောင်းသားမှာ နည်းနည်းပြင်းသည်။ ကျောင်းသူတချို့မှာလည်း သွေးသံရဲရဲနှင့် ဒဏ်ရာရနေကြသော မိမိမိတ်ဆွေကျောင်းသားများကို ကြည့်ပြီး ငိုယိုကြသည်။

ဒဏ်ရာရသူ ကိုခင်မောင်ရွှေကိုတွေ့ရ၍ ကျနော်အံ့သြပါသည်။ အကြောင်းမှာ ၎င်းသည် နောင်ဟာသစာရေးဆရာကြီးသော်တာဆွေ ဖြစ်လာမည့် ကျောင်းသားကိုကြင်မောင်ဆိုသူနှင့် အတွဲဖြစ်ပြီး ကျနော်တို့ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများတွင် မပါဝင်ကြဘဲ ဘေးထိုင်နေတတ်သူများ ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ကိုခင်မောင်ရွှေမှာ သော်တာဆွေလို ရုပ်ရည်ခန့်ညားချောမောသူ ဖြစ်သည်။

ကိုခင်မောင်ရွှေကို နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာကြာမှ ကျနော်ထပ်ပြီးတွေ့ရသည်။ တွေ့ရပုံမှာ ၁၉၅၇ ခုနှစ်က ကျနော်တပ်မတော်မှ ထွက်ရပြီးနောက် တရုတ်ဖြူများ ဒုတိယအကြိမ်ဗမာပြည်ကို ကျူးကျော်လာသဖြင့် ယင်းကို ဆန့်ကျင်တိုက်ထုတ်ရန် ပြည်သူတို့ကို လှုံ့ဆော်စည်းရုံးဖို့ ကျနော်သည် "တရုတ်ဖြူကျူးကျော်မှုနှင့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးကော်မတီ" ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တိုင်းပြည်တဝှမ်း လှည့်လည်ဟောပြော လှုံ့ဆော်ရာတွင် မြို့နာမည်မမှတ်မိသော ဗမာပြည်အလယ်ပိုင်း ဧရာဝတီမြစ်အရှေ့ဘက်ကမ်းရှိ မြို့တမြို့ကဖိတ်ကြား၍ ရောက်သွားရာ ကျနော်တို့ကို ကြိုဆိုနေသော လူအစုထဲတွင် ၎င်းကျောင်းသားဟောင်း ကိုခင်မောင်ရွှေကို တွေ့ရတော့သည်။ ကျနော်တို့ ဝမ်းသာအားရ နှုတ်ဆက်မိကြသည်။

အတွင်းဝန်ရုံးရိုက်မှုပြီးနောက် ဗိုလ်အောင်ကျော်ကျဆုံး၍ ဗိုလ်အောင်ကျော်ဈာပနကို ကျောင်းသားများ လိုက်ပို့ကြရသည်။ ဗိုလ်အောင်ကျော်သည် ရန်ကုန်ဂျပ်ဆင်ကောလိပ်မှ ကျောင်းသားဖြစ်သည်။ ဈာပနတွင် ဗိုလ်အောင်ကျော့်မိခင်ကြီးက မိန့်ခွန်းတိုလေး ပြောကြားရာ လူတွေ အတော်စိတ်ထိခိုက်ကြသည်။

အတွင်းဝန်ရုံးတွင် ကျောင်းသားတွေ ရိုက်မှုကြီး ပြီးလျှင်ပြီးချင်း နိုင်ငံအဝှမ်းကျောင်းသားတွေ သပိတ်မှောက်လာကြတော့သည်။ ရန်ကုန်မြို့ကျောင်းအားလုံးလည်း သပိတ်မှောက်လိုက်ကြတော့သည်။ ရန်ကုန်မြို့ကျောင်းသားများ သပိတ်စခန်းကို ရန်ကုန်မြို့ မြို့မကျောင်း ကြီးတွင် ဖွင့်လိုက်သည်။ မြို့မကျောင်းကြီးလည်း ကျောင်းလုံးဝပိတ်ထားသည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ ကျနော်တို့ ကျောင်းအသီးသီးမှ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့်

နောက်လိုက်အချို့တို့သည် မြို့မကျောင်းကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြတော့သည်။ ထိုစဉ်က မြို့မကျောင်း သပိတ်စခန်းတွင် ကျောင်းသားသုံးရာ (၃၀၀) ကျော်လောက် ရှိမည်ထင်ရသည်။ ကျနော်တို့သည် စောင်တထည်ပိုက်ပြီး မြို့မကျောင်းကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြတော့သည်။ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသူတွေကတော့ နေ့ကိုမြို့မကျောင်းလာပြီး ညတွင်မိမိတို့အိမ်ပြန်အိပ်ကြသည်။ များစွာသော သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားများ ကိုယ့်အိမ်တွင်ပင်နေကြပြီး တခါတရံမြို့မကျောင်းသို့ လာတတ်သည်။ မြို့မကျောင်းသပိတ်စခန်း စားသောက်ရေးမှာ ရန်ကုန်မြို့အတွင်း အလှည့်ကျရပ်ကွက်လိုက် ထမင်းထုပ်များ ကောက်စားကြသည်။

အတွင်းဝန်ရုံးကျောင်းသား ရိုက်မှုကြီးကြောင့် တပြည်လုံးပြည်သူလူထု တုန်လှုပ်ချောက်ချားသွားပြီး နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ် အစိုးရကို မုန်းတီးမှုနှင့် ကျောင်းသားများအပေါ် များစွာချစ်ခင်လေးစားမှုကြီး တဟုန်ထိုးဖြစ်လာကြတော့သည်။ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်မြို့လူထုက နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ပြတ်ပြတ်သားသား မုန်းတီးပြီး ကျောင်းသားတွေကို ထောက်ခံလာကြသည်။

ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များက ကျောင်းသားအရေး ဒုတိယခြေလှမ်းအဖြစ် ရန်ကုန်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ တိုင်းပြည်တဝှမ်း နယ်အသီးသီးသို့ဆင်းကြပြီး ကျောင်းသားများ အရေးအခင်းဖြစ်ပျက်ပုံကို ပြည်သူလူထုအား တိုင်ကြား ဟောပြောမှုလုပ်ရန် စီစဉ်ကြသည်။

ထိုအတောအတွင်း သုံးဆယ်မြို့ ကျနော့်မိဘများက ကျနော်မြင်းအနင်းခံရသည် ကြားရပြီး ကျနော့်အဖေ ရန်ကုန်မြို့သို့ လိုက်လာကာ ကျနော့်ကိုမြို့မကျောင်းတွင် လာတွေ့ဆုံသည်။ ကျနော်က ခြေမကပတ်တီးကိုဖွင့်ပြပြီး ဒဏ်ရာဘာမှမကြီးကြောင်း ပြောရသည်။ အဖေက ကျနော့်ကိုသုံးဆယ်မြို့သို့ ပြန်ခေါ်သွားချင်နေသည်။ ခေါ်လို့မရနိုင်ကြောင်းလည်း သူသိပုံရသည်။ ထို့ပြင် တခြားဒဏ်ရာရသော ကျောင်းသားအချို့ ခေါင်း၊ လက်စသည်တို့တွင် ပတ်တီးများဖြင့် သွားလာလှုပ်ရှားနေကြသည်ကိုလည်း သူမြင်တွေ့နေရသဖြင့် ဘာမှမပြောဘဲ သုံးဆယ်မြို့သို့ ပြန်သွားပါသည်။

နယ်များသို့ ကျောင်းသားများ တရားဟောဆင်းရန် အစီစဉ်အရ ကျနော့်မှာတခြားကျောင်းသားနှစ်ဦးနှင့်အတူ ပုသိမ်ခရိုင်သို့သွားရန် တာဝန်ကျပါသည်။ ပုသိမ်မြို့သို့သွားပြီး ပုသိမ်မြို့အပါအဝင် အခြားမြို့ (၄) မြို့လောက်မှာ တရားဟောရသည်။ ပုသိမ်ခရိုင်ကျောင်းသားအဖွဲ့၏ အစီအစဉ်ဖြင့် လှည့်ပြီးဟောပြောရသည်။

ကျနော့်မှာ လူထုကိုတရားဟောဖူးသော အတွေ့အကြုံမရှိ၊ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်ကျောင်းသားက လူထုကိုတရားဟောရမှာ ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ကျနော့်အသက် (၁၉) နှစ်အရွယ်သာဖြစ်ရာ အတော်ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့နေသည်။

ကျနော်တို့သည် အဓိကကျောင်းသားများ အရေးအခင်းကိုသာ ဟောပြောရာ အဓိကအတွင်းဝန်ရုံး ကျောင်းသားများ အရိုက်ခံရသော အရေးအခင်းကိုသာ ပြောပြသည်။ ထိုကိစ္စမှာ လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် ဖြစ်ပျက်သောကိစ္စ၊ ကျနော်တို့ စိတ်အထိခိုက်ဆုံးကိစ္စ၊ လူထုစိတ်အဝင်စားဆုံး ကိစ္စဖြစ်၍ စိတ်ပါလက်ပါ တိတိကျကျ အသေးစိတ်လည်း ပြောနိုင်သဖြင့် ပရိတ်သတ်လူထု အတော်စိတ်ဝင်စား ကြသည်။ တပွဲနှစ်ပွဲဟောပြောပြီးနောက် ကျနော်တို့ပြောဆိုမှု ရဲတင်းလာသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကျနော်တို့ကျောင်းသား အရေးအခင်း သာမက ဗမာပြည်အပေါ် အင်္ဂလိပ်တို့ဘယ်လို သွေးစုပ် အမြတ်ထုတ်နေပုံတွေပါ ဗမာပြည်မှ ဆန်စပါးအပေါ် ဘယ်လိုဘယ်လောက် သွေးစုပ်သည်။ ကျွန်းသစ်၊ ရေနံ၊ ဓာတ်သတ္တုတွေအပေါ် ဘယ်လိုဘယ်လောက် သွေးစုပ်ကြသည်ကို ကျနော်တို့အထူးသဖြင့် "နဂါးနီ" စာအုပ်တိုက်ထုတ် စာအုပ်များမှ ဖတ်မိမှတ်မိသလောက်တွေပါ ထည့်ပြောတတ်လာ၍ တရားပွဲမှာ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး တရားပွဲကြီးဖြစ်လာပြီး လူထုကလည်း ကျနော်တို့ ကလေးတွေမျှသာ ဖြစ်သော်လည်း အတော်လေးစားချစ်ခင်လာကြပါသည်။

ကျနော်တို့ကျောင်းသားများ နယ်ထွက်၍တရားပွဲများ လုပ်ပြီးနောက် ရန်ကုန်ရှိတချို့ သပိတ်ကောင်းစွာ မမှောက်သေးသော ကျောင်းများ၏ ကျောင်းဝင်ပေါက်များတွင် သပိတ်မှောက် ကျောင်းသူကျောင်းသားများသွား၍ သပိတ်တားမှုများ လုပ်ကြ၏။ ကျောင်းလာသူတချို့ကို တားဆီးပြီး သပိတ်မှောက်ရန် ဟောပြောလွှတ်ရသည်။

ကျနော်တို့ကျောင်းမှ ကျောင်းသားသမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ကိုမိုးမှာ သပိတ်စခန်းသို့မလာတော့သဖြင့် ကျနော်ကပင် ကျနော်တို့ ဆရာဖြစ်သင် ကျောင်းကို ခေါင်းဆောင်သွားရပေသည်။

ကျနော်တို့ ထိုသို့သပိတ်တားနေစဉ် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကို တဆင့်တိုးသည့်အနေဖြင့် ကျောင်းသားများ အစာတော်ခံဆန္ဒပြရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး ကြေညာလိုက်သည်။ ထိုကိစ္စမှာ အလွန်ရဲဝံ့စွာ ဆုံးဖြတ်ကြရခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ကျောင်းသားများ အစာတော်ခံဆန္ဒပြမည်ဟု ကြေညာလိုက်သောအခါ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ အတော်ထိတ်လန့်သွားမည် ထင်ရသည်။ မြို့မကျောင်း ကျောင်းသားသပိတ်စခန်းကြီးတွင် အစာတော်ခံကြတော့သည်။ အားလုံး တိတ်ဆိတ်သွားတော့သည်။ သို့ရာတွင် ပြည်သူတွေက ကျောင်းသားများ မကျန်းမမာဖြစ်လာမှာကို စိုးရိမ်ကြပြီး ချက်ချင်းပင် ထိုအစာတော်ခံဆန္ဒပြမှုကို ဆန့်ကျင်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်လူထုနှင့် ကျောင်းသားမိဘတို့က ပို၍ဆန့်ကျင်ကြသည်။ လူထုဆန့်ကျင်မှု ကြီးမားလာသဖြင့် အစာတော်ခံဆန္ဒပြမှုကို နှစ်ရက်ကြာလုပ်ပြီးနောက် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များက ရပ်စဲလိုက်ရန်ဆုံးဖြတ်ပြီး ထိုအစာတော်ခံဆန္ဒပြမှုကို ရပ်စဲလိုက်သည်။

ထို့နောက်ကျောင်းသားများသည် နေ့အခါ သပိတ်တားမှုများ သွားလုပ်ကြပြီး ညအခါ မြို့မကျောင်းကြီးတွင် စည်းဝေးပွဲနှင့် တရားပွဲများ လုပ်ကြသည်။

အချိန်မှာလည်း မိုးဦးကျစပြုလာပြီဖြစ်သည်။ ထိုအတွင်း အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ကျောင်းသားများ တောင်းဆိုထားချက်များအပေါ် စေ့စပ်ဆွေးနွေးရန် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များကို စည်းဝေးရန်ဖိတ်ကြားသဖြင့် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့် အစိုးရမျက်နှာချင်းဆိုင် အစည်းအဝေး ထိုင်ကြရသည်။

ကျောင်းသားများနှင့် အစိုးရစည်းဝေးပွဲကို တနိုင်ငံလုံးအာရုံစိုက်နေကြသည်။ ကျနော်တို့လည်း များစွာအာရုံစိုက် မျှော်လင့်နေကြသည်။ ရက်အချို့ကြာ အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေးကြပြီးနောက် ဆွေးနွေးပွဲပြီးပြီ။ ကျောင်းသားများကျေနပ်ကြပြီ၊ ကျောင်းသားသပိတ်ကြီး လုန်တော့မည်ဟူသော သဘောထားဖြစ်သည့် သတင်းကြေညာချက်ထွက်လာတော့သည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် ကျနော်တို့တောင်းဆိုချက်နှင့် ရရှိချက် အချက်အလက်များကို ကျနော်မမှတ်မိတော့ချေ။

ထိုသတင်းကြောင့် မြန်မာပြည်ရှိ ကျောင်းသားများအပါအဝင် ပြည်သူတရပ်လုံးက ကျောင်းသားများစည်းဝေးပွဲတွင် ကျေနပ်ကြပြီ။ ကျောင်းသားသပိတ်လှုပ်ရှားမှုကြီး အောင်ပွဲရပြီ။ သပိတ်လုန်တော့မည် ယူဆကြပြီး များစွာပျော်ရွှင် ဝမ်းမြောက်ကြသည်။

နောက်ကျနော်တို့သည် ကျနော်တို့တောင်းဆိုချက်နှင့် ရရှိချက်တို့ကို သိရှိလာသောအခါ ကျနော်အပါအဝင် အချို့က မကျေမနပ်မှုများ ဖြစ်လာသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ရန်ကုန်မြို့ကျောင်းပေါင်းစုံ၏ သပိတ်ခေါင်းဆောင်နှင့် မြို့မကျောင်းသားအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင် ကိုသန်းတင်ကိုယ်တိုင်ပါ မကျေမနပ်ဖြစ်တော့သည်။

ထိုအခြေအနေတွင် အကြောင်းတခုကို ဖော်ပြရန်ရှိပေသည်။ ၎င်းမှာ အစိုးရက ယခုနှစ်စာမေးပွဲများကို လအချို့ နောက်ရွှေ့ပြီး စစ်ဆေးရန် စီစဉ်သည်။ ယင်းအစီအစဉ်မှာ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ စာမေးပွဲဝင်ဖြေနိုင်ရန်အတွက်ဖြစ်သည်။ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားများအတွက် အကျိုးရှိသည်။ ၎င်းကိုကျောင်းသားများက တောင်းဆိုလို့ပေးတာလား သို့မဟုတ်အစိုးရက လက်တွေ့အရလဲဖြစ်ပြီး သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများကို သွေးဆောင်ရည်ရွယ်ပြီးလုပ်သလား ကျနော်မသိတော့ပေ။

ကျောင်းသားများသပိတ်လှန်ရေးကိစ္စ နောက်ဆုံးတွင် မြို့မကိုသန်းတင် ခေါင်းဆောင်ပြီး ရန်ကုန်ကျောင်း ၄ –၅ ကျောင်းမှ ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်များက သပိတ်မလှန်ဘဲ ဆက်မှောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ အများစုကြီးကတော့ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း သပိတ်လှန်ရန် သဘောတူကြသည်။

ထို့နောက် ကျနော်တို့အချင်းချင်း ငြင်းကြခုံကြတော့သည်။

ထိုအတွင်း ကျနော်မှာပင်ပန်းခြင်း၊ စိတ်ဓာတ်ထိခိုက်ခြင်းတို့ကြောင့် အဖျားနည်းနည်းဝင်လာပြီး နေမကောင်းဖြစ်လာ၍ အဒေါ့အိမ်ပြန်ပြီး ဆေးကုနေရသည်။

အိမ်တွင် ၃ –၄ ရက်ဆေးကု အနားယူပြီး နည်းနည်းသက်သာလာတာနဲ့ ချက်ချင်းပင်သပိတ်စခန်းရှိရာ မြို့မကျောင်းသို့ ပြန်သွားသည်။

မြို့မကျောင်းသို့ရောက်သောအခါ ကျနော့်မှာ များစွာစိတ်ထိခိုက်ပြီး (အင်အားလဲနည်းနေသဖြင့်) အရုပ်ကြိုးပြတ်မတတ် ဖြစ်သွားတော့သည်။ အကြောင်းမှာ မြို့မကျောင်းမှာ သပိတ်စခန်းမဟုတ်တော့ဘဲ ကျောင်းပြန်ဖွင့်နေပြီး ကျောင်းသားများ ကျောင်းတက်နေကြတာကို တွေ့ရတော့သည်။ ကျနော်ကြီးစွာ ဝမ်းနည်းပက်လက်ဖြစ်ရသည်။

ထိုမှသိရသည်မှာ ကိုသန်းတင်တို့သပိတ်စခန်းသည် ရွှေတိဂုံဘုရား အရှေ့ဘက်မုခ် ဗဟန်းစောင်းတန်းရှိ ဇရပ်တဆောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားပြီဟု သိရသည်။ ကျနော်ထိုနေရာကိုလိုက်သွားပြီး သပိတ်ဆက်မှောက်နေသော ကိုသန်းတင်တို့ အဖွဲ့နှင့် ပြန်ပေါင်းဆုံမိတော့သည်။ ကျနော်တို့အဖွဲ့မှာလည်း လူ ၁၄ –၅ ယောက်ခန့်သာ ရှိတော့သည်။

ထိုကျောင်းသားသပိတ်ကြီးအတွင်း ကျနော်မမေ့နိုင်ဘဲ မှတ်မိနေသူသပိတ်မှောက်ဖက်ကျောင်းသားတဦး ရှိပါသည်။ ထိုသူမှာ ရခိုင်အမျိုးသားတဦးဖြစ်သူ မြို့မကျောင်းသား ကိုမြတ်သာအောင်ဆိုသူ ဖြစ်ပါသည်။ သူက ဘဏ္ဍာရေးမှူးတာဝန်ယူထားသူ ဖြစ်ပါသည်။ အလွန်ရိုးသား ဖြောင့်မတ်ပြီး စည်းကမ်းတကျရှိသူမို့ ကျနော်တို့ကျောင်းသားများ အဝန်းအဝိုင်း အတွင်းမှာတောင် ဟော့ ငွေရေးကြေးရေးဆိုရင် ရခိုင်သားဘဲထားကွဟူသောစကားတောင် တွင်ခဲ့ဖူးပါသည်။

ကျနော်တို့ ထိုဗဟန်းဇရပ်သပိတ်စခန်းတွင် ရက်အချို့ကြာပြီးနောက် ကျနော်တို့ အခြေအနေကို စဉ်းစားလာကြတော့သည်။ ဗမာတပြည်လုံး ရန်ကုန်မြို့ကစပြီး ကျောင်းတွေပြန်ဖွင့်နေကြပြီ။ ဘယ်ကျောင်းမှ သပိတ်ဆက်မှောက်ခြင်း မရှိတော့ချေ။ ကျနော်တို့ လူနည်းစုကလေးမှာ သပိတ်တားလို့လည်းမဖြစ်ဘဲ ဘာမှအလုပ်မရှိသလို ဖြစ်လာသည်။ သပိတ်ဆက်မှောက်နေသော ကျနော်တို့ကို ဗမာပြည်လူထုနှင့် ကျောင်းသားအများစုကြီးကပင် မထောက်ခံတော့တဲ့ အခြေအနေဖြစ်နေပြီ ဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့ကို မြန်မာသတင်းစာများ အနက် “ဆယ်သန်း”ဟု ထင်ရသော သတင်းစာတစောင်ကသာ ကျနော်တို့အပေါ် ကြင်နာစွာ ထောက်ခံရေးသားနေတာ မှတ်မိသည်။ ပြည်သူနှင့် ကျောင်းသားထု၏ ထောက်ခံမှု မရတာအဆိုးဆုံး ဖြစ်သည်။ နောက်သပိတ်ကိစ္စများတွင်လည်း တောင်းဆိုတိုင်း ရကြတာမဟုတ်ဆိုတာ စဉ်းစားမိသည်။ ကျနော်တို့တောင်းဆိုချက်တွေ အကုန်မရသော်လည်း ကျနော်တို့ ကျောင်းသားများ၏ ပြီးခဲ့သောလှုပ်ရှားမှုတိုက်ပွဲမှာ ဗမာပြည် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့အစိုးရအဖို့ ကြီးစွာထိုးနှက်ခံရပြီး များစွာအထိနာသွားပြီဟုလည်း ကျနော်တို့ နားလည်လာကြသည်။

ထို့ကြောင့် ကျနော်တို့တချို့သည် လူထုကလည်းမထောက်ခံ ဘာမှလည်းဆက်လုပ်လို့ မရပြီဖြစ်၍ ကျနော်တို့ သပိတ်မှောက်မှု လုပ်ငန်းကို ရပ်တန်းကရပ်သင့်ပြီလားဟု စဉ်းစားမိလာကြသည်။ ကျနော်တို့ထိုစဉ်က များစွာဝမ်းနည်း စိတ်ရှုပ်ထွေး နေကြသည်။

နောက်ဆုံးကျနော်တို့အထဲမှ အများသည် သပိတ်မှောက်မှုကို အဆုံးသတ်ကြပြီး မိမိတို့အိမ်ကိုပြန်ကြရန် ဆုံးဖြတ်ကြတော့သည်။ နောက်ဆုံး ဗဟန်းဇရပ် သပိတ်စခန်းကိုစွန့်ခွာပြီး ကိုယ့်အိမ်ကိုယ် ပြန်ကြတော့သည်။

ကျနော်အိမ်ပြန်ရောက်ပြီးနောက် ဦးနှောက်ရှုပ်ထွေးပြီး ဝမ်းနည်းနေမှုများကို ပယ်ချလိုက်ပြီး ကျောင်းပြန်တက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ မိဘများဘက်ကိုလည်း စဉ်းစားမိသည်။ မိဘများမှာ ချောင်လည်ကြသူများမဟုတ်။ ကျနော်စာမေးပွဲ တနှစ်မအောင်လျှင် မိဘတွေတနှစ် ငွေပို၍ ကုန်ကျရမည်ကိုလည်း စိုးရိမ်လာသည်။

ထို့ကြောင့်ကျောင်းပြန်တက်ပြီး ကျန်သေးသော ၂ လ၊ ၃ လ အတွင်း စာတွေဖိကြိုးစားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးအစိုးရ အထက်တန်းဆရာဖြစ် စာမေးပွဲကို ကောင်းစွာဖြေဆိုနိုင်ခဲ့သည်။

မကြာခင် ကျောင်းအောင်စာရင်းများ ထွက်လာသောအခါ ကျနော်တို့သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားအများစု ကျနော်အပါဝင် အားလုံးလိုလို အောင်မြင်ကြသည်။ ကျနော်တို့ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးညီပုက နောင်တွင်ကျနော်တို့ကို ပြောတာက သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားတွေဟာ ကျောင်းတက်ပျက်ခဲ့သော်လည်း သပိတ်အတွင်းတွင် လူမှုရေးအတွေ့အကြုံ သင်ခန်းစာတွေ များစွာရရှိကြပုံရသည်။ ဒါတွေက စာမေးပွဲကို အထောက်အကူပြုဟန်ရှိသည်။ စာမေးပွဲအအောင် များကြသည်ဟု ပြောသည်။

ကျနော်သည် ဆရာဖြစ်စာမေးပွဲဖြေပြီး အောင်စာရင်းအထွက်ကို စောင့်နေစဉ် ကျနော့်ဘဝကို ပြန်လည်သုံးသပ်မိသည်။ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံအတွင်း ကျနော်တို့ကျောင်းသားများ လှုပ်ရှားမှုတိုက်ပွဲက ကျနော်၏ နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ် အယူအဆကို ကြီးစွာတဆင့် တိုးတက်မြှင့်တင်စေခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမှာ ယခုအခါမြန်မာ မျိုးချစ်ပြည်ချစ်တို့၏ တာဝန်သည် ဗြိတိသျှအင်္ဂလိပ်တို့၏လက်အောက်မှ မြန်မာ့ လွတ်လပ်ရေးကို မုချပြန်ရအောင်တိုက်ယူရမည့် တာဝန်ဖြစ်သည်ဟု ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကြီး ပါဝင်ဆင်နွှဲရန်ဆိုလျှင် မိမိတို့သည် ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးပါတီတခုခုတွင် ပါဝင်ပြီး ဆင်နွှဲမှ ဖြစ်မည်ကို နားလည်လာသည်။ လက်ရှိ ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးပါတီများတွင် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအတွက် အားထားစိတ်အချရဆုံး ဆောင်ရွက်မည့် နိုင်ငံရေးပါတီမှာ ထိုစဉ်က"တို့ဗမာအစည်းအရုံးသခင်ပါတီကြီး" သာရှိသည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျနော်နှင့်သူငယ်ချင်း ကိုကြည်ညွန့် (နောင် ဗိုလ်ကျော်ဆန်း) သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်တို့သည် ရန်ကုန်မြို့ ပန်းဆိုးတန်းရှိ တို့ဗမာသခင်အစည်းအရုံးဌာနချုပ်သို့ သွားကြပြီး တို့ဗမာသခင်အစည်းအရုံးအသင်းသို့ သခင်အသင်းသားအဖြစ် အသင်းဝင်ကြသည်။ ကျနော်တို့သည် အသင်းဝင်ကြေးအဖြစ် တဦးကိုငွေတမတ်စီ ပေးဆောင်ခဲ့ရသည် ထင်ပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံး သခင်ပါတီဌာနချုပ်သို့ ထိပ်တင်ကိုယ်တော်ကြီးဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ရောက်၍ ဩဇာခံစကားပြောနေကြသည် ထင်ပါသည်။

ကျနော်တို့ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဌာနချုပ်မှ ထွက်လာသောအခါ အလွန်စိတ်လက်ပေါ့ပါး ရွှင်လန်းလာကြပါသည်။

ကျနော်သည် ဟဲရားဂရိတ်ခေါ် မြန်မာအထက်တန်းဆရာဖြစ်သင် စာမေးပွဲအောင်ပြီးခဲ့ပြီး မြန်မာလိုပညာရေးအရ ရှေ့ဆက်သင်စရာ အတန်းကျောင်းမရှိတော့ပေ။

ထိုအချိန်တွင် ကျနော့်မှာ ပညာဗဟုသုတလဲ အတော်ပြည့်စုံကြွယ်ဝလာသဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာ တတ်ချင်သောစိတ် အတော်ပြင်းထန်နေပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ကိုယ်ပိုင်အင်္ဂလိပ်စာတဘာသာ အလွတ်ပညာသင်တန်း ဖွင့်ထားသော "အိမ်ကျောင်း" တချို့ ရှိပါသည်။ ထိုကျောင်းကလေးများတွင် အင်္ဂလိပ်စာတဘာသာကို ဆက်ပြီးသင်ကြားလိုသောဆန္ဒ ရှိပါသည်။

သို့ရာတွင် ကျနော်မိဘတို့က ကျနော်ဟာ မြန်မာအထက်တန်းကျောင်း ဆရာလဲဖြစ်လာပြီ၊ သင်စရာအတန်းလဲဆုံးပြီ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ကိုင်စားသောက်နိုင်ပြီဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်စာသင်ကျောင်း ဆက်မထားလိုဘဲ မိဘများထံ ပြန်လာရန်သာ ပြောပါတော့သည်။ နောက် မိဘများက ကျနော်ရန်ကုန်တွင် ကျောင်းသားသပိတ်ခေါင်းဆောင် လုပ်ခဲ့သဖြင့်လည်း ရန်ကုန်မြို့တွင် ကြာကြာနေပါက ကျနော် လူလည်ကြီး တယောက်ဖြစ်သွားမှာလည်း စိုးပုံရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျနော်ကျောင်းဆက်နေရေး ဆက်ပြောသော်လည်း မရတော့ပြီဖြစ်၍ ကျနော်သုံးဆယ်မြို့ ဇာတိဆိုင်းစုရွာသို့ မိဘများထံပြန်ခေါက်ခဲ့ရပါသည်။ ကျနော့် ပညာရေးအတွက် ဝမ်းနည်းစွာနှင့် မိဘများထံ ပြန်ခဲ့ရပါသည်။

(၃)

ကျနော်မိမိဇာတိ ပြန်ရောက်ပြီး ဘာမှလည်းအထွေအထူး အလုပ်မရှိသဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာကို ဆက်ပြီးသင်ရန် ကြိုးစားပါသည်။ သုံးဆယ်မြို့တွင် နေထိုင်သော အင်္ဂလိပ် – မြန်မာကျောင်းဆရာ ဆရာပိုင်ဟုခေါ်သော ဆရာတယောက်နှင့် သိကျွမ်းလာပြီး ကျနော့်ကို အင်္ဂလိပ်စာ သင်ကြားပေးပါရန် ပန်ကြားပါသည်။ ဆရာကလည်းသဘောကောင်း၍ သင်ကြားပေးရန် သဘောတူသဖြင့် ဆရာအားလပ်ချိန် ဆရာ့အိမ်ကိုသွားပြီး အင်္ဂလိပ်စာ ဆက်သင်ပါသည်။

သို့သော် ဆရာပိုင်မှာ ကိုယ်ရေးကိစ္စများ၍ အချိန်သိပ်မပေးနိုင်လို့ စာသင်ချိန်နည်းပါးသည်ကတကြောင်း၊ နောက် ဆရာပိုင်မှာ သက်ကြီး အရွယ်များ ပညာသင်ကြားပေးရသောနည်းနာ မကျွမ်းကျင်၍တကြောင်းတို့ကြောင့် ကျနော် အင်္ဂလိပ်စာသင်ကြားမှုမှာ သိပ်ထိထိရောက်ရောက် မရှိလှပါ။ သို့သော် ကျနော်ဤအတိုင်း ဆက်လက်သင်ကြားသွားပါသည်။

ထိုအတွင်း သုံးဆယ်မြို့မြောက်ပိုင်း ဆင်ခြေဖုံးရှိ ပန်းဆွဲရွာ မြန်မာစာသင်ကျောင်းတွင် မူလတန်းဆရာတယောက် ကိစ္စဖြင့် ခွင့် ၂ လ ယူပါသည်။ ထိုကျောင်း၏ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးက ကျနော်နှင့်သိရှိနေပြီး ကျနော့်ပညာရေးအခြေအနေအကြောင်းလည်းသိနေ၍ ကျနော့်ကိုထိုနေရာသို့ ခေတ္တယာယီဆရာဝင်လုပ်ရန်လာပြီး ပြောပါသည်။ ကျနော့်ကိုသာမက ကျနော့်မိဘများအိမ်သို့ပါ လိုက်လာပြီး မိဘများကိုပါ ပြောပါသည်။ သို့ဖြင့် ထိုကျောင်းတွင် ကျနော်မူလတန်းပြဆရာ ယာယီဝင်လုပ်ပါတော့သည်။

ထိုကျောင်းမှ ဆရာများကလည်း ကျနော်ရန်ကုန်က အထက်တန်းဆရာဖြစ် စာမေးပွဲအောင်လာသူဖြစ်၍ လေးစားကြပါသည်။ နေ့လည်လက်ဖက်ရည်သောက်ချိန်တွင် ထိုဆရာများကိုကျနော်က နိုင်ငံရေးတရားများ ဟောပြောပါတော့သည်။ ဆရာများမှာ တဖြည်းဖြည်း စိတ်ဝင်စား နှစ်ခြိုက်လာကြပါသည်။ ကျနော့်ကိုလည်း များစွာလေးစားလာကြပါသည်။ ကျနော်လည်း နောက်ဆုံးခွင့်ရက် ကုန်ဆုံးသည်အထိ ထိုဆရာများနှင့် ရင်းနှီးစွာဟောပြောသွားပါတော့သည်။

ထိုအတောအတွင်း သာယာဝတီမြို့တွင် တို့ဗမာသခင်အစည်းအရုံးမှ လူထုတရားပွဲတပွဲလုပ်ရာ ကျနော်သွားပြီး တက်ပါသည်။ တရားပွဲတွင် စီမံလုပ်ကိုင်နေသော ခေါင်းဆောင်လူကြီး သခင်ခင်အောင်အား ကျနော်ကဝင်ပြီး ကျနော်သခင် အသင်းဝင်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကျနော့်အကြောင်းတို့ကို မိတ်ဆက်ပြီး ကျနော်သာယာဝတီခရိုင် တို့ဗမာအစည်းအရုံးတွင် အကူအညီ ပေးလိုကြောင်းပြောရာ သခင်ခင်အောင်က များစွာသဘောကျသဖြင့် ယခုတရားပွဲမှာ ကျနော်တို့သခင်အသင်းဝင်တွေချည်း ဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျားနည်းနည်းတက်ပြီး ဟောပြောပါလားဟု ပြောရာ ကျနော်သဘောတူပြီး မကြာခင် သခင်ခင်အောင်က ကျနော့်ကို လူထုနှင့် မိတ်ဆက်ပေးပြီး တရားတက်ဟော ခိုင်းပါသည်။

ကျနော်ကထွက်ပြီး ယခုမြန်မာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့တို့ လာသိမ်းပိုက်ပြီး ကျွန်လုပ်ထားကြောင်း၊ ကျနော်တို့ထံမှ ပစ္စည်းတွေကို သွေးစုပ်နေကြောင်း၊ ကျနော်တို့အင်္ဂလိပ်အောက်မှ လွတ်မြောက်အောင် အင်္ဂလိပ်တွေကို တိုက်ထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို ပွင့်ပွင့် လင်းလင်းဟောပြောရာ လူထုကတော်တော်သဘောကျ ကြပါသည်။ ထိုမှစပြီး သာယာဝတီခရိုင် တရားပွဲများတွင် ဟောပြောရန် ကျနော့်ကိုဖိတ်ပါသည်။ ထိုတရားပွဲတွင် ကျနော်တို့ရွာမှ သခင်များလည်း တက်ရောက်သဖြင့် ရွာပြန်ရောက်သောအခါ ၎င်းတို့ကကျနော့်ကို လေးစားလာကြပါသည်။

ကျနော့်ဇာတိတွင် ကျနော်နေထိုင်စဉ် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စတခု ဖြစ်ပျက်လာပါသည်။ သုံးဆယ်မြို့တွင် ကျနော်တို့နှင့် ဆွေမျိုးနီးစပ် တော်သော သာယာဝတီအရေးပိုင်ရုံး ရုံးအုပ်စာရေးကြီး ဦးဘအုံး–ဒေါ်တင်တို့အိမ်ရှိပါသည်။ ကျနော်မှာ ထိုအိမ်သို့ဝင်ထွက် သွားလာနေပါသည်။ သူတို့တွင် ကျနော့်ထက်အသက် ၂ နှစ်မျှငယ်သော သမီးတယောက်နှင့် သားငယ်တယောက် ရှိပါသည်။ သမီးမှာ မသန်းစိန်ဆိုသူ ဖြစ်ပါသည်။ မိဘများက သမီးမူလတန်းအောင်ပြီးနောက် ကျောင်းဆက်မထားဘဲ အိမ်မှာပဲထားပါသည်။

ကျနော်နှင့် မသန်းစိန်မှာ ရင်းနှီးသိကျွမ်းလာ၍ ကျနော်က နိုင်ငံရေးတရားတွေ ဟောပြောပြီး နိုင်ငံရေးစာအုပ်များလည်း ပေး၍ ဖတ်စေခဲ့ပါသည်။

မသန်းစိန်နှင့် ကျနော်မှာ ရင်းနှီးခင်မင်လာပြီး ဘာကြောင့်မှန်းမသိ တဦးနှင့်တဦးစိတ်ရင်း သဘောထားခြင်း တူညီလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ နောက် တဦးနှင့်တဦး ခင်မင်ရာက မေတ္တာရှိလာကြပါသည်။ ကျနော်က မေတ္တာရှိကြောင်း ဖွင့်ပြောပြီးနောက် မကြာခင်ပင် သမီးရည်းစား ဖြစ်လာပါတော့သည်။ ကျနော်တို့များစွာ ပျော်ရွှင်မိကြပါသည်။

ကျနော်သည် သခင်ခင်အောင်တို့နှင့်ပေါင်းပြီး ကျနော့်ဇာတိရွာတွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံးသခင်ပါတီ၏ ဗမာ့လက်ရုံးတပ်ကလေးတခုကို လူ ၁၄–၅ ယောက်ဖြင့် စတင်ထူထောင်ပါသည်။ ကျနော့်မှာ ရဲတပ်စစ်လေ့ကျင့်ခန်းသာ တက်ဖူးပြီး ဗမာ့လက်ရုံးတပ် စစ်သင်တန်းမတက်ဖူး၍ စစ်သင်တန်းပေးရန် သခင်ခင်အောင်ကို အကူအညီတောင်းရာ သခင်ခင်အောင်က သူတို့အိမ်တွင် အတူနေသော သခင်သန်းတင်ဆိုသော ရဲဘော်တယောက်ကို စေလွှတ်ပြီး သင်တန်းပေးစေပါသည်။ ထိုသခင်သန်းတင်ဆိုသည်မှာ နောင် ကျနော်နှင့် ဂျပန်စစ်ပညာသင်သွားဘက် ရဲဘော် ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်ထိုသို့နေထိုင်ရင်း မိမိသည်လုပ်ငန်းကြီးများကို လုပ်ရတော့မည်ကို သိနားလည်လာပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျနော် အင်္ဂလိပ်စာ မတတ်သေးသည်ကို တွေးမိပြီး များစွာစိတ်အားငယ်လာပါသည်။ အင်္ဂလိပ်စာမတတ်မချင်း မိမိလူ့ဘဝမပြည့်စုံသေးဟု ယူဆပြီး များစွာ စိတ်အားငယ်ခဲ့ပါသည်။

ကျနော့်ကို အင်္ဂလိပ်စာသင်ရန် အကြီးအကျယ်လှုံ့ဆော်လာသော အကြောင်းမှာ ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံ ကျောင်းသား အရေးအခင်း လှုပ်ရှားမှုတွင် ဖြစ်ပါသည်။ နောက် ယခုသာယာဝတီခရိုင်တွင် နိုင်ငံရေးစတင် လုပ်ဆောင်လာသောအခါ ထိုစိတ်ဓာတ် ထပ်မံပြင်းထန်လာပါသည်။

ထိုအတွင်း **B.A.B.Ed** ဆရာဖြစ် ဘွဲ့ရဆရာမကြီးဒေါ်မမက ရန်ကုန်မြို့တွင် အင်္ဂလိပ်စာအလွတ်သင် ကိုယ်ပိုင်ကျောင်း ဖွင့်လှစ်သင်ကြား နေရာ တော်တော်အောင်မြင် ကောင်းမွန်နေသည့် သတင်းကိုလည်း ကျနော်ကြားသိလာရာ ထိုအခွင့်ကောင်းကြုံခိုက် ထိုကျောင်းသို့ကျနော်သွားရောက် သင်ကြားလိုစိတ် ပြင်းထန်လာသည်။

ထို့ကြောင့် ကျနော့်မိဘများကို ထိုအကြောင်းတွေတင်ပြပြီး ကျနော်ရန်ကုန်သွား၍ ထိုကျောင်းတွင် အင်္ဂလိပ်စာသင်လိုကြောင်း ပန်ကြား ပြောဆိုပါသည်။ မိဘများက ကျနော်ရန်ကုန်ကိုသွားပြီး ထပ်မံကျောင်းနေမှာကို နည်းနည်းမှ သဘောမတူပါ။ သို့သော် ကျနော်က ထိုအခွင့်ကောင်းများ ကြုံဖို့မလွယ်ကြောင်း ကျနော်အင်္ဂလိပ်စာတတ်မှ ကျနော့်ဘဝပိုအဆင်ပြေ ပြည့်စုံမည်ဖြစ်ကြောင်း ဇွဲနှင့်အကြိမ်ကြိမ် ပြင်းထန်စွာ တောင်းပန် ပြောကြားလာရာ မိဘများမှာ ကျနော့်အပေါ် သနားလာသည် ထင်သည်။ နောက်ဆုံးခွင့်ပြုတော့သည်။

ခွင့်ရလျှင်ရချင်း ကျနော်ရန်ကုန် ကြည့်မြင်တိုင်ရှိ အဒေါ့်အိမ်ကိုသွားပြီး ဆရာမကြီးဒေါ်မမ၏ အင်္ဂလိပ်စာ အလွတ်သင်ကျောင်းသို့ အမြန်တက်ရောက်သင်ကြား ပါတော့သည်။

ကျနော် ရန်ကုန်မသွားမီ သာယာဝတီရှိ သခင်ခင်အောင်ထံသွားပြီး ကျနော် ခေတ္တရန်ကုန်ကျောင်း သွားနေမည့်အကြောင်း သတင်းသွားပို့ခဲ့ပါသည်။

ဆရာမကြီးဒေါ်မမသည် ကျနော်၏ စာသင်ကြားရေး စိတ်အားထက်သန်မှုကို သဘောကျပုံရပြီး သူကိုယ်တိုင် ကျနော့်ကို အင်္ဂလိပ်စာ တနေ့ကို ၁နာရီခွဲ ၂နာရီမျှ သင်ကြားပေးပါတော့သည်။

ကျနော်သည် အင်္ဂလိပ်စာသင်ရင်း တနေ့တနေ့တွေ့ရသော အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ စကားလုံးအသစ် အလုံး ၂၀ လောက်၏ အဓိပ္ပာယ်များကို အလွတ်မခံ အကုန်ညက်ညက်ကျေအောင် ကျက်မှတ်လေ့ကျင့်ပါသည်။

ကျနော်၏ အင်္ဂလိပ်စာသင်ကြားမှုမှာ လျင်မြန်စွာတိုးတက်လာနေပါသည်။ ယခုကဲ့သို့ စာကိုအားခဲသင်ကြားနေစဉ် တဖက်ကလည်း အဒေါ့်အိမ်မှ အိမ်မှုလုပ်ငန်းများလည်း ကူညီလုပ်ကိုင်နေရရာ ကျနော့်အဖို့တနေကုန် အားလပ်ချိန်မရှိ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေပါသည်။ သို့သော် ကျနော်၏ စိတ်အားထက်သန်မှုကြောင့် ရွှင်ရွှင်လန်းလန်းရှိနေပါသည်။

ဤလိုနှင့် ကျနော်သင်ကြားလာရာ ၆လမျှကြာသောအခါ ကျနော့်အင်္ဂလိပ်စာမှာ တဟုန်ထိုး သိသာထင်ရှားစွာ အောင်မြင်တိုးတက် လာပါတော့သည်။ ကျနော်ဤအတိုင်း သင်ကြားသွားပါလျှင် နောက် ၆ လကြာလျှင် ကျနော်မုချ အင်္ဂလိပ်စာတတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော့မည်ဟု ကောင်းစွာယုံကြည်လာပါတော့သည်။ လူလည်းထက်သန် တက်ကြွနေပါတော့သည်။ ကျနော့်ဦးနှောက်လည်း တော်တော်ကောင်းနေသည် ထင်ပါသည်။

ကျနော်ထိုနေ့ကို ကောင်းစွာမှတ်မိနေပါသည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဧပြီလဆန်း ၈ ရက်ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော့်အင်္ဂလိပ်စာ ဖတ်စာအုပ်ဖြစ်သော "မွန်တီခရစ္စတို" ဆိုတဲ့ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်ကလေး ကုန်ဆုံးသောနေ့ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်ဖတ်စာအုပ်အသစ်ကို ကိုင်ရတော့မည်ဖြစ်၍လည်း ဝမ်းသာနေပါသည်။

ကျနော်ထိုနေ့ နေ့လည် ဆရာမကြီး ဒေါ်မမ၏ကျောင်းရှိရာ ကြည့်မြင်တိုင် မအူပင်လမ်းအတိုင်းလျှောက်၍ ကျနော့်အိမ် ဇလွန်လမ်းရှိရာသို့ အပြန်တွင် မအူပင်လမ်းဆုံနှင့် ရှမ်းလမ်းမကြီးတို့ ဆုံတဲ့နေရာရောက်သောအခါ ရဲစစ်လေ့ကျင့်ရေး တာဝန်ခံသင်ကြားပေးသူ ရန်ကုန်ရဲတပ်ဖွဲ့မှ ကိုညိုဆိုသောသူက လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တဆိုင်က လမ်းဆုံသို့ထွက်လာပြီး ကျနော့်ကို ပြုံးရွှင်စွာနှုတ်ဆက်ကာ လမ်းထောင့်တနေရာသို့ ခေါ်သွားပါသည်။

နောက်သူကပြောသည်မှာ ကျုပ်တို့ဗမာပြည်အရေးတော့ ပေါ်လာပြီ။ ခင်ဗျား ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဘာမဆိုလုပ်မယ် မဟုတ်လား ဟုမေးပါသည်။ ကျနော်က လုပ်မည့်အကြောင်း စိတ်အားတက်ကြွစွာ ပြန်ပြောသောအခါ သူက ဆက်ပြောတာက ကျနော်တို့အင်္ဂလိပ်ကိုတိုက်ဖို့ စစ်ပညာကို ဂျပန်ကသင်ပေးမည်ဆို၍ ဂျပန်ပြည်ကို မျိုးချစ်လူငယ်တွေ စေလွှတ်မယ်။ ခင်ဗျားလိုက်မယ်မဟုတ်လား ဟုမေးပါသည်။ ကျနော်က စိတ်အားတက်ကြွလာသော်လည်း တဖက်ကအင်္ဂလိပ်စာ သင်နေတာကို သတိရပြီး ကျနော်လိုက်ချင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျနော်အင်္ဂလိပ်စာ သင်နေတာ နောက် ၆ လဆိုရင် တကယ်တတ်တော့မှာ၊ နောက် ၆ လလောက်ကြာမှ သွားလို့မဖြစ်ဘူးလားလို့ ပြန်မေးပါတယ်။ သူကရယ်မောပြီး အင်္ဂလိပ်စာ သင်တာက ဘယ်တော့မဆို သင်နိုင်ပါတယ်ဗျာ၊ တော်လှန်ရေးဆိုတာက အချိန်အခွင့်အခါသင့်သလို လုပ်ကြရတာဗျ၊ အခွင့်သင့်တုန်းသွားကြရမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောသည်။

ကျနော်က နောက်မှစဉ်းစားမိသည်။ ဂျပန်သွားရေးကိစ္စ ဘယ်ပါတီကလုပ်နေတာလဲ သိဖို့လိုသည်။ ဦးစောလည်း ဂျပန်နှင့်ဆက်နေသဖြင့် ဦးစောတို့ကများ လွှတ်တာလားဟု သံသယဝင်လာပါသည်။ သူက ဘယ်ပါတီကလွှတ်တယ်ဆိုတာ လျှို့ဝှက်ချက်ဖြစ်လို့ မပြောနိုင်ဟု ဆိုပါသည်။ ကျနော်လည်း ဒီကိစ္စအရေးကြီးသည်။ ငါ့ဘာသာငါ စုံစမ်းမယ်ဆိုပြီး ကျနော်လိုက်မလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို နောက် ၂ ရက်မှာ ခင်ဗျားအိမ်ကို လာပြောမယ်ဗျာ။ ကျနော့်ကို စိတ်ချပါ။ ဒီကိစ္စ ကျနော်လျှို့ဝှက်ထားပါ့မယ်ဟုပြော၍ လူချင်းခွဲကြသည်။ သခင်ပါတီက လွှတ်တာမဟုတ်ရင် မသွားဘူးဟု စိတ်ထဲရှိထားပါသည်။

နောက်နေ့တွင် ကျနော်သည် လွှတ်တော်အစည်းအဝေး တက်နေသော သခင်မြထံသွားတွေ့ပါသည်။ သခင်မြသည် လွှတ်တော်မှထွက်ပြီး ကျနော့်ကိုတွေ့ပါသည်။ ကျနော်က ကိုညိုပြောပြသော ဂျပန်သွားရေးကိစ္စကို အတိုချုံးပြောပြပြီး ကျနော်သည် ဂျပန်သွားရေးကိစ္စကို သခင်မြတို့၏ သခင်ပါတီမှ စေလွှတ်မှသာသွားလိုသည်။ ထို့ကြောင့် တိုက်ရိုက်လာပြီး မေးမြန်းရကြောင်း ပြောပြပါသည်။

သခင်မြသည် ရုတ်တရက်ပြန်ဖြေရန် ခက်နေပုံရသည်။ ထို့ကြောင့် နက်ဖန်နံနက် သူတည်းခိုနေသော ရွှေတောင်တန်းအိမ်သို့ လာပြီးတွေ့ဖို့နှင့် သူ့လိပ်စာ ကျနော့်ကို ပေးလိုက်ပါသည်။

နောက်တနေ့နံနက် ကျနော်သခင်မြအိမ်ခန်းသို့သွားပြီး သခင်မြနှင့်တွေ့ဆုံပါသည်။ သခင်မြတည်းခိုသောအခန်းမှာ ရွှေတောင်တန်းရှိ တိုက်တတိုက်အောက်ဆုံး မြေညီထပ်ရှိ အခန်းတခန်းဖြစ်ပါသည်။ ကော်ဇောကြီးတချပ် ခင်းထားသည်ကို မှတ်မိနေပါသည်။

သခင်မြထွက်လာပြီး ကျနော့်ကိုလက်ခံတွေ့ဆုံပြီး ကျနော့်အကြောင်းအနည်းငယ် မေးမြန်းပြီး ဂျပန်စစ်ပညာသင်သွားရေးကိစ္စဟာ တို့လုပ်နေတာ ဖြစ်တယ်ဟု တိတိလင်းလင်းပြောပြီး ဂျပန်လိုက်သွားဖို့လည်း တိုက်တွန်းပါသည်။ ကျနော်လည်း စိတ်ထဲကြည်လင် ဝမ်းမြောက်သွားပြီး ကျနော်နက်ဖန် ကိုညိုကို ဂျပန်သွားမယ်လို့ ပြောလိုက်ပါတော့မယ်ဟု ပြောပါသည်။ သခင်မြက ဂျပန်သွားရေးကို ကိုညိုတို့ ဆက်စီစဉ်ပါလိမ့်မယ်ဟု ပြောပါသည်။ ကျနော်သခင်မြအိမ်မှ ပြန်လာခဲ့ပါသည်။

ကျနော်နောက်နေ့ ကိုညိုအိမ်သွားပြီး ကျနော်ဂျပန်သွားမည်ဟု ကတိပေးပါသည်။ ကိုညိုက ဝမ်းသာပြီး ဂျပန်သွားဖို့ ရက်မဝေးတော့ပါဘူး ပြောပြီး နောက်ထပ်တွေ့ဆုံရန် ရက်ချိန်းလိုက်ပါသည်။ နောက် ကိုညိုပြောလိုက်တာက ဂျပန်သွားရင် သင်္ဘောနှင့်သွားရမှာ။ သင်္ဘောပေါ် သင်္ဘောဘေးက လှေခါးနဲ့တက်ရမှာ၊ ဂျပန်သင်္ဘောသားတွေနဲ့ရောပြီး တက်ရာမှာ သူတို့လို မြန်မြန်တက်နိုင်အောင် အိမ်ကလှေခါးမှာ အတက်လေ့ကျင့်ထားရင် ကောင်းမယ် ပြောပါတယ်။ ဆက်ပြီးပြောတာက သင်္ဘောအတက်မှာ ဖမ်းမိသွားရင်တော့ ရေထဲခုန်ချလိုက်ဟုပြောရာ ကျနော်က ဟာ ကျနော် ရေမကူးတတ်ဘူးလို့ပြောတော့ ကိုညိုက စိတ်တိုပြီး ဒီတော့ သေလိုက်ပေ့ါဗျာလို့ ခပ်တည်တည်နဲ့ပြောတော့ ကျနော်လည်း တရားအတိုင်းလည်း ဟုတ်မှန်နေ၍ ဟုတ်ပါပြီဗျာဟု ပြန်ပြောခဲ့ရသည်။

ကျနော်အိမ်ပြန်သွားပြီး ကိုညိုချိန်းသည့်ရက်ကို စောင့်နေပါသည်။ ထိုအတွင်း သူမှာလိုက်တဲ့အတိုင်း လှေခါးအတက်ကို အိမ်သားတွေ အလစ်တွင် လေ့ကျင့်ပါသည်။ တကြိမ်တွင် လေ့ကျင့်နေစဉ် ကျနော့်အဒေါ် မီးဖိုချောင်ကအထွက်တွင် တွေ့မြင်သွားပြီး ဒါလောက်ဆော့ရသလားဟု ကြိမ်းမောင်းသွားပါသည်။

ကျနော်ထိုရက်အတွင်း ကျနော်တို့ကျောင်းသားတွေကို ၁၃၀၀ပြည့် ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်က ဗမာပြည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့အစိုးရ ရိုက်နှက်ဖြိုခွဲခဲ့သော အတွင်းဝန်ရုံးကြီး၏ အနောက်မြောက်ထောင့် စပတ်လမ်း (ယခုဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း) နေရာကို သွားကြည့်ပြီး အင်္ဂလိပ်အစိုးရအပေါ် မုန်းတီးရေးစိတ်ဓာတ်ကို မြှင့်တင်ခဲ့ပါသည်။

နောက်ကိုညိုချိန်းသည့်ရက်ကို ရောက်လာပြီး ကိုညိုနှင့်တွေ့ပါသည်။ သူက ခင်ဗျားနက်ဖန်ည သင်္ဘောဆင်းရမည်ဟုပြောပြီး အသေးစိတ် အစီအစဉ်တွေ ပြောပါသည်။ နောက် ကိုညိုက ခင်ဗျားပျောက်သွားရင် ခင်ဗျားမိဘက အကြီးအကျယ် လိုက်ရှာပြီး မတွေ့ရင် တိုင်ကြားမှုတွေ ဖြစ်မှာ စိုးရတယ်။ ဒီတော့ ခင်ဗျားက ခင်ဗျားမိဘထံကို စာရေးပို့လိုက်ပါ။ ကျနော်ဟာ “မိဘတို့ထက်ပိုပြီး ချစ်တဲ့သူနောက် လိုက်သွားပါသည်” ဟူတဲ့သဘော စာရေးပါဟု မှာကြားပြီး နှုတ်ဆက်ကာ လူချင်းခွဲကြပါသည်။

ထိုရဲတပ်ဗိုလ် မြန်မာကျောင်းဆရာ ရဲဘော်ကြီးကိုညိုဆိုသူမှာ နောက်ကျနော်တို့ ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော် B.D.A တွင် ပါဝင်လာပြီးနောက် ဗိုလ်မှူးသူရ ဖြစ်လာပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ကိုယ်ရေးအတွင်းဝန်ဖြစ်လာသူ ဖြစ်သည်။ လူချစ်လူခင် ပေါများသူလည်း ဖြစ်သည်။ နောင် တပ်မတော်တပ်ရင်းမှူးဖြစ်လာပြီး မကြာမီ ငှက်ဖျားရောဂါဖြင့် B.D.A ကာလအတွင်း စောစွာ ဝမ်းနည်းဖွယ် ကွယ်လွန်ကျဆုံးသွားရသူ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်သည်။

ကျနော် အဒေါ်အိမ်ပြန်သွားပြီး ကပြာကယာပင် မိဘများထံစာရေးပါသည်။ မိဘထက်ချစ်သူ နောက်လိုက်သွားပြီ စကားလုံးကို အဘက်ဘက်က လိုအပ်သဖြင့် ရေးထည့်လိုက်ရသည်ကို စိတ်မကောင်းပါ။ နောက်ကျနော်ရက်ရှည်ခရီးထွက်မည့် အကြောင်းတနည်းတဖုံ ကျနော့်ရည်းစား မသန်းစိန်ထံလဲ စာရေးသင့်သည်ထင်သော်လည်း တိုင်းပြည်၏ လျှို့ဝှက်ရေး လုံခြုံရေးကြောင့် မရေးတော့ပါ။

နောက်နေ့ ကျနော်သင်္ဘောဆင်းရမည့်နေ့ ညဦးပိုင်း ၇ နာရီလောက်တွင် ကိုညိုပြောလိုက်သော ရန်ကုန်အရှေ့ပိုင်းရပ်ကွက် လူမရှိသော အိမ်တအိမ်သို့ ကျနော်သွားပြီး တခါးကိုအသာတွန်းဝင်သွားပါသည်။ အိမ်တွင် အိမ်ထောင်ပရိဘောဂတွေ အစုံရှိသော်လည်း အိမ်ရှင်များ မရှိပါ။ အိမ်တွင်းမှာ အတော်မှောင်နေပါသည်။ နောက်ကိုညိုမှာလိုက်သည့်အတိုင်း အိမ်ခန်းအတွင်း ၂ ယောက်အိပ် ကုတင် အောက်မှ ဂျပန်ရေတပ်ဝတ်စုံကို ယူရန် ကုတင်အောက်ကိုဝင်လိုက်ရာ ကုတင်အောက်တွင် လူတယောက်နှင့် တွေ့ထိမိပါတော့သည်။ ၂ ဦးစလုံးက ပြိုင်တူ ခင်ဗျားဘယ်သူလဲ ဟုမေးကြပါသည်။ နောက်စကားသံကို ကျက်မိသဖြင့် ကျနော်က ခင်ဗျားသခင်သန်းတင်လားဟုလည်းကောင်း သူကလဲ ခင်ဗျားသခင်ရွှေမဟုတ်လားဟု ပြောကြပြီး ကုတင်အောက်ကထွက်၍ ခပ်မှောင်မှောင်တွင် လက်ချင်းဆက်ပြီး ၂ ယောက်စလုံး ဒီညဂျပန်သင်္ဘောကို ဆင်းကြတော့မည်။ ဂျပန်စစ်ပညာသင် သွားကြရမည်ကို ပြောကြပြီး ဂျပန်သင်္ဘောသားဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ကြပါသည်။ ကျနော်တို့မှာ တယောက်တည်းမဟုတ် ရဲဘော်မိတ်ဆွေနှင့် ၂ ယောက်အတူတူသွားကြရမည်ဖြစ်၍ အလွန်ဝမ်းသာ သွားကြပါသည်။

သခင်သန်းတင်မှာ ခေါင်းဆောင်ကြီးသခင်မြအိမ်တွင်နေပြီး ကျနော်တို့ကို ဗမာ့လက်ရုံးတပ် စစ်သင်တန်းလေ့ကျင့်ခန်းများ လာပြီး ပေးခဲ့သူရဲဘော် ဖြစ်ပါသည်။ ၂ ယောက်စလုံး ဂျပန်အတူသွားရမည်ဖြစ်၍ ဝမ်းသာနေကြပါသည်။

ကျနော်တို့ ၂ ယောက်သည် ကိုညိုမှာလိုက်သည့် အစီအစဉ်အတိုင်း ထိုအိမ်မှနေပြီး အတွင်းဝန်ရုံးကြီးဘက်ကို သွားကြပါသည်။ အတွင်းဝန်ရုံးကြီးနား ရောက်သောအခါ ကျနော်တို့ 'လန်ချား' စီးပြီး အတွင်းဝန်ရုံးကြီး၏ အနောက်ဘက်မျက်နှာပြင်ကို တပတ်ပတ် ပါသည်။ ထိုအတွင်း အတွင်းဝန်ရုံးကြီး၏ အနောက်မြောက်ထောင့် စပတ်လမ်းပေါ် ရောက်သောအခါ ကျနော်ကကိုသန်းတင်ကို ထောင်သုံးရာပြည့် ကျနော်တို့ ကျောင်းသားတွေ အရိုက်ခံရသောနေရာကို ရောက်သောအခါ ဒီနေရာမှာ ထောင့်သုံးရာပြည့်တုန်းက ကျနော်တို့အရိုက်ခံရတဲ့ နေရာဟု ပြောပြပါသည်။ ဤတွင် လန်ချားကုလားက ဂျပန်အဝတ်အစားနှင့် ဗမာစကားပြောသံကိုကြားပြီး အံ့သြတကြီး လန်ချားဆွဲနေရာက နောက်ပြန်လှည့်ကြည့်တော့မှ ကျနော်တို့အမှားကို သတိပြုမိပါသည်။

ကျနော်တို့ အချိန်နည်းနည်းစောနေသဖြင့် လန်ချားမှဆင်းပြီး လမ်းလျှောက်ကာ ကိုညိုမှာလိုက်သည့်အတိုင်း အတွင်းဝန်ရုံးကြီး၏ အရှေ့မြောက်ထောင့်နေရာ ညာဘက်လမ်းမပေါ်သို့ ငှက်ပျောသီးတဖီးစီကိုင်ပြီး လျှောက်လာရာ ဂျပန်သင်္ဘောသားတစု ကျနော်တို့နောက်က သင်္ဘောဆိပ်ဘက်သို့သွားနေသည်ကိုတွေ့ရသဖြင့် ကိုညိုမှာလိုက်သည့်အတိုင်း ၎င်းဂျပန် သင်္ဘောသားအုပ်စုနှင့်ရောပြီး လိုက်သွားပြီး နောက်ဆုံး ဂျပန်သင်္ဘောပေါ်သို့ ရောက်သွားပါတော့သည်။

နောက်ဂျပန်တဦးက ကျနော့်တို့ ၂ယောက်ကို ဂျပန်သင်္ဘောဆန်အိတ်တွေ တင်ရာတွင် တမင်လုပ်ထားသော ဆန်အိတ် လိုဏ်ခေါင်းတခုသို့ ငုံ့လျှိုးပြီး ခေါ်ဆောင်သွားပါသည်။ ထိုနေရာသည် ကျနော်တို့ပုန်းခိုနေရမည့်နေရာ ဖြစ်ပါသည်။ ရေပုလင်းအနည်းငယ်လည်း ရှိပါသည်။

ကျနော်တို့ နောက်မှသိရသည်မှာ ကျနော်တို့သင်္ဘောပေါ်အတက်တွင် တံခါးဂိတ်ဝတွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရဘက် အကောက်ဌာန တာဝန်ခံရှေ့က ဖြတ်သန်းသွားရရာ ထိုအင်္ဂလိပ်အကောက်ဌာနတာဝန်ခံက ကျနော်တို့ ၂ယောက်ကို ဖမ်းဆီးလိုက်ရင် ဂျပန်တယောက်က မြန်မာငွေတွေ အများကြီးပေးပြီး လာဘ်ထိုးကယ်ယူဖို့ ဂျပန်တဦး ငွေထုပ်နှင့် ကျနော်တို့ အနားတွင် ရှိနေသည်ဆိုသည်။ ကျနော်တို့ချောမောစွာ လွတ်မြောက်ပြီး ဂျပန်သင်္ဘောပေါ်သို့ ကောင်းစွာရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ဒီတော့မှ ကျနော်တို့ စိတ်အေးရပါသည်။

နောက်နေ့ ၁၁ နာရီလောက်ကစပြီး လိုဏ်ခေါင်းထဲမှာ အတော်ပူပြင်းအိုက်စပ်လာပါသည်။ ကျနော်တို့ထံသို့ ဦးလေးအရွယ် ဂျပန်လူကြီးတယောက်က ထမင်းစားချိန် ထမင်းဟင်း လာပို့တတ်ပါသည်။ သူ့ကိုယ်သူ "အိုကြီးစံ"ဟု မိတ်ဆက်ထားပါသည်။ (ကျနော်သည်ထိုဂျပန်အဘိုးကြီး၏ ယုယကြင်နာမှုများကြောင့် သူပြောသော နာမည်ကို ယခုအထိမမေ့ပေ။ ကျနော့်စိတ်ထင် ထို "အိုကြီးစံ" ဆိုသောနာမည်မှာလည်း သူ့နာမည်ရင်း ဟုတ်မည်မထင်၊ ဂျပန်လို ဦးလေးကြီးဟုခေါ်သော စကားလုံးဖြစ်ပုံရသည်။)

ခဏကြာသောအခါ ၎င်းအိုကြီးစံသည် မျက်နှာသုတ်ပဝါကလေးများ ယူလာပြီး ကျနော်တို့ကိုပေးသည်။ ကျနော်တို့ ပူအိုက်ပြီး ချွေးထွက်နေတာကို သူတွေ့သွား၍ ချွေးများသုတ်ရန် နောက်တခေါက်လာပေးခြင်းဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကျနော်သည် ဂျပန်ပြည်စစ်ပညာသင်သွား မှတ်တမ်းကို ဗမာပြည်ကစထွက်သည့်နေ့မှ B.I.A တပ်နှင့် ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြန်ဝင်လာခါနီးအထိ လအချို့၏အဖြစ်အပျက်များကို မှတ်တမ်းစာအုပ် ၂ အုပ်၊ ဗလာစာအုပ်နှစ်အုပ်နှင့် ရေးသားထားခဲ့ပါသည်။ ၎င်းစာအုပ် ၂ အုပ်အကြောင်းကို ဗမာ့တပ်မတော် မော်ကွန်းတိုက်များကို အုပ်ချုပ်ရသော ဗမာ့တပ်မတော်ဌာနချုပ်ရုံးမှ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးဘသန်းကို ကျနော်ဗမာ့တပ်မတော် မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူးဖြစ်စဉ် ၁၉၅၅ ခုနှစ်လောက်က ပြောမိသည်။ ထိုစာအုပ်များကို စစ်ကြီးအတွင်း ကျနော်သိမ်းဆည်းထားခဲ့ကြောင်း ပြောမိသည်။ ဤတွင် ဒုဗိုလ်မှူးကြီးဘသန်းက ဟာ ... ဒါသိပ်အရေးကြီးတာပဲ။ ဒီစာအုပ် ၂ အုပ်ဟာ သမိုင်းဝင်တဲ့စာအုပ်တွေ ဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျားထံမှာ သိမ်းထားရင် နောင်ဆွေးမြေ့ပျက်စီးသွားနိုင်တယ်။ နောက် ခင်ဗျားမရှိတော့ရင်လဲ ဒီစာအုပ်တွေ ပျောက်ပျက်လဲသွားနိုင်တယ်။ ဒီကိစ္စဟာ ယ်မှာမှ မှတ်တမ်းရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီတခုသာရှိတာ၊ အလွန်အဖိုးတန်တာ။ ထာဝရမပျက်စီးအောင် ကျနော်တို့မော်ကွန်းတိုက်က သိပ္ပံနည်းကျ လေလုံမိုးလုံမှာ ထိန်းသိမ်းထားချင်ပါတယ်။ ထာဝရထိန်းသိမ်းထားနိုင်ပါတယ်။ နောင်ခင်ဗျားကြည့်ချင်လဲ မော်ကွန်းတိုက်က ယူကြည့်နိုင်ပါတယ်။ ကျနော်တို့ မော်ကွန်းတိုက်ကို ပေးထားပါ။ ထာဝရထိန်းသိမ်းထားသွားပါ့မယ်ဟု အတင်းနင်းပြီး အားတိုက်ခွန်တိုက် ပြောပါတော့သည်။ ကျနော်လည်း တုန်လှုပ်သွားသော်လည်း ဒီစာအုပ်များ ကျနော်တဦးတည်းပိုင် ဖြစ်ရတာထက် နိုင်ငံတော်ပိုင်ဖြစ်သွားတော့မှာမို့ သဘောတူပြီး ပေးလိုက်ပါသည်။

၎င်းမှတ်တမ်းစာအုပ် ၂ အုပ် တပ်မတော်မော်ကွန်းတိုက်တွင် ရှိနေကြောင်း ကျနော်ရန်ကုန်မှာ ရှိနေစဉ်က သိနေရပါသည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ် မိမိ၏မိသားစု ပြေးရင်းလွှားရင်း တရုတ်ပြည်သို့ရောက်လာပြီး တရုတ်အစိုးရ စောင့်ရှောက်မှုနှင့် တရုတ်ပြည်မှာ နေစဉ် ၁၉၉၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် မိမိ၏ဇနီးသည် ဒေါ်သန်းစိန်ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် သားကိုမြမောင်က ရွှေလီမြို့မှနေပြီး မြန်မာပြည် ဗမာ့တပ်မတော်မော်ကွန်းတိုက်မှ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင်ထုတ်ဝေသော 'တပ်မတော်သမိုင်း' စာအုပ်တွဲများကို ပို့ပေးရာတွင် ထိုစာအုပ်ပါ အချက်အလက်အချို့ကို "ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ဇော ဂျပန်စစ်ပညာသင်သွား မှတ်တမ်းမှ" ဟုကိုးကားဖော်ပြပြီး ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရ၍ မိမိမှတ်တမ်းစာအုပ်နှစ်အုပ် တပ်မတော်မော်ကွန်းတိုက်တွင် ဆက်ရှိနေသည်ကို သိရပါသည်။

၎င်းမှတ်တမ်းများ မပေးလိုက်ခင် ကျနော်ကော်ပီတစောင် ကူးယူထားလိုက်ပါသည်။ ကော်ပီကူးစဉ် ကူးပေးသူ မြောက်ပိုင်းတိုင်း စစ်ရုံး လက်နှိပ်စက်စာရေးက ကျနော့်ထံလာပြီး ထိုမှတ်တမ်းများမှာ အလွန်စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းသဖြင့် သူ့ကိုကော်ပီတစောင် ရယူခွင့် ပြုပါရန် လာတောင်းပါသည်။ ကျနော်က ဒီမှတ်တမ်းတွေဟာ ကျနော်ပိုင်မဟုတ်တော့ဘူး။ တိုင်းပြည်က ပိုင်သွားပြီဖြစ်သဖြင့် မပေးနိုင်တော့ပါ ဟု တောင်းပန်လိုက်ပါသည်။ ကျနော်နှင့်သားသမီးများ ၁၉၇၆ခုနှစ်က တောခိုလာရာတွင် ထိုမှတ်တမ်းကော်ပီမှာ ကျနော့်စမ်းချောင်းအိမ်တွင် ကျန်ရစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျနော့် ဇနီးဒေါ်သန်းစိန်ထံမှ ကျနော်သိမ်းထားသော ဓာတ်ပုံပေါင်း ၄၉၉ ပုံကို ထောက်လှမ်းရေးက သိမ်းယူသွားပါသည်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်သန်းစိန် ကျနော်တို့နောက် လိုက်လာရာ ကျနော့်အိမ်တွင် ဒုတိယသမီး စန်းစန်းတို့အိမ်ထောင်စုသာ ရှိရာမှ သမီးစန်းစန်းကို ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် နဝတအစိုးရက ဖမ်းပြီး ကျနော့်စာအုပ်စာတမ်းအားလုံးကို ကားနဲ့တိုက်ပြီး ထောက်လှမ်းရေးက သိမ်းယူသွားရာ ထိုစာတမ်းများ ပါသွားနိုင်ပါသည်။ ထိုအကြောင်းများကို ဒေါ်သန်းစိန်နှင့် စန်းစန်းတို့က ပြန်ပြောပြဖူးပါသည်။

ကျနော် ၎င်းမှတ်တမ်းရေးရခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ နောင်ကျနော်တို့ ဗမာပြည်ပြန်ပြီး ဗမာစစ်တပ် ဖွဲ့စည်းရာတွင် ကျနော်တို့က ပြန်ပြီး စစ်သင်တန်းပေးလျှင် မမေ့မလျော့ပြန်ပြီး သင်ကြားနိုင်ရန်အတွက် ဂျပန်ဆရာများက ကျနော်တို့ကို ၁၉၄၁ ခုနှစ်က ဟိုင်နန်ကျွန်းနှင့် ဖော်မိုဆာကျွန်းတို့တွင် စစ်ပညာသင်ပေးသော သင်ကြားချက်များကို နေ့စဉ်မှတ်စု ထုတ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ၎င်းမှတ်တမ်းများတွင် စစ်ပညာမှတ်စု

များသာမက ထိုစဉ်ကကျနော်တို့ နေထိုင်စားသောက် သွားလာရပုံ၊ ဂျပန်ဆရာများနှင့် မသင့်မမြတ် ဖြစ်ပြီး ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓာတ်များ ထိုစဉ်က တည်းက ဝင်ခဲ့ပုံတွေပါ ပါဝင်နေပါသည်။ ထို့ပြင် ထိုစဉ်က မြန်မာမျိုးချစ်လူငယ်တဦး၏ စိတ်နေသဘောထားကိုလဲ ဖော်ပြထားသလို ဖြစ်ပေသည်။

ယခုတွင် ထိုကျနော်၏ ဂျပန်စစ်ပညာသင်သွား မှတ်တမ်းစာအုပ်နှစ်အုပ်မှာ ဗမာ့တပ်မတော်မော်ကွန်းတိုက်တွင် တိုင်းပြည်၏ သမိုင်းဝင် ပစ္စည်းအဖြစ် ကောင်းစွာထိန်းသိမ်းထားပြီဖြစ်၍ စိတ်အေးချမ်းရပေသည်။

ကျနော်တို့ ဂျပန်ဆန်တင်ကုန်သင်္ဘော၏လိုဏ်ခေါင်းထဲ နေရသည်မှာ နေ့လည်ပိုင်းရောက်လေ ပူပြင်းအိုက်စပ်လာလေဖြစ်ရာ အတော် အနေရခက်လာပါသည်။ မတတ်သာ၍ ကျနော်တို့ အဝတ်အစားများချွတ်ကာ အတွင်းခံဘောင်းဘီတိုနှင့် စွပ်ကျယ်နှင့်သာ ပင်ပန်းခက်ခဲစွာနေခဲ့ရသည်။ အပူဒဏ်မှာ နေဝင်ပြီးညဦး ညနေ ၆ နာရီ ၇ နာရီလောက်ကျမှ သက်သာလာပါ သည်။ ညစာထမင်းလာပို့သော "အိုကြီးစံ"မှာ ကျနော်တို့အဖြစ်ကို ကြည့်ပြီး များစွာစိတ်မကောင်း ဖြစ်သွားပုံရသည်။ ကျနော်တို့လည်း အပူဒဏ်ကြောင့် ညစာကောင်းစွာ မစားနိုင်ကြပေ။

ထိုည ကျနော်တို့အိပ်ခါနီး ကျနော်တို့လိုမြန်မာလူငယ် ၂ ဦးကို အိုကြီးစံက ကျနော်တို့ထံလာပို့ပါသည်။ ကျနော်တို့ အံ့အားသင့်ပြီး အချင်းချင်း မိတ်ဆက်ကြတော့မှ သူတို့လဲကျနော်တို့လို ဂျပန်ကိုစစ်ပညာသင်သွားရန် စေလွှတ်ခြင်းခံရသော လူငယ်တွေဖြစ်ကြောင်း ဝမ်းမြောက်စွာ သိရှိရပါတော့သည်။

နောက်နေ့တွင်လည်း ယမန်နေ့လိုပင် အပူဒဏ်ကိုခံကြရပြန်ပါသည်။ ကျနော်တို့က လူသစ် ၂ ယောက်ကို ထိုအပူဒဏ်အကြောင်း မိတ်ဆက် ထားပါသည်။ ထိုအတွင်း ကိုသန်းတင်မှာ ပူအိုက်လွန်းသဖြင့် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ပြီး မူးဝေလဲကျသွားပါသည်။ ကြမ်းပြင်ကလဲ အလွန်ပူ နံရံကလဲအလွန်ပူ ဖြစ်သဖြင့် ကျနော်ကသူ့ကိုဖေးမပြီး လဲမကျအောင် မေးဖက်ထားရပါသည်။ အတော်လေးကြာမှ သူသက်သာလာပါသည်။ နေ့လည်လောက်တွင် သင်္ဘောပေါ်ပါလာသူ ကျနော်တို့ကို ဂျပန်သို့ခိုးထုတ်သူ ဂျပန်တာဝန်ခံ လူကြီးထံမှ အင်္ဂလိပ်လို စာတိုလေးတစောင်ကို အိုကြီးစံက ထမင်းပို့ရင်း ပေးသွားပါသည်။ စာမှာ "ကျနော်တို့ အပူဒဏ်ဒုက္ခကို ခံနေရကြောင်း သူသိရပါသည်။ စိတ်မကောင်းပါ။ တခြားလဲ စီစဉ်မပေးနိုင်ပါ။ ခင်ဗျားတို့မျိုးချစ်တွေ ဒီဒုက္ခကို ခံသွားနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း" ဟူသောသဘော ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်တို့လည်း ထိုအပူဒဏ်ဒုက္ခကို ကြိတ်မှိတ်ပြီး ခံရပါသည်။ သို့သော် ကျနော်တို့မှာ နောက်ထပ် ၂ ဦးတိုးလာ၍ အားတက်ဝမ်းသာနေပါသည်။

ထိုညတွင်လည်း နောက်ထပ်မြန်မာလူငယ် ၂ ဦး ကျနော်တို့ လိုဏ်ခေါင်းသို့ ထပ်ရောက်လာပြန်ပါသည်။ ကျနော်တို့အားလုံး မိတ်ဆက်ကြပြီး ပျော်ရွှင်ဝမ်းမြောက် ကြပါသည်။

နောက်နေ့ညတွင်လည်း နောက်ထပ်မြန်မာလူငယ်တဦး လိုဏ်ခေါင်းသို့ ထပ်ရောက်လာပါသည်။

ထိုညပြီး နောက်ညတွေမှာ မလာတော့ပါ။ အားလုံးစုံပြီလို့ ယူဆရပါသည်။

ကျနော်တို့ အားလုံး၏ အမည်များမှာ သခင်စောလွင် (ဗိုလ်မင်းခေါင်)၊ သခင်သန်းတင် (ဗိုလ်မြဒင်)၊ နောက်ကျနော် သခင်ရွှေ (ဗိုလ်ကျော်ဇော)၊ သခင်ထွန်းရွှေ (ဗိုလ်လင်းယုံ)၊ ကိုအောင်သိန်း (ဗိုလ်ရဲထွဋ်)၊ သခင်တင်အေး (ဗိုလ်ဘုန်းမြင့်)၊ သခင်စိုး (ဗိုလ်မြင့်အောင်)၊ ပေါင်း ရဲဘော် ၇ယောက် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆုံးရဲဘော် ရောက်လာပြီးနောက် တရက်နှစ်ရက်ကြာသောအခါ ကျနော်တို့ သင်္ဘောကြီး စက်ခုတ်မောင်းသံ ကြားရပြီး မကြာမီ သင်္ဘောကြီးသွားနေသည်ဟု ယူဆရပါတော့သည်။ ထိုနေ့ကို ကျနော်တို့ကောင်းစွာ မှတ်မိနေပါတော့သည်။ ကျနော်တို့ ဂျပန်သင်္ဘောကြီး ဂျပန်သို့ စပြီးထွက်ခွာပြီဟုသိရှိနားလည်ပြီး ကျနော်တို့များစွာ ပျော်ရွှင်ကြကာ မြန်မာသင်္ကြန်တွင်း ကာလလည်းဖြစ်၍ မိမိတို့ကိုသောက်ဖို့ပို့ပေးထားသော သောက်ရေပုလင်းမှရေနှင့် ကျနော်တို့အချင်းချင်း လိုဏ်ခေါင်းထဲတွင် ရေပက်ကစားကြပါသည်။

ထိုနေ့ဟာ ဗမာ့တပ်မတော်သမိုင်းစာအရရော ကျနော်မှတ်မိသလောက်ပါ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၃ ရက်နေ့ဖြစ်ပြီး ကျနော်တို့စီးနေသော သင်္ဘော၏အမည်မှာ "ကိုင်ရှိုမာရူး"ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ယခုကျနော်သည် ကျနော်တို့ဂျပန်ပြည် စစ်ပညာသင် သွားသည့်အကြောင်း ရေးရတော့မည်ဖြစ်ရာ ထိုအကြောင်းများ ကို ကျနော် ရေးထားသော မှတ်တမ်းများ ကျနော့်ထံတွင်မရှိတော့ပါ။ ဗမာ့တပ်မတော်မော်ကွန်းတိုက်တွင်သာ ရှိနေပါသည်။ ထို့အပြင် ထိုအကြောင်း ကိုးကား ကြည့်ရှုရန် တပ်မတော်သမိုင်းစာအုပ်နှင့် စာအုပ်အချို့သာရှိပါသည်။ အဓိက ကျနော်၏ မှတ်ဉာဏ်ကိုသာ အားကိုးပြီးရေးရပါမည်။ ကျနော့် အသက် မှာလည်း ၈၄ နှစ် ရှိနေပြီဖြစ်၍ အတော်ကြိုးစားအားထုတ်ပြီး တဖြည်းဖြည်းခြင်း ရေးရပါတော့သည်။

သင်္ဘောခုတ်မောင်းထွက်ခွာစတွင် ကျနော်သတိတခုရပါသည်။ ၎င်းမှာ မြန်မာဝတ္ထု မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရန်ကုန်မြစ်အတွင်းမှ ရွှေတိဂုံဘုရား ကြီးကို ဖူးမျှော်မြင်တွေ့ရခြင်းသည် အလွန်ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းကြောင်း သိထားရပါသည်။ ကျနော်သည် ရွှေတိဂုံဘုရားကြီးကို အလွန်ကြည်ညို မြတ်နိုးခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ကြည့်မြင်တိုင် အဒေါ့်အိမ်မှာနေထိုင်စဉ်က ကျနော်နေ့တိုင်း နံနက် မိုးလင်းခါနီး နှစ်မိုင်ကျော်ဝေးသော ရွှေတိဂုံကုန်းတော်ပေါ်သို့ ခြေလျင်လမ်းလျှောက်ရင်း တက်ပြီးဖူးမျှော်လေ့ ရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကျနော်တို့မှာ ရန်ကုန်မြစ်အတွင်း သင်္ဘောပေါ်မှ ဖြစ်သော်လည်း လိုဏ်ခေါင်း အတွင်းကဖြစ်၍ မဖူးမြင်ရ၍ စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိပါသည်။ သင်္ဘောပေါ်တွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ အကောက်ဌာနကလူတွေ မရှိတော့သော်လည်း ကျနော်တို့သင်္ဘောရှေ့က အင်္ဂလိပ်ရေကြောင်းပြ သင်္ဘောကရှိနေ၍ ကျနော်တို့ သင်္ဘောကုန်းပတ်ပေါ် တက်ခွင့်မရသေးပါ။

အင်္ဂလိပ်ရေကြောင်းပြသင်္ဘောမှ ကင်းလွတ်သောအခါ ကျနော်တို့သင်္ဘောကုန်းပတ်အပေါ် တက်ခွင့်ရပြီး ကုန်းပတ်ပေါ်တွင် ကျနော်တို့ကို ခိုးထုတ်လာသော ဂျပန်တာဝန်ခံက စောင့်ကြိုနှုတ်ဆက်သည်။ ၎င်း၏အမည်မှာ "မစ်စုတာနီ"ဖြစ်ကြောင်း တပ်မတော်သမိုင်း စာအုပ်အရသိရပါသည်။ ကျနော်တို့နေထိုင်ရမည့် သင်္ဘောအခန်းများကို ပြသပြီး သင်္ဘောပေါ် ဂျပန်သင်္ဘောသားများ ဝတ်ဆင်ကြသည့် ဝတ်စုံများပေးပြီး ရေချိုးအနား ယူစေပါသည်။

နောက်တရက်မျှ ကြာသောအခါ ကျနော်တို့ သင်္ဘောအမူးပြေပြီးနောက် သင်္ဘောကပ္ပတိန်က ဂျပန်မစ်စုတာနီနှင့် ကျနော်တို့ ၇ ဦး ကို ညစာကျွေးမွေးပြီး ဧည့်ခံနှုတ်ဆက်ပါသည်။ သင်္ဘောကပ္ပတိန်မှာ ဥပဓိရုပ်ကောင်းသောသူတဦး ဖြစ်သည်ကို မှတ်မိနေပါသည်။

ကျနော်တို့ပင်လယ်ပြင် သင်္ဘောပေါ်တွင် ရွှင်လန်းစွာရှိကြပါသည်။ သင်္ဘောသားများက သင်္ဘောဝမ်းဗိုက်သံပြားပေါ်က သံချေးတွေကွာကျရန် သင်္ဘောဝမ်းဗိုက်သံပြားပေါ် တူများနှင့် ထုရိုက်နေသည်ကို ကျနော်တို့လဲဝင်ပြီး မကြာခဏထုရိုက်ကူညီကြပါသည်။ သင်္ဘောသားများလည်းကျနော်တို့ကို ကောင်းစွာဆက်ဆံကြသည်။

ဒီလိုနှင့် မကြာခင်ကျနော်တို့သင်္ဘော စင်္ကာပူသို့ရောက်ပါတော့သည်။ ကျနော်တို့အားလုံးတဖန် ဆန်အိတ်လိုဏ်ခေါင်းထဲဆင်းပြီး ပုန်းအောင်းနေရပါသည်။ အင်္ဂလိပ်အကောက်ဌာနမှလူများ သင်္ဘောပေါ်တက်ကောင်းတက်ပြီး ကြည့်ရှုစစ်ဆေးနိုင်သဖြင့် လိုဏ်ခေါင်းထဲဆင်း ပုန်းနေရပါသည်။ စင်္ကာပူက သင်္ဘောထွက်မှ ကုန်းပတ်ပေါ် ပြန်တက်ရပါသည်။ ပုန်းရသည်မှာ တရက်လောက်သာ ရှိသည်ထင်ပါသည်။

စင်္ကာပူမှ ဂျပန်သွား သင်္ဘောခရီးမှာ သာယာဖွယ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်မှတ်မိသောကိစ္စတခုမှာ ကျနော်သည် တနေ့တွင် သင်္ဘောအခန်းတခါး အဝင်အထွက်တွင် အခန်းတခါးပေါင်နှင့် ကျနော့်နဖူးအထက်နား ဦးခေါင်းနှင့်တိုက်မိပြီး ကျနော့်နဖူးအထက်နားကွဲသွားပြီး ဒဏ်ရာအနည်းငယ် ရပါတော့သည်။ ဆေးထည့် ပတ်တီးစည်းခြင်း ကပ်ခြင်းများ ရက်အချို့ လုပ်လိုက်ရပါသည်။

(၄)

ထိုအချိန်များတွင် ကျနော်နောက်မှသိရသည်မှာ ကျနော်ဂျပန်ထွက်ခါနီး ရေးလိုက်သောစာ ရသောအခါ ကျနော့်မိဘများ များစွာ စိတ်ပူပြီး ကျနော့်အဖေ ရန်ကုန်တက်လာကာ ကျနော့်သူငယ်ချင်း ကိုကြည်ညွန့်ကိုရှာဖွေပြီး သူတို့နှစ်ဦးရန်ကုန်တွင် ကျနော်သွားတတ် လာတတ်သော နေရာများကို သွားရောက်စုံစမ်း မေးမြန်းရှာဖွေကြပါသည်။ ကျနော့်သတင်း ဘာမှမကြားရသဖြင့် ကျနော့်အဖေ ဇာတိကိုပြန်သွားပါတော့သည်။

ဇာတိပြန်ရောက်တော့လည်း ကျနော့်အဖေက ကျနော့်သတင်း မေးမြန်းတုန်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ကျနော့်အဖေ ကျနော့်ကို ရှာဖွေစုံစမ်းနေတဲ့သတင်းကို သခင်မြဘယ်လိုသိသွားသည် မသိပါ။ ကျနော့်အဖေမှာလည်း ရွာသူကြီးဖြစ်၍ ကြာရင် သတင်းပေါက်ကြားမှုတွေ ဖြစ်လာမှာ စိုးရိမ်ဟန်ရှိသည်။ တို့ကြောင့် သခင်မြက ကျနော့်အဖေကို သာယာဝတီရှိ သူ့အိမ်သို့ လူလွှတ်ခေါ်ယူပြီး တွေ့ဆုံပါသည်။

သခင်မြက အဖေ့ကို "ခင်ဗျားသားကို ရှာနေတယ်ကြားရတယ်။ မရှာပါနဲ့။ ခင်ဗျားသားကို ကျနော်တို့က တနေရာကို လွှတ်ထားပါတယ်။ မကြာခင်ပြန်လာမှာပါ။ အဲဒီမှာလဲ ခင်ဗျားသား ကောင်းမွန်စွာရှိပါတယ်။ ဒီကိစ္စဘယ်သူ့မှလဲ မပြောပါနဲ့"ဟု ပြောပါသည်။ အဖေလည်းများစွာ စိတ်အေးချမ်းပြီး ပြန်လာပါတော့သည်။ ဒီတော့မှ ကျနော့်မိဘများ အတော်စိတ်အေးချမ်း သွားပါသည်။

စင်္ကာပူမှ ဂျပန်သို့ သွားနေသော ကျနော်တို့စီးလာသည့် ဂျပန်ကုန်သင်္ဘော "ကိုင်ရှိမာရူး"သည် တပ်မတော်သမိုင်းစာအုပ်အရ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဂျပန်ပြည် "အိုဆာကာ"သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းမြို့သို့ ရောက်ရှိပါသည်။ ကျနော်တို့ အိုဆာကာသို့ သင်္ဘောကမဆင်းမီ ဂျပန်ပြည်ကျောင်းသား လူငယ်များ ဝတ်ဆင်တတ်သော အစိမ်းရောင်ရင်ဖုံး ရင်စေ့တိုက်ပုံ အင်္ကျီအဝတ်မျိုးကို ပြောင်းလဲဝတ်ဆင်ရပြီးမှ ဆင်းရပါသည်။ ကျနော်တို့ ဂျပန်ပြည်ကိုရောက်ပါပြီ၊ အိုဆာကာမြို့မှာ အတော်ကြီးသောမြို့ ဖြစ်ဟန်ရှိပြီး လူဦးရေများသော မြို့လည်းဖြစ်ပုံရပြီး လူတွေကျပ်ကျပ်တည်းတည်း တိုးဝှေ့သွားလာနေကြကာ အတော်ကောင်းမွန်စွာ ဝတ်စားဆင်ယင် ထားကြပါသည်။

ကျနော်တို့ အိုဆာကာမြို့မှ ဂျပန်၏မြို့တော် တိုကျိုသို့ ရထားစီး၍သွားကြပါသည်။ ရထားမှာ ကျနော်တို့ဗမာပြည်မှ ရထားတွေထက် များစွာခမ်းနား သန့်ရှင်းပါသည်။ တော်တော်ကြာကြာ ရထားစီးပြီးနောက် ကျနော်တို့တိုကျိုမြို့တော်ကို ရောက်ပါတော့သည်။ တိုကျိုဘူတာရုံကြီးလဲ အတော်ခမ်းနားပါသည်။

တိုကျိုတွင် မစ်ဇုတာနီ၏ အဖွဲ့က ဂျပန်တဦး လာကြိုနေပြီး ကျနော်တို့ကို တိုကျိုမြို့ဂျပန်ဟိုတယ်ကြီးတခုသို့ ခေါ်သွားပြီး နေရာချထားပါသည်။ တိုကျိုမြို့မှာ ဂျပန်၏မြို့တော်ကြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း အထပ်မြင့်အဆောက်အဦ ကြီးများဖြင့် အလွန်ခမ်းနားသော မြို့တော်ကြီးဖြစ်ပါသည်။ လူဦးရေလည်း ထူထပ်များပြားပုံရပါသည်။

ကျနော်တို့ ဒုတိယအသုတ်ကို တိုကျိုမြို့တော်တွင် တပတ်နီးပါးခန့် လှည့်လည်ပြသပါသည်။ ဘယ်နေရာတွေဆိုတာ မမှတ်မိတော့ပါ။ ထူးခြားမှုတချို့ကို သတိရပါသည်။ ပထမက ဂျပန်ပြည်သူတွေ သူတို့အချင်းချင်းဆက်ဆံကြရာတွင် အလွန်ယဉ်ကျေးပျူငှာပြီး (အာဓိကတော်) 'ကျေးဇူးတင်ပါတယ်' ဆိုတဲ့ပြောသံတွေဟာ နေရာတကာမှာ ချိုသာစွာကြားနေရပြီး လူအချင်းချင်း ခြေစုံရပ်ပြီး ခါးကုန်းနှုတ်ဆက်နေတာတွေလည်း နေရာတကာတွေ့ရသည်။ ဟိုတယ်လုပ်သားများ တာဝန်ခံများလည်း ကျနော်တို့အပေါ် ဆက်ဆံကြတာ အလွန်ပင်ရိုသေကိုင်းရှိုင်းပါသည်။ အချုပ်ကသူတို့အချင်းချင်း ဆက်ဆံကြတာဟာ အလွန်ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ကြသည်။

အားကစားပွဲတွေမှာလည်း ဂျပန်လူငယ်များ အတော်စိတ်အား ထက်သန်ကြပြီး ညီညီညွတ်ညွတ် တက်တက်ကြွကြွ ရှိနေကြတာ တွေ့ရသည်။

ဂျပန်ဘုရင်ကိုလည်း ဘုရားလို ကြည်ညိုလေးစား တန်ဖိုးထားကြသည်။

ဂျပန်အမျိုးသမီးများမှာတော့ ပင်ပန်းကြီးစွာ ကျိုးနွံစွာအလုပ်လုပ်နေရတာ တွေ့ရပါသည်။ နောက်သိလာရတာက ဂျပန်အမျိုးသမီးတွေမှာ ယောကျ်ားများနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးမရ ယောကျ်ားများ၏ နှိမ်ချဖိနှိပ်ခြင်း ခံနေရသောဘဝဖြစ်သည်တို့ကို တွေ့မြင်လာရပါသည်။

ကျနော်တို့ တိုကျိုမြို့တော်တွင် လှည့်ကြည့်ရှုရာတွင် တခုကိုသတိရမိပါသည်။ ၎င်းမှာ တိုကျိုမြို့တွင်း တနေရာမှ ဂျပန်ဘုရင့်နန်းတော်ကို လှမ်းပြီးကြည့်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့စိတ်ထင် ဂျပန်ဘုရင့်နန်းတော်မှာ အချွန်အတက်တွေနဲ့ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော အဆောက်အဦကြီးဖြစ်မည်ထင်သော်လည်း သာမန်တိုက်တာ အဆောက်အအုံတွေသာတွေ့ရသည်။ သိပ်ထူးခြားမှုမရှိချေ။ ကျနော်တို့အနားတွင် ဂျပန်အမျိုးသမီး အမျိုးသားတသိုက်လည်း ကျနော်တို့လို ဘုရင့်နန်းတော်ကိုလှမ်းပြီး ကြည့်နေကြသည်။ သူတို့သည် အတော်ကြာကြည့်ပြီးနောက် နန်းတော်ဘက်ကို စုံရပ်ပြီး ခါးကုန်းဦးခေါင်းငုံ့ အလေးပြုကြပြီး ထွက်ခွာသွားကြသည်။ ကျနော်တို့လည်း ဂျပန်လူမျိုးဟု ထင်မြင်စေရန် သူတို့နည်းတူ နန်တော်ဘက်လှည့်ပြီး ခါးကုန်းခေါင်းငုံ့ကာ အလေးပြုခဲ့ကြသည်။

ကျနော်တို့ တိုကျိုဟိုတယ်တွင်နေစဉ် ဟိုတယ်မယ်နှစ်ဦးကို ကျနော်တို့ကို စောင့်ရှောက်ပြုစုရန် အထူးတာဝန် ပေးထားပုံရသည်။ ၎င်းတို့နာမည်ကို ထူးဆန်းစွာကျနော်တို့ မှတ်မိနေသည်။ ၎င်းတို့မှာ "အေးဟိကော့"နှင့် "ဟီရော့ကော့"တို့ဟု ဖြစ်ပုံရသည်။ ၎င်းတို့ နှစ်ယောက်အနက် တယောက်မှာ အတော်ချောမောပြေပြစ်လှပသူ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့နှစ်ယောက်စလုံး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ကိုလည်း ပြုစုလိုက်ရသည်ဟု နောင်တွင် သိရပါသည်။

ကျနော်တို့ ညထမင်းစားပွဲများတွင် ၎င်းအမျိုးသမီး နှစ်ယောက်က ကျနော်တို့ကို ပြုစုကျွေးမွေးနေသည်ကို ဂျပန်မိတ်ဆွေနှစ်ဦးက ထိုအမျိုးသမီးနှစ်ယောက်နှင့် ကျနော်တို့ကို လှောင်ပြောင်ပြောဆိုတတ်ပါသည်။ ထိုသို့လှောင်ပြောင်မှုကို ကျနော်တို့အထဲမှ ဗိုလ်မင်းခေါင်တယောက်သာ ရယ်ကျဲရယ်ကျဲနှင့် ပြန်လည်တုံ့ပြန် နောက်ပြောင်ပါသည်။ ကျန်လူများမှာ ရှက်ကိုးရှက်ကန်းနှင့် ခပ်တည်တည်သာနေကြပါသည်။

(၅)

ကျနော်တို့ ဒုတိယအသုတ် တိုကျိုမြို့တွင် တပတ်ခန့်လည်ပတ်ပြီးနောက် ထိုမှ ကျနော်တို့စစ်ပညာသင်ရမည့် တရုတ်ပြည်မှ ဂျပန်တို့သိမ်းပြီး တိုက်ယူထားသော ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့သွားရန် ပြင်ဆင်ကြပါသည်။

ကျနော်တို့ကို စစ်ပညာသင်ရန် ဗမာပြည်မှ ခိုးထုတ်ကြသော ဂျပန်အဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်မှာ စူဇူကီး (ခေါ်) ဗိုလ်မိုးကြိုး ဖြစ်ပါသည်။ ဂျပန်စစ်တပ်မှ ဗိုလ်မှူးကြီးတဦး ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်တို့ ဒုတိယအသုတ် ၇ ယောက်သည် ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့ တိုကျိုမှဂျပန်ရေတပ်၏ တိုက်လေယာဉ်ငယ်များဖြင့် သွားကြရသည်ထင်ပါသည်။ လေယာဉ်တွင် ကျနော်တို့အတွက်ထိုင်ခုံမရှိ ကြမ်းပေါ်တွင်လဲလျောင်းပြီးသာ စီးသွားရသည်။

ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့ ကျနော်တို့ ၁၉၄၁ ခုနှစ် မေလ ၁၀ ရက်မှာ ကောင်းစွာရောက်ကြသည်။ နောက်ကျနော်တို့ စစ်ပညာသင်ယူရမည့် စခန်းသို့ ကျနော်တို့ ရောက်ပါတော့သည်။ စခန်းတွင်ဂျပန်စစ်ပညာသင်ရန် စောစွာကတည်းက ရောက်နေသော သခင်အောင်ဆန်း၊ သခင်လှမြိုင် (ဗိုလ်ရန်အောင်) တို့နှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဗမာပြည်သို့ ပြန်ပြီးခေါ်ယူလာသော ၁၉၄၁ ခုနှစ် မတ်လအတွင်း ဂျပန်ပြည်သို့ ရောက်လာကြသည့် ကျနော်တို့အရင် ပထမအသုတ်မှလူများ သခင်လှဖေ (ဗိုလ်လက်ျာ)၊ ကိုထွန်းရွှိန် (ဗိုလ်ရန်နိုင်)၊ သခင်အေးမောင် (ဗိုလ်မိုး)၊ သခင်ဗဂျမ်း (ဗိုလ်လရောင်) တို့ကို ဝမ်းမြောက်စဖွယ် တွေ့ရတော့သည်။ ဗမာပြည်သတင်းများ အပြန်အလှန်ပြောကြတော့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ၎င်းပထမသုတ်မှလူများမှာ ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့ ၁၉၄၁ ခု ဧပြီလ အတွင်းကတည်းက ရောက်နေကြသည်။

ကျနော်တို့စစ်ပညာ သင်ယူရမည့်စခန်းမှာ ဟိုင်နန်ကျွန်းရှိ ဂျပန်ရေတပ်စခန်း၏ အနောက် အတွင်းဘက် ၄ မိုင်လောက် ကွာသောနေရာ “စန်းယ” ဟူသောရွာအနီးတွင် ရှိပါသည်။ မော်တော်ကားလမ်း အကြမ်းရှိသည်။ ဂျပန်ရေတပ်မှ ရိက္ခာများ ကားဖြင့်သယ်ယူ စားသောက်ကြရပါသည်။

စခန်းတွင် အရှည်ပေ ၂၅၀ အကျယ် ၃၅ပေလောက်ရှိ လူနေဗဟိုတန်းလျားကြီးတခုနှင့် လက်နက်ရုံ၊ မီးဖိုချောင် အဆောင်၊ ထမင်းစားဆောင်၊ ရေချိုးရန်နေရာ၊ မြင်းဇောင်းကလေးတခုရှိပါသည်။ ဗဟိုလူနေတန်းလျားကြီး၏ ခေါင်းရင်းဘက် အစွန်ခန်းများတွင် ဂျပန်စစ်သင်တန်း ဆရာများနေပြီး ကျန်တန်းလျားကြီးအပိုင်းတခုလုံး ကျနော်တို့သင်တန်းသားများ နေထိုင်ကြပါသည်။ တန်းလျားကြီးတွင် တဖက်လျှင် ၁၅ ပေခန့်ကျယ်သော လူ နေနိုင်၊ အိပ်နိုင်သော စင်မြင့်ရှည်ကြီး ၂ ခု မျက်နှာချင်းဆိုင်ရှိပြီး အလယ်တွင် ၅ ပေလောက်ကျယ်သော လမ်းလျှောက်လမ်း ရှိပါသည်။ အောက်ခြေသမံတလင်း ခင်းထား၍ စင်မြင့်မှာ ၃ ပေ လောက်သာ မြင့်ပါသည်။ အခန်းတွင်း စစ်သင်တန်း ပို့ချချက်များကို ထိုလူနေပြီး အိပ်နိုင်သော စင်မြင့်ပေါ်တွင် သင်ကြားပို့ချကြပါသည်။ ၎င်းလူနေစင်မြင့်ရှည်ကြီး ၂ ခုပေါ်တွင် ဂျပန်တို့ လုပ်လေ့လုပ်ထဖြစ်သော ကောက်ရိုးမွေ့ရာ ခင်းထား၍ နူးညံ့သန့်ရှင်း နေပါသည်။

ကျနော်တို့ စခန်းရောက်ပြီး မကြာမီ ချက်ချင်းလိုပင် (တတိယအသုတ်နှင့် စတုတ္ထအသုတ်များ မရောက်မီ) စစ်သင်တန်းများစရန် စီစဉ်ပါတော့သည်။

ကျနော်တို့ သင်တန်းသားများကို ၃ ဖွဲ့ခွဲဖွဲ့လိုက်ပါသည်။ “ဒိုင်းအိပန်” ခေါ် ပထမအဖွဲ့၊ “ဒိုင်းနိဟန်” ခေါ် ဒုတိယအဖွဲ့၊ “ဒိုင်းစန်ပန်” ခေါ် တတိယအဖွဲ့တို့ဖြစ်ပါသည်။ ထို ၃ ဖွဲ့ခွဲထားသော်လည်း စစ်ပညာအခြေခံနှင့် တပ်စုတိုက်ပွဲ၊ တပ်ခွဲတိုက်ပွဲ စသော ကွင်းဆင်းစစ်လေ့ကျင့်ရေး တိုက်ပွဲများမှာ အတူတူတဖွဲ့တည်း သင်ကြားရပါသည်။

ဒိုင်းအိပန်ခေါ် ပထမတပ်ဖွဲ့သည် ဗဟိုအဓိကတိုက်ခိုက်ရေး ပင်မစစ်တပ်များကို ဖွဲ့စည်းခေါင်းဆောင်ရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပြီး သမရိုးကျဆန်သော တိုက်ပွဲများကို အလေးထား သင်ယူရသည်။ ဒိုင်းနိဟန်ခေါ် ဒုတတိယတပ်ဖွဲ့သည် အဓိက ရန်သူ့နယ်အတွင်း လှုပ်ရှားရသော ပြည်တွင်းသူပုန်လှုပ်ရှားမှုအတွက်ပါ ရည်ရွယ်ပြီး မိုင်းခွဲဖျက်ဆီးသော အတတ်ပညာများ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေး နည်းပညာလုပ်ငန်းများပါ အထူးသင်ကြားပေးသည်။ ဒိုင်းစန်ပန်ခေါ် တတိယတပ်ဖွဲ့သည် တော်လှန်ရေးကို ဦးဆောင်နိုင်မှုအတွက် စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းပုံများ စစ်ဘက်နယ်ဘက် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဆိုင်ရာတို့ကို အထူးသင်ကြားပေးသည်။

ကျနော်တို့ ဂျပန်စစ်ပညာသင် ပထမအသုတ်နှင့် ဒုတိယအသုတ်တို့ စစ်ပညာသင်တန်းစတင်ပြီး မကြာမီပင် ဂျပန်စစ်ပညာသင် တတိယအသုတ်ဖြစ်သော ကိုလှမောင် (ဗိုလ်ဇေယျ)၊ သခင်စံမြ (ဗိုလ်တောက်ထိန်)၊ သခင်ခင်မောင်ဦး (ဗိုလ်တာရာ)၊ တို့၃ ဦး ကျနော်တို့စခန်း ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့ ထပ်ပြီးရောက်လာသဖြင့် ကျနော်တို့နှင့် ရောနှောပြီး ကျနော်တို့နှင့် စစ်ပညာများ ဆက်သင်ရသည်။

ကျနော်တို့စစ်ပညာသင်ကြားမှု ၂ လလောက်ကြာပြီးသောအခါ ဂျပန်စစ်ပညာသင် စတုတ္ထအသုတ်ဖြစ်သော သခင်ထွန်းအုပ်၊ သခင်ရှုမောင် (ဗိုလ်နေဝင်း)၊ သခင်စံလှိုင် (ဗိုလ်အောင်)၊ သခင်ထွန်းခင် (ဗိုလ်မြင့်ဆွေ)၊ သခင်ငွေ (ဗိုလ်စောအောင်)၊ သခင်သစ် (ဗိုလ်စောနောင်)၊ သခင်ထွန်းလွင် (ဗိုလ်ဗလ)၊ သခင်ကျော်စိန် (ဗိုလ်မိုးညို)၊ ကိုလှ (ဗိုလ်မင်းရောင်)၊ ကိုသန်းညွန့် (ဗိုလ်ဇင်ယော်)၊ ကိုမောင်မောင် (ဗိုလ်ညဏ)၊ ပေါင်း (၁၁) ယောက်တို့ နောက်ဆုံး ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဇူလိုက်လတွင် ထပ်ပြီး ဂျပန်သို့ရောက်လာရာ ၎င်းတို့ထဲတွင် သခင်ထွန်းအုပ်မှလွဲ၍ ကျန်လူ (၁၀) ယောက်စလုံးတို့သည် စစ်ပညာသင်ယူရန် ဟိုင်နန်ကျွန်း ကျနော်တို့စခန်းသို့ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်တွင် ရောက်လာပြီး ဂျပန်စစ်ပညာသင် ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ အသုတ်တို့နှင့် ပူးပေါင်းပြီး စစ်ပညာများ သင်ယူကြသည်။ ၎င်းစတုတ္ထအသုတ်မှာ ကျနော်တို့ရှေ့ဦးအသုတ်များနှင့် မပူးပေါင်းမီ သူတို့ (၂) လလောက်နောက်ကျနေ၍ သူတို့ချည်းနောက်ကျနေသော စစ်သင်ခန်းစာများကို သီးသန့် (၂) ပတ်ကျော်လောက် အမြန်သင်ကြားပေးပြီးမှ ကျနော်တို့ ရှေ့ဦးအသုတ်များနှင့် ပူးပေါင်းပြီး သင်ကြားရသည်။

နောက်သခင်ဗစိန်၊ သခင်ထွန်းအုပ်တို့၏ တို့ဗမာသခင်အစည်းအရုံးမှ သခင်အောင်သန်း (ဗိုလ်စကြာ) သည် တဦးတည်း လိုက်ပို့သော ဂျပန်တဦးနှင့်အတူ ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့ တတိယသုတ် မရောက်မီကလေးတွင် ရောက်ရှိလာပြီး ကျနော်တို့နှင့်လာပေါင်းကာ စစ်ပညာသင်သည်။

နောက်ကိုဆောင်း (ဗိုလ်ထိန်ဝင်း) မှာ ရဲဘော်သုံးကျိပ်တွင် (ဖော်မိုဆာတွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သော) သခင်သန်းတင်နှင့် သခင်ထွန်းအုပ်တို့ကဲ့သို့ ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့ ဂျပန်စစ်ပညာသင်ရန် ရောက်မလာဘဲ စစ်ပညာမသင် ဖြစ်ကြပေ။

ရဲဘော်သုံးကျိပ် ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် စစ်ပညာသင်ယူရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း တပ်ဖွဲ့(၃) ဖွဲ့၊ ဖွဲ့စည်းပြီး စစ်ပညာသင်ယူကြသည်။

တပ်ဖွဲ့(၁) တွင် –သခင်အေးမောင် (ဗိုလ်မိုး)။ သခင်ဗဂျမ်း (ဗိုလ်လရောင်)။ သခင်စံလှိုင် (ဗိုလ်အောင်)။ သခင်စံမြ (ဗိုလ်တောက်ထိန်)။ သခင်လှမြိုင် (ဗိုလ်ရန်အောင်)။ သခင်ထွန်းလွင် (ဗိုလ်ဗလ)။ သခင်ရွှေ (ဗိုလ်ကျော်ဇော)။ သခင်စိုး (ဗိုလ်မြင့်အောင်)။သခင်တင်အေး (ဗိုလ်ဘုန်းမြင့်)။ ကိုအောင်သိန်း (ဗိုလ်ရဲထွဋ်)။ ကိုလှ(ဗိုလ်မင်းရောင်)။ ကိုမောင်မောင် (ဗိုလ်ဉာဏ)။ ကိုသန်းညွန့်(ဗိုလ်ဇင်ယော်) တို့ ပါဝင်သည်။

တပ်ဖွဲ့(၂) တွင် – ကိုထွန်းရှိန် (ဗိုလ်ရန်နိုင်)။ သခင်စောလွင် (ဗိုလ်မင်းခေါင်)။ သခင်သန်းတင် (ဗိုလ်မြဒင်)။ သခင်ထွန်းရွှေ (ဗိုလ်လင်းယုန်)။ သခင်ခင်မောင်ဦး (ဗိုလ်တာရာ)။ ကိုလှမောင် (ဗိုလ်ဇေယျ) တို့ ပါဝင်သည်။

တပ်ဖွဲ့(၃) တွင် – သခင်အောင်ဆန်း (ဗိုလ်တေဇ)။ သခင်လှဖေ (ဗိုလ်လက်ျာ)။ သခင်အောင်သန်း (ဗိုလ်စကြာ)။ သခင်ရှုမောင် (ဗိုလ်နေဝင်း) တို့ ပါဝင်သည်။

မှတ်ချက်(၁) – ဗိုလ်နေဝင်းကို တပ်မတော်သမိုင်းစာအုပ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့၏ အဖွဲ့(၃) တွင် ထည့်ထားပါသည်။ ကျနော်မှတ်မိသလောက်က ဗိုလ်နေဝင်းဟာ တပ်ဖွဲ့ (၂) ပြည်တွင်းသူပုန်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည်ဟု မှတ်မိနေပါသည်။

မှတ်ချက်(၂) – သခင်အောင်ဆန်း၏ ဗိုလ်နာမည်ကို ဗိုလ်တေဇဟု နာမည်ပေးထားသော်လည်း အများက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟုသာ ခေါ်ကြပါသည်။

ဟိုင်နန်ကျွန်း စစ်ပညာသင်တန်းလေ့ကျင့်ရေးမှူး ဂျပန်ဆရာတို့၏ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ ...

(၁) စစ်လေ့ကျင့်ရေးမှူးချုပ်အဖြစ် (ကပ္ပတိန်) ဗိုလ်ကြီးကာဝါရှီးမား ဖြစ်သည်။ သူသည် ဂျပန်ပြည် ဂျပန်တပ်မတော်တွင် စစ်သူရဲကောင်း အမှတ် (၆) ဘွဲ့ရသူရဲကောင်းဖြစ်သည်။ တရုတ်တို့နှင့် တိုက်ပွဲမှာ မျက်နှာတွင်ဒဏ်ရာရသဖြင့် ပါးတဖက်စောင်းပြီး အရုပ်ဆိုးနေသည်။ ဂျပန်ပြည်သူနှင့် ဂျပန်စစ်တပ်၏ ချစ်ခင်လေးစားခြင်း ခံရသူဖြစ်သည်။ စိတ်သဘောထား ကြံ့ခိုင်တည်ငြိမ် ပြေပြစ်သူဖြစ်ပြီး တကယ့် စစ်သားကောင်း တယောက်၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာ ရှိသူဖြစ်သည်။သူ့ကိုကျနော်တို့ကအရုပ်ဆိုး၍ "သူရဲ" ဟု နာမည်ဝှက်ပေးပြီး ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ လေးလည်းလေးစားကြသည်။

(၂) ကျနော်တို့အမှတ် (၁) တပ်ဖွဲ့ ဂျပန်လေ့ကျင့်ရေးမှူးမှာ လက်ဖတင်နင် (ဗိုလ်) ဟာတိုရီ ဖြစ်သည်။ သူသည်စကားနည်းပြီး အေးအေးဆေးဆေး နေတတ်သူ ဖြစ်သည်။ စစ်ပညာသင်ကြားရေးတွင် များစွာအာရုံစိုက်ပြီး လုပ်ကိုင်သူ ဖြစ်သည်။ တိုက်ပွဲ စစ်သင်တန်းများပြီးလျှင် ထိုတိုက်ပွဲနှင့် သင်တန်း အားလုံးအပေါ် ရှည်လျားစွာ ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်များ ပေးတတ်သည်။ ကျနော်တို့ ဂျပန်စကား နားမလည်လို့သာ နားလည်ကြရင် တန်ဖိုးများစွာရှိမည် ဖြစ်သည်။ သူသည် ကာဝါရှီမားလို မခန့်ညားသော်လည်း အေးဆေးသော ဂျပန်စစ်သားကောင်း၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာရှိသူ ဖြစ်သည်။ သူဒေါသထွက် တာကို မတွေ့ဖူးချေ။ သူ့ကိုကျနော်တို့က "မင်းသားကြီး" ဟု နာမည်ဝှက်ပေးထားပြီး ချစ်ခင်ကြသည်။

(၃) အမှတ် (၁) တပ်ဖွဲ့၏ ဒုတိယလေ့ကျင့်ရေးမှူးမှာ လက်ဖတင်နင် (ဗိုလ်) အီဇူးမီးယား ဖြစ်သည်။ သူက ကျနော်တို့နှင့် သင်တန်းချိန်အတွင်းမှာရော သင်တန်းချိန်အပမှာရော ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံတတ်သောသူ ဖြစ်သည်။ သူသည် စစ်ဗိုလ်ရုပ်လက္ခဏာထက် ကျောင်းဆရာတယောက်၏ သွင်ပြင် လက္ခဏာရှိသူ ဖြစ်သည်။ အပြောအဆို ပြေပြစ်ချောမောသူဖြစ်သည်။

(၄) ကျနော်တို့အမှတ် (၁) တပ်ဖွဲ့တွင် ဂျပန်တပ်ကြပ်ကြီး လေ့ကျင့်ရေးဆရာ "မောရိ"နှင့် "ကိုနိုဆု" ဟူသောဆရာ ၂ ယောက်လည်း ရှိသည်။ မောရိမှာ နည်းနည်းခက်ထန်ပြီး ကိုနိုဆုမှာ ဆက်ဆံရေးပြေပြစ်သူဖြစ်သည်။

(၅) အမှတ် (၂) တပ်ဖွဲ့၏ ဂျပန်လေ့ကျင့်ရေး ဆရာတွေကိုတော့ ကျနော်ကောင်းစွာ မသိချေ။ လေ့ကျင့်ရေးမှူးမှာ လက်ဖတင်နင်(ဗိုလ်) ဟာရာ ဖြစ်သည်။ ထူးခြားသောအသွင်အပြင်မတွေ့ရ၊ သာမန်ဂျပန်စစ်ဗိုလ်ပဲဟုသာ အဝေးမှထင်ရသည်။

(၆) အမှတ် (၃) တပ်ဖွဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့တပ်ဖွဲ့၏ လေ့ကျင့်ရေးမှူးမှာ လက်ဖတင်နင် (ဗိုလ်) ဆူဇူကီး ဖြစ်သည်။ လူနည်းနည်းပိန်ပြီး အရပ်ပုသည်။ သူသည် တည်တည်ကြည်ကြည် မနေတတ် သွက်သွက်လက်လက်သွားလာ လုပ်ရှားတတ်သည်။ ရယ်ရယ်မောမောနှင့် ရောရောနှောနှော ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ပြောဆိုနေထိုင်တတ်သည်။ ၎င်းသည်ဂျပန်စစ်ဗိုလ်နှင့်မတူ ကုန်သည်နှင့်ပိုပြီးတူသည်။

သူသည် စစ်ကြီးပြီးနောက် ဗမာပြည်သို့ အလုပ်ကိစ္စနှင့် တခေါက်ရောက်လာရာ ကျနော့်မှာတပ်မတော်မှ ပင်စင်ယူပြီး ရန်ကုန်၊ စမ်းချောင်း အိမ်တွင်နေစဉ် ကျနော့်အိမ်သို့ လာရောက်လည်ပတ်သဖြင့် ကျနော်က နောက်နေ့ညစာ ဖိတ်ကျွေးလိုက်သည်။ ဖော်ဖော်ရွှေရွှေနှင့် လာရောက်စား သောက်သွားသည်။

(၇) ဂျပန်စစ်ပညာသင်ဆရာများအကြောင်း အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ရှိနေကြသော်လည်း ၎င်းတို့တွင် တူညီသောစိတ်ဓာတ်အခြေခံတခု ရှိနေပုံရသည်။ ၎င်းမှာ ကာနယ်ဆူဇူကီး (ဗိုလ်မိုးကြိုး) မှအစ အားလုံးလိုလိုတွင် မိမိတို့ဂျပန်လူမျိုးများသည် အခြားလူမျိုးများထက် မြင့်မြတ်သည်ဟူသော အယူအဆလွှဲမှုတခု အနည်းအများရှိနေကြပုံရ၍ အခြေခံမောက်မာကြသည်။

(၆)

ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် ကျနော်တို့ စစ်ပညာသင်ကြားရာတွင် ကျနော်တို့အဖွဲ့တွင် ဂျပန်အရပ်သား (၅) ယောက်လောက်လည်း ပါဝင်သည်။ သူတို့က ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ဖော်လံတီယာ ပါဝင်လိုသူတွေ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အထဲတွင် ဂျပန်စစ်သားဟောင်း စစ်ပြန်အသက် (၃၀) အရွယ် မစ္စတာ"ဟထရိ" ဆိုသူလည်း ပါဝင်သည်။ (ထိုသူတွေကို နောက်ပိုင်းတွင် ကျနော်တို့ မတွေ့ရတော့ပေ။)

ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် ကျနော်တို့ကို ဂျပန်များသင်ကြားပေးသော စစ်ပညာဘာသာရပ်များမှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်သည်။

(၁) အခြေခံစစ်ရေးပြ လှုပ်ရှားမှုများ
- (က) လက်နက်မပါ စစ်ရေးပြလှုပ်ရှားမှု
- (ခ) လက်နက်ပါ စစ်ရေးပြလှုပ်ရှားမှု

(၂) တိုက်ပွဲ၊ ကွင်းပြင်စစ်ရေးတိုက်ပွဲများ၊ လေ့ကျင့်မှုများ

(က) ကိုယ်စီတိုက်ပွဲ

(ခ) တပ်စိတ်တိုက်ပွဲ

(ဂ) တပ်စုတိုက်ပွဲ (အများဆုံး)

(ဃ) တပ်ခွဲတိုက်ပွဲ – တို့ကို လေ့ကျင့်သင်ကြားရသည်။

(၃) ည တိုက်ပွဲများ (အဓိက တခုထား၍ သင်ကြားသည်။)

(၄) စစ် မြေပုံတိုက်ပွဲများ

(က) တပ်ရင်းတိုက်ပွဲ

(ခ) တပ်မဟာတိုက်ပွဲ

(ဂ) တပ်မတိုက်ပွဲ

(ဃ) အခြားတိုက်ပွဲများ

(၅) စစ်လက်နက်များ

(က) လက်နက်ငယ်များ (ခြေလျင်တပ်ခွဲသုံး လက်နက်များ)

(ခ) လက်နက်ကြီးများ (စိန်ပြောင်း– အလတ်၊ အကြီး၊ အမြောက် – တင့်ကားပစ်၊ ရိုးရိုးမြေပြင်ပစ်အမြောက်၊ တပ်မသုံးအမြောက်)

(၆) အင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်း

(က) တံတားဆောက်ခြင်း။ (၎င်းမှာ ချောင်းငယ်များ မော်တော်ကားဖြတ်ရန်၊ တောသစ်ပင်တို့ဖြင့် ဖြစ်သလိုယာယီတံတားထိုးခြင်း)

(ခ) မိုင်းများခွဲခြင်း

(၇) အထွေထွေ

(က) ရေကူးခြင်း ... စသည်များ ဖြစ်သည်။

(၈) စစ်ရေးဆိုင်ရာ စိတ်ဓာတ်သွင်းပေးခြင်း

(က) စစ်သားကောင်းစိတ်ဓာတ်။

* အနိုင်မခံ အရှုံးမပေး ရဲရင့်ကြံ့ခိုင်သော သူရသတ္တိစိတ်ဓာတ်။
* အမိန့်နှင့် စည်းကမ်းကို လိုက်နာသောစိတ်ဓာတ်။

(ခ) မိမိလက်နက်ကိုမိမိ အသက်လို ရှိသေဂရုစိုက်သောစိတ်ဓာတ် ... စသည်တို့ဖြစ်သည်။

(၇)

ဟိုင်နန်ကျွန်း ဂျပန်စစ်သင်တန်း စတင်ခြင်းနှင့် ပြင်းထန်ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း။

ကျနော်တို့ ပထမအစီအစဉ်မှာ (၃) လမျှ စစ်သင်တန်း အပြင်းအထန်သင်ကြားပြီး မြန်မာပြည်ပြန်၍ အင်္ဂလိပ်တို့နှင့် လွတ်လပ်ရေးအတွက် ပြောက်ကျားစစ် ဆင်နွှဲရန်နားလည်ထားကြသည်။

ကျနော်တို့သည် သာမန်အားဖြင့် နှစ်နှင့်ချီ၍သင်ကြားရမည့် အထက်ဖော်ပြပါ စစ်ပညာများကို အချိန်တိုအချိန် (၃) လနှင့် တက်သုတ်ရိုက်ပြီး အပြင်းသင်ကြားရမည် ဖြစ်သည်။

ကျနော်တို့ ဟိုင်နန်ကျွန်းစစ်သင်တန်းကို ၁၉၄၁ ခုနှစ် မေလ အလယ်လောက်က စတင်ကြသည်ထင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျနော်တို့သည် အချိန်ကိုလုပြီး စားချိန်၊ အိပ်ချိန်အနည်းငယ်ကလေးမှတပါး နေ့ရောညပါ ဒလစပ် သင်ကြားရ၏။ နံနက်မိုးလင်းစအချိန်မှ ညနေ နေဝင်ခါနီးအထိ ထမင်းစားချိန်မှအပ သင်ကြားရ၏။ အချိန်လုပြီး အပြင်းအထန် သင်ကြားရသဖြင့် ကျနော်တို့မှာ များစွာပင်ပန်းကြရ၏။ သို့သော် ကျနော်တို့မှာ စစ်ပညာကို အားတက်သရော ငန်းငန်းတက် လေ့လာကြ၏။ ကျနော်တို့သည် ၁၃၀၀ ပြည့် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ အတွေ့အကြုံအရ အင်္ဂလိပ်အောက်မှ လွတ်လပ်ရေးရဖို့ ကျနော်တို့ အမျိုးသားစစ်တပ်ရှိဖို့ လိုအပ်သည်မဟုတ်ပါလား။ စစ်တပ်ဖွဲ့ဖို့ ဂျပန်သို့စစ်ပညာသင်ရန် ခဲခဲယဉ်းယဉ်း စွန့်စွန့်စားစား လာခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပါလား။ ထို့ကြောင့် ဘယ်လောက်ပင်ပန်းပင်ပန်း ကျနော်တို့အလုအယက် ကြိုးစားပြီးသင်ယူကြသည်။

စစ်လေ့ကျင့်ခန်းများတွင် အပင်ပန်းဆုံးလေ့ကျင့်ခန်းမှာ ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးနေသော ရန်သူကို အမိအရလိုက်လံပြီး တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရသော လေ့ကျင့်ခန်းမှာ ခရီးဝေးပြေးလွှားလိုက်ရသဖြင့် ကျနော်တို့အမောဆုံး အပင်ပန်းဆုံး ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့သော စစ်လေ့ကျင့်ခန်း တခုအကြောင်း (၁၄) ကြိမ်မြောက် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးနေ့ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ရေးသားခဲ့သော "ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး" ဟူသောဆောင်းပါးတွင် ကျနော်ရေးသားထားပုံတခုမှာ (၂၀.၆.၄၁) နေ့ ကျနော့်ဒိုင်ယာရီတွင် ကျနော်တို့ ၁၅ ကီလို (၁၀ မိုင်) မျှလမ်းလျှောက်ချီတက်ပြီး ၅ မိုင်ရှည်လျားသော တိုက်ပွဲလေ့ကျင့်ခန်းတခုနှင့် ပတ်သက်၍ နိဂုံးတွင်ရေးသားထားသည်မှာ " ဤတိုက်ပွဲသည် ကျုပ်တို့အလွန်ကျေနပ်သည်။ ဤမျှရှည်လျားစွာ မရပ်မနားဘဲ တိုက်ခဲ့ရသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင်ဘယ်စစ်သားမှ မကြောက်တော့ပေ။ ဂျပန်အကောင်းဆုံး စစ်သားမစ္စတာ ဟထရီပင် နောက်ဆုံးနေရာကို အားခဲပြီးလာရသည်။ ဗမာပြည်အတွက်ဝမ်းမြောက်သည်။ ကျုပ်တို့ပင်ပန်းသဖြင့် ကျရသော ချွေးပေါက် သည် ဗမာပြည်အတွက် အေးချမ်းဖို့အရိပ်အယောင် မိုးရေမိုးပေါက်ဖြစ်ရချေမည်။ ကျုပ်တို့ထိုလေ့ကျင့်ခန်းကို အကျေနပ်ကြီးကျေနပ်သည်။ ဗမာအားလုံး ၅ မိုင် စစ်တလင်းအဆုံးကို အတူတူရောက်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် သခင်အောင်ဆန်း၏ ဇွဲ၊ သတ္တိကို လူတိုင်းဝမ်းထဲက ကျေနပ်ကြသည်။

စစ်တန်းလျားသို့ရောက်သောအခါ ၇ နာရီ ထိုးနေပြီ။ ၎င်းလေ့ကျင့်ခန်းမှာ နံနက် (၉) နာရီခွဲတွင် စ၍ ည ၇ နာရီပြီးသည်။” ဟု ရေးထားပါသည်။

လက်နက်ကိုင်ရပြီ။

ဟိုင်နန်ကျွန်းစစ်သင်တန်းတွင် ကျနော်တို့ လက်နက်စပြီး ကိုင်ရသောနေ့ကို ကျနော်တို့ အမှတ်ရနေ၏။ ထိုကိစ္စ ၁၄ ကြိမ်မြောက် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးနေ့ ကျနော့်ဆောင်းပါးတွင် ကျနော်ရေးသားထားပုံမှာ ...

“ကျနော်တို့စစ်သင်တန်းစ၍ဆင်းပြီး တပတ်လောက်ကြာသောအခါ ၄ မိုင်မျှဝေးသော ဂျပန်ရေတပ်မှ ကျနော်တို့ ကိုင်စွဲရမည့် လက်နက်သေတ္တာကြီးများကိုထမ်း၍ လက်နက်တိုက်သို့သွင်းရ၏။ လက်နက်ကိုင်ရတော့မည်ဖြစ်၍ ကျနော်တို့ရဲဘော်များ ဝမ်းမြောက်နေကြ၏။ နောက်နေ့တွင် စစ်လေ့ကျင့်ခန်းဆင်းရန် စစ်သားတယောက်အဖြစ် ကိုယ်ပိုင်ကိုင်စွဲရမည့် ရိုင်ဖယ်သေနတ်များကို အခမ်းအနားဖြင့် လက်ခံယူရ၏။”

“ထိုနေ့စစ်သင်တန်းမှ ခေတ္တရပ်ပြီး ရှိသမျှဝတ်ကောင်းစားလှများဝတ်ဆင်၍ လက်ခံရ၏။ အမဲဆီများပေကျံနေသော ချက်ကိုစလိုဗက်လုပ် ရိုင်ဖယ်နှင့်လှံစွပ်များကို အစီအစဉ်ဖြင့် တဦးစီခေါ်၍ပေး၏။ နေပူထဲတွင်တန်းစီ၍ အခမ်းအနားဖြင့် လက်ခံကြရ၏။”

“ကျနော်သည် ပူအိုက်ပြီး ချွေးများစိုရွှဲနေသည်ကို ဂရုမပြုနိုင်၊ လက်ထဲသို့ ပထမဆုံးရောက်လာသော ရိုင်ဖယ်သေနတ်နှင့် လှံစွပ်တို့အပြင် ပခုံးကြိုးသိုင်းတို့ကို လက်နှစ်ဘက်နှင့်ကိုင်လျက် မိမိတန်းစီရာသို့ ပြန်ရပ်နေ၏။ ရဲဘော်အားလုံး မျက်လုံးများ ဝင်းတောက်နေ ကြ၏။ ပျော်ရွှင်နေကြ၏။ ကျနော့်မှာ ဝမ်းသာခြင်း တုန်လှုပ်ခြင်းဖြင့် ကတုန်ကယင်ဖြစ်ခဲ့၏။ ယင်းကိုယခုအထိ သတိရနေမိ၏။”

“ကျနော်တို့လက်နက်ကိုင် ကြရပြီမဟုတ်လား။ ဤလက်နက်သည် ဘယ်သူကပေးပေး၊ ဘယ်ကရရ အကြောင်းမဟုတ်။ ဤလက်နက်ဖြင့် နယ်ချဲ့စနစ်ကြီးကို တိုက်ရဖို့သာလျှင် မဟုတ်လော။ ဤလက်နက်သည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲအတွက် မျိုးစေ့ပင် မဟုတ်ပါလော။”

ဂျပန်များက ကျနော်တို့ကိုပြောသည်မှာ မိမိလက်နက်ကို အမြဲရိုသေလေးစားစွာ ကိုင်တွယ်ရန်နှင့် အမြဲသန့်ရှင်းစင်ကြယ် ပြောင်လက်နေအောင် တိုက်ချွတ်ထိန်းသိမ်း ထားရမည်ဟု ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်တို့ လက်နက်ကိုင်ရပြီးနောက် မကြာခဏ ဂျပန်ဆရာတို့က လက်နက်စစ်ဆေးပွဲများ လုပ်တတ်သည်။ မိမိလက်နက် ပြောင်လက်သန့်ရှင်းနေပြီး သေနတ်ပြောင်းကို ထောင်ကြည့်သောအခါ သေနတ်ပြောင်းဟာ ပြောင်လက်နေရမည်။ မဲမှောင်နေသော အကွက်မရှိရ။ နောက်ဆုံး လက်နက်မသန့်ရှင်းလျှင် ကိုင်စွဲသူမှာ စစ်သားကောင်းမပီသဟူသော အယူအဆဖြင့် ထိုသူ၏ဂုဏ်သိက္ခာပင် ထိခိုက်စေတော့သည်။

လက်နက်ရိုသေမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကျနော်တို့ ယခုအထိစွဲမှတ်နေသော အဖြစ်အပျက်တခုကို ကျနော်မှတ်မိနေ၏။
တနေ့စစ်လေ့ကျင့်ခန်းတွင် ကျနော်တို့ထဲမှ ရဲဘော်တယောက် သူကိုင်သောစက်သေနတ်ကလေးမှ ဝက်အူတခုပြုတ်ကျပြီး လက်နက်မှာ ကိုင်လို့မကောင်းဖြစ်နေ၏။ ထိုရဲဘော်က ထိုကိစ္စကိုထိတ်လန့်စွာနှင့် သတင်းပို့၏။ ဤတွင် ဆရာက သင်တန်းတခုလုံးကို ရပ်စဲစေပြီး ထိုဝက်အူကလေးကို ရှာဖွေရန် လုပ်တော့၏။ ကျနော်တို့စစ်လေ့ကျင့်နေသော ဘောလုံးကွင်းလောက်ကျယ်သည့် မြေကွက်လပ်ပေါ်တွင် ကွက်လပ်အစွန်းတဖက် နူတ်ခမ်းစပ်တွင် ကျနော်တို့အားလုံး လက်တကမ်းတန်းစီရပ်ပြီး မြေကြီးပေါ် လေးဘက်ထောက်စေကာ မိမိရှေ့တည့်တည့် ကွက်လပ်မြေကြီးပေါ် လက်ဖြင့်ကိုင်တွယ်စမ်းသပ်စေပြီး တဖြည်းဖြည်းလေးဘက်ထောက်သွားကာ ရှာဖွေခိုင်း၏။ ကွက်လပ်ဆုံး၍ မတွေ့သေးရင် ကျန်သေးသော ကွက်လပ်ဘက်သို့ တဆင့်တိုးချဲ့တန်းစီပြီး လေးဘက်ထောက် ချီတက်ရှာဖွေခိုင်း၏။ ဤနည်းဖြင့် ကွင်းအဆုံးနားရောက်သောအခါ ထိုဝက်အူကို ရဲဘော်တယောက်က ရတော့၏။ ဤတွင်မှ လက်နက်ရှာဖွေရေးလုပ်ငန်း ပြီးတော့၏။

လက်နက်ကို ရိုသေလေးစားမှုမှာ အရေးကြီး၏။ စစ်ပွဲတွင်လက်နက်တခု ချွတ်ယွင်းသွားလျှင် ထိုလက်နက်ကိုင်သူ ရဲဘော်သာ ကြီးစွာထိခိုက်သွားရုံမက တခါတရံအဆင်မသင့်လျှင် တတပ်လုံးနှင့် စစ်ပွဲကိုပါ ထိခိုက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မိမိလက်နက်ကို မိမိအသက်လို ဂရုစိုက်ထိန်းသိမ်းစေရ၏။

“၁၄ ကြိမ်မြောက် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးနေ့”ကျနော်၏ဆောင်းပါးတွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားသည်ကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

“ထိုအတွင်း (ဟိုင်နန်ကျွန်း စစ်သင်တန်းအတွင်း) ဂျာမဏီက ရုရှားကိုစစ်ကြေညာကြောင်း သတင်းကြားရ၏။ ဂျပန်ဆရာများ မျက်နှာမကောင်းလှ။ ၎င်းတို့သည် ၁၉၃၆ – ၃၉ ခုနှစ်များအကြားတွင် ရုရှားတို့နှင့် မွန်ဂိုးလီးယား – မန်ချူးနယ်စပ်တို့၌ နယ်ခြားစစ်ပွဲများ ပြင်းထန်စွာဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ထိုကတည်းက ရုရှားတို့ကိုတုန်လှုပ်ခဲ့ဟန်တူ၏။ ၎င်းတို့၏ အာရှစစ်ဆင်ရေး မူလအစီအစဉ်များကို ပြန်လည်ချိန်ဆ နေရဟန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် ကျနော်တို့ ဗမာပြည်ပြန်ရေး ပြဿနာမှာ တမျိုးတဖုံဖြစ်လာ၏။ ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျနော်၏မှတ်တမ်းတွင် ...

(၂၂.၆.၄၁) ဂျာမန်နှင့်ရုရှား စစ်ဖြစ်သောသတင်း ကြားရ၏။ ထိုကိစ္စကြောင့် ကျုပ်တို့လုပ်ငန်းကြီး ရှေ့မည်မျှရှည်လျားဦးမည်ကို မခန့်မှန်းနိုင်ချေ။ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဝမ်းတွင်းသဘော အတော်စိုးရိမ်ပူပန်လျက် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့က ထိုကိစ္စဘာမှပူစရာမရှိ။ ဂျာမဏီကရုရှားကို လျင်မြန်စွာနိုင်လိမ့်မည်။ ကျုပ်တို့အလုပ်သာလုပ်ဟု ဟန်ပြစကားပြောသည်။

နောက်မကြာမီ မစ္စတာမီနာမီ (ဗိုလ်မိုးကြိုး) ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့လာပြီး “ရုရှားဂျာမန်စစ်ကြောင့် ကမ္ဘာကြီး အလွန်အလုပ်ရှုပ်နေကြောင်း၊ ကျနော်တို့စစ်သင်တန်းကို ရှေ့သို့တိုးပြီး သင်ကြားရမည်။” ဟုပြောသွားသည်။

ဤကိစ္စကိုထိုစဉ်က ကျနော်တို့ပူပင်သောကရောက်ခဲ့ရသည်။ အကယ်၍ တစုံတခုသောအကြောင်းကြောင့် ကျနော်တို့ကို (ဗမာပြည်) ပြန်မလွှတ်ခဲ့သော် လက်စတုံးဖျောက်ဖျက်ကြလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အရိပ်အခြေကို ထိုစဉ်က အမြဲအကဲခတ်နေခဲ့ရ၏။”

ဂျပန်များနှင့် ဆက်ဆံရေး မပြေပြစ်ရခြင်း

ထိုအတွင်းဂျပန်များနှင့် ကျနော်တို့ဆက်ဆံရေးမှာ စစ်သင်တန်း စောစောပိုင်းကလို မဟုတ်တော့ဘဲ တဖြည်းဖြည်းဆိုးဝါးလာ၏။ စောစောပိုင်းက ညှော့သည့်လိုသဘောထားသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင်လက်အောက်ခံ နိုင်ငံခြားသားများကဲ့သို့ ဆက်ဆံလာတော့၏။ ဤကိစ္စမျိုးနှင့်ပတ်သက်၍ ကျနော်၏ ဒိုင်ယာရီတနေရာတွင် ရေးသားထားပုံမှာ ...

“ဤအပြုအမူမှာ လူယဉ်ကျေးတို့၏ အပြုအမူမဟုတ်ချေ။ တင့်ထဲရှိ ဂျပန်တိုင်းလိုပင်ထိုအပြုအမူမျိုးကို တိုက်ရိုက်မဟုတ် သော်လည်း တခါတရံမသိမသာ ပြုမူသည်။ ကျွန်ုပ်ဂျပန်ပြန်ရောက်ခါစ တိုကျိုမြို့ထဲလည်ပတ်စဉ် တွေ့ကြုံရသော ဂျပန်လူမျိုးတို့ယဉ်ကျေးခြင်းကို အလွန်အံ့သြမိသည်”။ ဟု ညည်းတွားထားပါသည်။ ဟိုင်နန်ကျွန်းမရောက်မီ ဂျပန်ပြည်တွင် ခေတ္တဝင်ရောက်လည်ပတ်စဉ်က ဂျပန်လူမျိုးများ များစွာယဉ်ကျေးဖော်ရွေခဲ့သည်ကို နှိုင်းယှဉ်၍ အံ့သြမိခြင်းဖြစ်သည်။

ငင်းတို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာ နောက်ပိုင်းကျလေပိုမိုဆိုးလေ ဖြစ်လာ၏။ ထိုစဉ်က ကျနော်တို့ အမျိုးမျိုးစိတ်ကူးကြသည်။

ဟိုင်နန်ကျွန်းကမ်းရိုးတလျှောက်တွင် တံငါရွက်လှေကြီးများရှိ၏။ ယင်းလှေကြီးများကို တိတ်တဆိတ်စီးနင်းသိမ်းပိုက်ပြီး ဗမာပြည်နှင့် နီးသောအင်ဒိုချိုင်းနားသို့ ထွက်ပြေးနိုင်မလား။ ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် စခန်းချထားသော ဂျပန်ရေတပ်၊ လေတပ်ကြီးအောက်မှ လွတ်မြောက်နိုင် မလား။

တဖန်ထိုအချိန်တွင် ဟိုင်နန်ကျွန်း တောတောင်များတွင်း၌ တရုတ်တောပုန်းပြောက်ကျားများရှိကြောင်း တကြိမ်တွင် ထိုတောပုန်း တို့က ဂျပန်စစ်လေယဉ်ပျံတစင်း ပျံသန်းသွားစဉ် တောင်ထိပ်တခုမှပစ်ချ၍ ပျက်ကျပြီး ဂျပန်လေတပ်အရာရှိကြီးတဦး ကျဆုံးခဲ့ဖူးကြောင်း နားစွန်နားဖျားပြောသံကြားခဲ့ဖူး၏။ မတတ်သာလျှင် ငင်းတို့ထံထွက်ပြေးရမလား စိတ်ကူးကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ထိုတရုတ်တောပုန်းများမှာ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဂျပန်ခုခံရေးစစ်ပွဲဆင်နွှဲနေသည့် ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့များ ဖြစ်ကြောင်း နောင်မှသိရသည်။

ဂျပန်များနှင့် ဆက်ဆံရေးဆိုးဝါးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်မိသော အဖြစ်အပျက်တခုရှိသေး၏။

ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် စစ်သင်တန်းဆင်းရာ၌ ရဲဘော်များသည် “ဒိုင်းအိပန်”၊ “ဒိုင်းနိဟန်”၊ “ဒိုင်းစန်ပန်”ဟူသော တပ်ဖွဲ့ကလေး (၃) ဖွဲ့ ခွဲ၍ သင်ကြားရ၏။ ထိုသို့မသင့်မတင့် ဖြစ်နေစဉ် တည၌ တပ်လှန့်လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်၏။ ယင်းလေ့ကျင့်ခန်းမျိုးမှာ တပ်ဖွဲ့တခုသည် ဘယ်အချိန် အခါမဆိုရန်သူအငိုက်အစီးမခံရအောင်နှင့် အချိန်မရွေး တိုက်ခိုက်ရန် အသင့်ဖြစ်နိုင်အောင် လေ့ကျင့်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒိုင်းနိဟန် (ဒုတိယတပ်ဖွဲ့) မှ ဗိုလ်လင်းယုန်၊ ဗိုလ်မင်းခေါင်တို့တပ်ဖွဲ့သည် ညသန်းခေါင်ကျော်အလစ်တွင် ငင်းတို့၏ ဆရာများနှင့် ကြိုတင်ညှိနှိုင်းထားသည့်အတိုင်း စစ်တန်းလျားများမှ တိတ်တဆိတ်ထွက်ခွာသွားပြီး ကျန်ကျနော်တို့တပ်ဖွဲ့ (၂) ဖွဲ့ကို ပြန်၍တိုက်ခိုက်ကြသည်။ ပေါက်ကွဲသံ သေနတ်သံများကြောင့် အိပ်ရာမှ နိုး၍ထလိုက်သောအခါ ဆူဆူညံညံအသံများနှင့် မျက်ရည်ယိုဗုံးအနံ့များ မွှန်လျက်ရှိ၏။ ရဲဘော်များသည် တံခါးပေါက်များသို့ ပြေးထွက်ကြသည်။ တံခါးပေါက်များတွင်လည်း သံဆူးကြိုးခွေများ ပိတ်ဆို့ချထား၏။ မျက်ရည်ယိုဗုံးများကြောင့်မွန်းလျက် သံဆူးကြိုးခွေများကို အတင်းတိုး၍ ထွက်ကြရ၏။

ထိုအတွင်း လက်နက်ရုံကြီးဆီမှ ဗိုလ်ရန်အောင်ကြီးအသံဖြင့် “ဗမာတွေ ဒီကိုစုကြ လာကြ” ဟု အော်ဟစ်နေသံကြားရ၏။ ဤအခြေအနေ အရပ်ရပ်ကိုထောက်၍ အမှတ်တမဲ့ ဂျပန်များက ကျနော်တို့အားသတ်ဖြတ်ကြပြီဟု ထင်သွား၏။ မျက်ရည်ယိုဗုံးသင့်နေသဖြင့် မျက်နှာသစ်ရန် မီးဖိုဆောင်အနီးရှိ ရေစည်များသို့ ‘ယိမ်း’ယိုင်သွားကြပြီး ကပျာကယာမျက်နှာသစ်ကြ၏။ ထို့နောက် ဗိုလ်ရန်အောင်ကြီး အော်ဟစ်သောနေရာသို့ ပြေးကြ၏။

ဗိုလ်ရန်အောင်ကြီးမှာ သူလက်ဆောင်ရထားသော ဂျပန်ဓားရှည်ကြီးကိုကိုင်လျက် လက်နက်ရုံထောင့်တွင်ရပ်နေ၏။ ဂျပန်များက သတ်ဖြတ်ကြပြီထင်ပြီး လက်နက်ရုံသို့ စီးနင်းရအောင် ဦးစွာပြေးလာပုံရသည်။ ထိုနေရာကနေပြီး ကျနော်တို့ကို အော်ခေါ်နေပုံရ၏။ လက်နက်ရုံမှာလည်း ဗိုလ်လင်းယုန်တို့ လူစုစီးနင်းယူငင်သွားသဖြင့် ဖရိုဖရဲဖြစ်နေ၏။

နောက်ဂျပန်ဆရာ (၂) ယောက်ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ လာနေသည်ကိုလည်း မြင်တွေ့လိုက်ရသည်။ ဤတွင်ကျနော်တို့သည် အခြေအနေမှန်ကို လျင်မြန်စွာ အကဲခတ်နားလည်မိတော့သည်။ ဒါဟာ လေ့ကျင့်ရေးပဲဆိုတာ သိလိုက်တော့၏။ ချက်ချင်းပင် ကိုယ်ရှိန်သတ်ပြီး ယခင် သင်ကြားထားသည့်အတိုင်း စစ်လေ့ကျင့်ခန်းကို ဆက်၍လုပ်ကြတော့၏။

သို့ရာတွင် ဂျပန်များ ဗိုလ်ရန်အောင်၏ အပြုအမူကိုကောင်းစွာ နားလည်သွားကြပြီဖြစ်၏။

နောက်တခု ဂျပန်များနှင့် ကျနော်တို့ ပဋိပက္ခဖြစ်ရပြန်၏။

ဖြစ်ရပုံမှာ – ဂျပန်၏ စစ်သင်တန်းတွင် ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင် ရဲဘော်တဦး ဂျပန်တယောက်၏ ပါးရိုက်ခံရခြင်း ဖြစ်သည်။ ပါးရိုက်ခြင်း မှာ ဂျပန်လူမျိုးတို့အတွက် သိပ်အရေးမကြီးဟု ယူဆဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း ကျနော်တို့မြန်မာလူမျိုးအတွက် အလွန်အရေးကြီး၏။ ရိုင်းစိုင်း ယုတ်မာစွာ အလွန်ဆိုးဝါးစွာ စော်ကားလိုက်သည့်သဘောဆောင်ပေသည်။ ထိုရဲဘော်မှာ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ ရှက်ခြင်းတို့ဖြင့် မျက်ရည်များ စိုရွှဲလျက်ရှိသည်။ ကျနော်တို့မှာလည်း မုန်းတီးရွံရှာစိတ်၊ ဒေါသစိတ်တို့ဖြင့် မျက်ရည်များဝဲလျက် ဤအတိုင်းဆိုက ကျနော်တို့သည် ဂျပန်များနှင့် တနေ့တွင် စာရင်းရှင်းကြရမည်ဟု စိတ်တွင်ပိုင်းဖြတ် လာကြတော့သည်။ ကျနော်တို့သည် တော်လှန်ရေးအတွက် စစ်ပညာတတ်ဖို့အတွက် သည်းခံရုံမှတပါး အခြားမရှိတော့ပေ။ သို့သော်ကျနော်တို့ အသည်းတွင် ဂျပန်မုန်းတီးရေးစိတ်ဓာတ်မှာ တဆင့်တိုး၍ စွဲထင်လျက်ရှိပေတော့သည်။

ဂျပန်တို့က ကျနော်တို့အပေါ်ရိုင်းစိုင်းစွာ ဆက်ဆံလာခြင်းအပေါ် ကျနော်တို့တွေးဆ,ရာတွင် ပထမက ဂျပန်စစ်တပ်အတွင်း ဆက်ဆံရေးမှာလည်း ခပ်ရိုင်းရိုင်းဆက်ဆံကြသည်။ အထက်လူကြီးက အောက်လူကိုစိတ်မထင်လျှင် ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်း ဆက်ဆံတတ်သည် ဟုလည်း ကျနော်တို့တဖက်က သိရ၏။ သို့သော်ငြားသည် တော်လှန်ရေးသမားများကို ဤမျှအထိရိုင်းစိုင်းဖို့ မသင့်ချေ။

နောက်တမျိုးစဉ်းစားစရာမှာ ဂျပန်တို့သည် ဗမာပြည်ကိုနောင်အုပ်စိုးဖို့ ရည်ရွယ်ချက် စီမံကိန်းရှိပြီးဖြစ်ရာ ယခုကတည်းက သူတို့၏ အရင်းခံလူများဖြစ်သော ကျနော်တို့က သူတို့ကို ကြောက်ရွံ့နေအောင် ဦးချိုးထားဖို့ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ရိုင်းစိုင်းစွာဆက်ဆံ နေကြသလား ဟုလည်း ထင်စရာရှိသည်။

ဤသို့ကြောက်ရွံ့အောင် ဆက်ဆံလျှင်မူ သူတို့မှားပေလိမ့်မည်။ အင်္ဂလိပ်၏ကျွန် မဖြစ်လိုသော တော်လှန်ရေးသမားတို့သည် နောက်လူမျိုး တမျိုး၏ကျွန်လည်း အဖြစ်ခံမည်မဟုတ်သည်ကို သူတို့နားမလည်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ကျနော်တို့သည် ကြေးစားတွေမဟုတ် တော်လှန်ရေးသမား မျိုးချစ်တွေဖြစ်သည်ကို နောင်သူတို့သိကြရမည်ဖြစ်သည်။

သူတို့၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုအဖြစ် ကျနော်တို့စိတ်ထဲစွဲနေသည့် ပြယုဂ်နောက်တခုမှာ သူတို့စစ်ပွဲမှ ဖမ်းမိလာသည့် တရုတ်သုံ့ပန်း တယောက်ကို ခေါ်လာပြီး တိုင်တတိုင်တွင်ကြိုးနှင့်ချည်ကာ ကျနော်တို့ကို အရှင်လတ်လတ် လှံစွပ်ထိုးလေ့ကျင့်ခန်း ပြုလုပ်ခိုင်းခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ကျနော်တို့သည် ဂျပန်များနှင့် ဆက်ဆံရေးမှာ စစ်သင်တန်းတလျှောက်လုံး ကောင်းမွန်သည်မရှိ၊ ကျနော်တို့ ဗမာပြည်ပြန်ရောက်မှ ရောက်ပါဦးမလားဟု အမြဲစိုးရိမ်နေကြရ၏။ နောက်ပိုင်းတွင် ရဲဘော်အချို့သည် စက်ပစ်ကွင်းမှာ သေနတ်ပစ်လေ့ကျင့်စဉ် ကျည်ဆံတတောင့်စ နှစ်တောင့်စ ခဲရာခဲဆစ် ခိုးဝှက်သိမ်းဆည်းကြ၏။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည်လည်း များစွာစိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ပုံရ၏။ အားပေးစကားပြော၏။ "ဟေ့...သေလဲဗမာပီပီ ဇာတိမာန်နဲ့ သေကြပါ။ ရန်သူကမိရင် 'လက်' အားရင် လက်နဲ့ထိုး၊ 'ခြေ' အားရင် ခြေနဲ့ကန်ပါ။ နောက်ဆုံး 'ပါးစပ်' အားနေရင် ပါးစပ်နဲ့ကိုက်ပြီးမှ ရဲရဲသာ သေပြလိုက်တာပေါ့။" ဟု အားပေးညွှန်ကြား၏။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ဤကိစ္စမျိုးကြုံတိုင်း ဤသို့ပြောတတ်၏။

ထိုစကားသည် အပေါ်ယံကြည့်တော့ မိုက်ရူးရဲစကားဟု ထင်စရာရှိ၏။ သို့ရာတွင် တော်လှန်ရေးသူရသတ္တိ အပြည့်ပါဝင်၏။

ကြမ်းတမ်းသောနယ်ချဲ့စနစ်ကို တိုက်ရာတွင် ဤကဲ့သို့ စိတ်ဓာတ်သတ္တိမျိုးပြမှသာ နယ်ချဲ့စနစ်က အရှုံးပေးမည်။ လက်ရှုံ့မည် မဟုတ်ပါလော။ အကယ်၍ မိမိကျဆုံးရလျှင်လည်း ကျန်ရစ်ခဲ့မည့်မျိုးချစ်များ တော်လှန်ရေးသမားများအတွက် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ရန် စိတ်အားတက်ကြွဖွယ် မဟုတ်ပါလော။

(၈)

ဂျပန်စစ်ပညာသင် ရဲဘော်သုံးကျိပ်အဖွဲ့မှာ အဓိကသခင်အဖွဲ့ကြီး နှစ်ဖွဲ့ပါဝင်သည်။ ပထမအများစုဖြစ်တဲ့ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း အဖွဲ့မှ (၂၁) ဦးပါတယ်။ အနည်းစုဖြစ်တဲ့ သခင်ဗစိန်–သခင်ထွန်းအုပ်အဖွဲ့မှ (၈) ဦးပါဝင်ပါတယ်။ နောက်ကိုဆောင်းဆိုသူ ဘယ်ပါတီကမှမဟုတ်တဲ့ ဂျပန်ပညာတော်သင်တဦး ပါဝင်ပါတယ်။

ရဲဘော်သုံးကျိပ်နှင့် နောက်ခံပါတီများ။

(၁) သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း တို့ဗမာအစည်းအရုံး...

(၁) သခင်အောင်ဆန်း – ဗိုလ်အောင်ဆန်း (ဗိုလ်တေဇ)
(၂) သခင်လှမြိုင် – ဗိုလ်ရန်အောင်
(၃) သခင်လှဖေ – ဗိုလ်လကျာ
(၄) သခင်ဗဂျမ်း – ဗိုလ်လရောင်
(၅) သခင်အေးမောင် – ဗိုလ်မိုး
(၆) သခင်စောလွင် – ဗိုလ်မင်းခေါင်
(၇) သခင်သန်းတင် – သာယာဝတီဗိုလ်မြဒင်
(၈) သခင်ရွှေ – ဗိုလ်ကျော်ဇော
(၉) သခင်အောင်သိန်း – ဗိုလ်ရဲထွဋ်
(၁၀) သခင်ထွန်းရွှေ – ဗိုလ်လင်းယုန်
(၁၁) သခင်တင်အေး – ဗိုလ်ဘုန်းမြင့်
(၁၂) သခင်စိုး – ဗိုလ်မြင့်အောင်
(၁၃) သခင်စံမြ – ဗိုလ်တောက်ထိန်
(၁၄) သခင်ခင်မောင်ဦး – ဗိုလ်တာရာ
(၁၅) သခင်စံလှိုင် – ဗိုလ်မှူးအောင်
(၁၆) သခင်သန်းညွှန့် – ဗိုလ်ဇင်ယော်
(၁၇) သခင်မောင်မောင်– ဗိုလ်ဥက္ကာ
(၁၈) သခင်ထွန်းလွင် – ဗိုလ်ဗလ

(၂) ကျောင်းသားအဖွဲ့...

(၁၉) ကိုထွန်းရှိန် – ဗိုလ်ရန်နိုင်
(၂၀) ကိုလှမောင် – ဗိုလ်ဇေယျ
(၂၁) ကိုလှ – ဗိုလ်မင်းရောင်

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသားအဖွဲ့သည် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း တို့ဗမာအစည်းအရုံး ဩဇာခံဖြစ်သည်။

(၃) သခင်ဗစိန် သခင်ထွန်းအုပ် တို့ဗမာအစည်းအရုံး...

(၂၂) သခင်ထွန်းအုပ်
(၂၃) သခင်အောင်သန်း – ဗိုလ်စကြာ
(၂၄) သခင်ရှုမောင် – ဗိုလ်နေဝင်း
(၂၅) သခင်ထွန်းခင် – ဗိုလ်မြင့်ဆွေ
(၂၆) သခင်ငွေ – ဗိုလ်စောအောင်
(၂၇) သခင်သစ် – ဗိုလ်စောနောင်
(၂၈) သခင်ကျော်စိန် – ဗိုလ်မိုးညို

(၂၉) သခင်သန်းတင် – ဗိုလ်သန်းတင် ပေါင်း (၈) ဦး။

(၄) တသီးပုဂ္ဂလအဖွဲ့....

(၃၀) ကိုဆောင်း – ဗိုလ်ထိန်ဝင်း (ဂျပန်၌ ရက်ကန်းပညာသင်ရန်ရောက်နေသူ)။

(၅) ရဲဘော်သုံးကျိပ် ခေါင်းဆောင်ပိုင်း (၁၀) ဦး။

(၁) သခင်အောင်ဆန်း	– ဗိုလ်အောင်ဆန်း (ဗိုလ်တေဇ)	(ကွယ်လွန်)
(၂) သခင်ထွန်းအုပ်	–	(။)
(၃) သခင်လှဖေ	– ဗိုလ်လက်ျာ	(။)
(၄) သခင်အောင်သန်း	– ဗိုလ်စကြာ	(။)
(၅) သခင်လှမောင်	– ဗိုလ်ဇေယျ	(။)
(၆) သခင်ရှုမောင်	– ဗိုလ်နေဝင်း	(။)
(၇) သခင်ထွန်းရှိန်	– ဗိုလ်ရန်နိုင်	(။)
(၈) သခင်ဗဂျမ်း	– ဗိုလ်လရောင်	(။)
(၉) သခင်စံလှိုင်	– ဗိုလ်မှူးအောင်	(ရှိ)
(၁၀) သခင်လှမြိုင်	– ဗိုလ်ရန်အောင်	(ကွယ်လွန်)

(၆) အထက်ပါ (၁၀) ဦးတွင် အမှတ်စဉ် (၁) မှ (၆) အထိ (ဗိုလ်နေဝင်း) အထိကို ခေါင်းဆောင်လူကြီးပိုင်း သဘောထားပြီး ကျန် (၄) ဦးကို ခေါင်းဆောင်လတ်သဘောထားကြသည်။

(၇) ဗိုလ်နေဝင်း ...

ဗမာပြည်တွင် နာမည်ဆိုးနှင့် ကွယ်လွန်သွားသော ဗိုလ်နေဝင်းအကြောင်း အနည်းငယ်ရေးရပါမည်။

ဗိုလ်နေဝင်းဟာ သခင်ဗစိန် သခင်ထွန်းအုပ်တို့အဖွဲ့က ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းတို့အဖွဲ့ဟာ ဂျပန်စစ်ပညာသင် နောက်ဆုံးစတုတ္ထအသုတ်ဖြစ်ပြီး ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လဆန်းလောက်ကမှ ဗမာပြည်ကထွက်ခွာလာခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။ သူတို့အဖွဲ့တွင် ပထမခေါင်းဆောင်မှာ သခင်ထွန်းအုပ်၊ ဒုတိယခေါင်းဆောင်မှာ ဗိုလ်စကြာ၊ တတိယကျမှ ဗိုလ်နေဝင်းဖြစ်သည်။ သခင်ထွန်းအုပ်က ဟိုင်နန်ကျွန်းစစ်သင်တန်း မတက်ဘဲ ဂျပန်မှာပင်နေခဲ့သည်။

ထိုစဉ် ဟိုင်နန်ကျွန်းမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ရဲ့ ပြန်ကြားရေးမှူးလိုဖြစ်နေတဲ့ ဗိုလ်ရန်နိုင်က သူတို့ရောက်လာမယ်။ နှစ်ပါတီ ချစ်ကြည်ရေးအတွက် ကောင်းစွာဆက်ဆံကြရန် သတင်းပေး ပြောကြားလာပါသည်။ ထိုစဉ်က ဗိုလ်ရန်နိုင်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို များစွာလေးစားကြည်ညိုပြီး ဒုတိယခေါင်းဆောင် ဗိုလ်လက်ျာကိုလည်း များစွာခင်မင်လေးစားပုံရသည်။ ဗိုလ်ချုပ်တို့ပြောချင်တာတချို့ကို ဗိုလ်ရန်နိုင်ကတဆင့် ပြောတတ်သည်။

ဗိုလ်နေဝင်းတို့ ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့ စတုတ္ထအသုတ်အဖြစ် ရောက်လာပြီး လေ့ကျင့်ရေးတွေ ကျနော်တို့ကိုမီရန် အပြင်းလုပ်ကြရ၏။ ဗိုလ်နေဝင်းမှာ ကျန်းမာရေးကောင်းသဖြင့် မှန်မှန်လိုက်နိုင်ပြီး အားလုံးက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို လေးစားကြသလို သူကလဲလေးစားမှုကို ပြလာပါတယ်။ သူတို့အုပ်စုတွင် ပထမခေါင်းဆောင် သခင်ထွန်းအုပ်ကလည်း စစ်သင်တန်းကိုတက်မလာ၊ ဒုတိယခေါင်းဆောင် ဗိုလ်စကြာက စစ်သင်တန်းတော့ တက်သော်လည်း စစ်တိုက်ရေးခိုက်ရေးကို သိပ်စိတ်ဝင်စားပုံမပြသဖြင့် သူတို့အဖွဲ့တွင် ဗိုလ်နေဝင်းသည်စစ်ရေးဘက်တွင် အကြီးအကဲသဘောဖြစ်လာသည်။

ဗိုလ်ရန်နိုင်က ကျနော်တို့ကိုပြောသည်မှာ သူတို့အဖွဲ့မှ ဗိုလ်နေဝင်းဟာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ် လေးလေးစားစား ဆက်ဆံလာသဖြင့် ကျနော်တို့ကလည်းသူ့တို့အဖွဲ့ရဲ့ လူကြီးတဦးအဖြစ် သူ့ကိုလေးစားစွာ ဆက်ဆံကြရန် တိုက်တွန်းသတိပေးသည့်အတိုင်း ကျနော်တို့လိုက်နာကြသည်။

နောက်မှ ကျနော်သတိထားမိသည့် ထူးခြားချက်တခုမှာ ဗိုလ်နေဝင်းမှာ အစိုးရအမှုထမ်းတဦးဖြစ်ခဲ့ပြီး လူ့ဘဝဖြတ်သန်းမှုလည်း အတော်ရှိသူဖြစ်သဖြင့် မိမိအထက်လူကြီးကို မည်သို့ချဉ်းကပ် ဆက်ဆံရမည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆက်ဆံရေးကိုလည်းကောင်း၊ အထိုက်အလျောက်ဆက်ဆံတတ်သည်။ ကျနော်တို့ကျောင်းသားများလို ရိုးရိုးစင်းစင်းကြီး မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့်သူသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း တို့နှင့် လေးလေးစားစား ရင်းနှီးလာပြီး ကျန်သူများနှင့်လည်း ဆက်ဆံရေးကောင်းလာသည်။ သို့ဖြင့် ကျနော်တို့လည်း သူ့ကိုလူကြီးတဦးလို ပြန်ဆက်ဆံခဲ့ကြပြီး စစ်သင်တန်းကာလ သူနှင့်ပြဿနာ ကြီးကြီးမားမားမရှိ၊ ချောချောမောမောရှိခဲ့ကြသည်။

ဘီအိုင်အေ ပထမကာလတွင် ဗိုလ်နေဝင်းသည် မူလအစီအစဉ်အတိုင်း ဗမာပြည်တွင်း ဦးစွာရုပ်ဖျက်ဝင်သည့် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် အဖြစ်အတွင်းသူပုန်လုပ်ငန်းတွေ အစီအစဉ်အတိုင်း လုပ်ခဲ့သည်။ ဘီအိုင်အေ ဒုတိယကာလအဆင့်တွင် ရန်ကုန်သိမ်းပြီးနောက် အိန္ဒိယသို့ ဆုတ်ခွာနေသော ဗြိတိသျှတို့နောက် အထက်ဗမာပြည်လိုက်တိုက်ရေး၊ ဘီအိုင်အေတပ်ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက စစ်သေနာပတိ၊ ဗိုလ်မှူးကြီးလက်ျာက ဒုသေနာပတိ၊ ဗိုလ်မှူးကြီးဇေယျက တပ်မ (၁) မှူး၊ ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်းက တပ်မ (၂) မှူး အဖွဲ့ဖွဲ့စည်း တိုက်ခိုက်ရာတွင်လည်း ချောမောစွာဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုကာလ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဗိုလ်နေဝင်းတို့ဆက်ဆံရေး ထူးခြားချက်မရှိ။ သူ့ကိုလည်း အခြားပါတီအဖွဲ့ကဟု မရှုမြင်ကြဘဲ အားလုံးအတူတူ တဖွဲ့တည်းလို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဗိုလ်မှူးကြီးလက်ျာတို့အောက်တွင် လုပ်ကိုင် နေကြသည်။

၂၇-၇-၄၂ တွင် ဘီအိုင်အေဖျက်ပြီး ဗမာ့ကာကွယ်ရေး (ဘီဒီအေ) တပ်ဖွဲ့စည်းသောအခါ ဗိုလ်နေဝင်းဟာ တပ်ရင်း (၁) မှူး (မေဂျာ) ရာထူးကို ခေတ်အခေါ်အရ ဗိုလ်မှူးကလေးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်ရန်နိုင်၊ ဗိုလ်ဇေယျတို့လည်း အလားတူ ရာထူးနှင့် တပ်ရင်း (၂)၊ တပ်ရင်း (၃) မှူးတွေဖြစ်လာကြသည်။ ထိုစဉ် ပျဉ်းမနား ဘီဒီအေဌာနချုပ်တွင် ဗိုလ်မှူးကြီး (ကာနယ်) အောင်ဆန်းက စစ်သေနာပတိဖြစ်ပြီး ဗိုလ်စကြာ၊ ဗိုလ်လက်ျာတို့က (လက်ဖတင်နင်ကာနယ်) ထိုခေတ်အခေါ် ဗိုလ်မှူးရာထူးတွေဖြစ်ပြီး စစ်ဦးစီးမှူးများ ဖြစ်လာကြသည်။ နောင် ဗိုလ်လက်ျာပြောပြချက်အရ ထိုစဉ်ကတည်းက ဗိုလ်နေဝင်းဟာ စစ်ဦးစီးအဖြစ် ဗိုလ်လက်ျာကပေးတဲ့ အမိန့်တွေကို မနာခံမှုတွေလုပ်လာပြီး နောက်လည်း ဤအတိုင်း တလျှောက်လုံးဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ ပြောပြပါသည်။ ဤတွင် သူ့(ဗိုလ်နေဝင်း) စိတ်တွင် အနာဂတ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပြီးလျှင် သူသာ ဒုတိယဖြစ်လာရမည်ဟု ကိုယ်ရေးကြီးပွားရေးစိတ်သို့ ပြောင်းလာပြီဖြစ်သည်။

ဗိုလ်နေဝင်းအကြောင်းမှာ အထက်ပါကိစ္စမှတပါး ၁၉၄၃ ခုနှစ် နှစ်လယ်လောက်အထိ ဘာမှကြီးကြီးမားမား ထူးခြားချက်မတွေ့ရ။ သူ့တာဝန်ကို ဂျပန်အကြံပေးများ အကူအညီဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ၁ - ၈ - ၄၃ ခုနှစ် ဂျပန်က လွတ်လပ်ရေး ပေးပြီးနောက် သီးခြားစစ်ဦးစီးဌာန

ချုပ်ဖွဲ့ရာတွင် သူ့ကိုဗိုလ်မှူးကြီးရာထူးဖြင့် စစ်ဦးစီးချုပ်ရာထူးကို စစ်ဝန်ကြီးဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ခန့်ထားလိုက်သည်။ ၎င်းမှာထိုရာထူးအတွက် အရည်အချင်း မရှိလှသော်လည်း သခင်နှစ်ပါတီ ညီညွတ်ရေးအတွက် သဘောတူကြသည်။ အထက်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရှိနေသောကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။

ယင်းကာလနောက်တွင် ထူခြားချက်တွေမြင်တွေ့လာရသည်။ ပထမထူးခြားချက်က သူ(ဗိုလ်နေဝင်း) အပျော်အပါးလိုက်စားလာပြီး စာရိတ္တ ယိမ်းယိုင်ချို့တဲ့မှုတွေ တွေ့သိလာကြရသည်။ နောက်ပိုင်း စစ်ဦးစီးချုပ်ရုံးပင်မှန်မှန်မတက်ဘဲ နေတတ်လာသည်။ အပျော်အပါးနှင့် လောင်းကစားဘက် အာရုံစိုက်လာသည်။ နည်းနည်းတည်ငြိမ်အေးချမ်းပြီး ရာထူးဌာနန္တရခိုင်မြဲလာသောအခါ သူ၏မူရင်းဇာတိစရိုက်တွေ ပေါ်လာတော့တာ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယ နိုင်ငံရေးအရထူးခြားချက်တခုမှာ ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ ပဲခူးမြို့တွင် ကျနော် စံပြတပ်ရင်းမှူး အဖြစ်ဆောင်ရွက်နေစဉ် ဘီအိုင်အေ အနောက်တိုင်း "အာလံ" ဘက်မှ ဗိုလ်ကြီးစိန်မှန် (၎င်းမှာ ကျနော့်ဇာတိရပ်သား၊ ဘီအိုင်အေ ဗိုလ်သင်တန်းဆင်းပြီး စံပြတပ်ရင်းသို့ ဧပြီလ ကုန်လောက်ရောက်လာသူ) က ပြောသည်မှာ အနောက်တိုင်းတွင် ဗိုလ်နေဝင်းနှင့် ဗိုလ်အောင်ကြီးတို့ အဖွဲ့သားတွေက ယခုစစ်တပ်တွင်းထိပ်ပိုင်း ရဲဘော်သုံးကျိပ်ကစပြီး အလကားပဲ၊ ဘာမှလုပ်ကြတာမဟုတ်၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလည်း ဘာမှမလုပ် ထိုင်နေတာပဲ ဟုလျှောက်ပြောနေကြသည်။ အထူးသဖြင့် ပညာတတ်လူငယ်ပိုင်း တွေကို တိတ်တဆိတ်စည်းရုံး ပြောဆိုနေသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ကျနော်လည်း ထိုကိစ္စ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပါ ထိခိုက်လာသဖြင့် နောင်တပ်တွင်းထိခိုက် ပြိုကွဲလာမှာစိုးပြီး ထိုစဉ်စံပြတပ်ရင်းကို လေ့လာရန် ရောက်ရှိနေသော ဗိုလ်မှူးအောင်ကို ခေါ်တိုင်ပင်ပြီး နှစ်ယောက်စလုံး ရန်ကုန်ဆင်းပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို တိုင်ကြားသတိပေး ကာ အမြန်ဖြေရှင်းရန် တင်ပြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကအေးအေးပင်၊ သူဒီကိစ္စတွေသိထားပုံရတဲ့ သဘောရသည်။ လာပြောတာကောင်းတယ်။ ဒီကိစ္စ တခြားဘယ်သူ့မှလျှောက် မပြောဖို့၊ သူစီစဉ်လုပ်ဆောင်သွားမယ်။ ကိုယ့်အလုပ်သာ အေးအေးလုပ်ကြ၊ တပ်အတွက်လည်းဘာမှ မစိုးရိမ်ကြနဲ့ဟု နှစ်သိမ့်စကားပြောပါသည်။ ကျနော်တို့လည်း ဗိုလ်ချုပ် ပြောပုံဆိုပုံအရ စိတ်အေးချမ်းသွားပြီး ပဲခူးသို့ပြန်ခဲ့သည်။

နောက် (၂) ရက်လောက်ကြာသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက အနောက်တိုင်း "အာလံ" ဘက်ရောက်နေသော ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်းထံ စာတစောင်ပို့သည်။ ထိုစာကိုပို့သူမှာ ဗိုလ်အောင်ကြီးတို့နှင့်ရင်းနှီးသော ဗိုလ်ဝင်း ဖြစ်သည်။ သူက"အာလံ" အသွား ပဲခူးဝင်လာပြီး စာသွားပေးရမည့် အကြောင်း ကျနော်တို့သိအောင် သတင်းလွှင့်သွားသည်။

နောက်ပိုင်းကျနော်သိရသည်မှာ ကျနော်တို့တွေ ဂျပန်တော်လှန်ရေး ဘာမှမလုပ်ကြဟုလည်း ပြောကြသည်ဆိုသည်။ သူတို့လည်း ဒီကိစ္စ ဘာများ ထိထိရောက်ရောက် လုပ်ကြသလဲ။ ကျနော်တို့နောက်ဆုံး ၁၉၄၂ ခုနှစ် ကတည်းကစပြီး ဂျပန်တော်လှန်ရေးအတွက် မြေအောက်မှ လှုပ်ရှား စည်းရုံးနေကြသော ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ၁၉၄၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ပူးပေါင်းမိကြမှ တော်လှန်ရေးလမ်းကြောင်း ပွင့်သွားပြီး ထိုလမ်းကြောင်း အတိုင်းသာ တော်လှန်ရေးလုပ်သွားနိုင်ကြသည် မဟုတ်ပါလော။

နောက်ကျနော်တို့စဉ်းစားမိကြသည်မှာ ဗိုလ်အောင်ကြီးတို့ဂိုဏ်းသည် တပ်တွင်းအာဏာကို ကျော်လွှားလှမ်းတက်ယူလိုကြသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့အပေါ်က ထင်ရှားတဲ့ခေါင်းဆောင်တယောက်ကို မှီခိုဖို့လိုရာ ဤတွင်ဗိုလ်နေဝင်းကို ရှာဖွေတွေ့ရှိပြီးနောက် ၎င်းတို့သည် တလျှောက်လုံး ဗိုလ်နေဝင်းကို တဖက်ကမြေတောင်မြှောက်ပေးပြီး တဖက်ကလည်း သူ့အရိပ်ခိုကာ တပ်တွင်းဗိုလ်ကျ လာကြသည်မဟုတ်ပါလား။ ဤတွင်ဗိုလ်နေဝင်းက လည်း ပထမ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအောက် ဒုတိယအဆင့်လူဖြစ်ရန် ဗိုလ်လက်ျာကို ဆန့်ကျင်အာခံပြီး ကျော်တက်နိုင်ရန် အားထုတ်ခဲ့သည်။ နောက် ဗိုလ်နေဝင်းသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုပါ ဝေဖန်လာသော ဗိုလ်အောင်ကြီးတို့ လူငယ်ဂိုဏ်းတွေနဲ့ ပေါင်းဖက်ဂိုဏ်းဖွဲ့ လာသည်။ နောက်သူဟာ သူ့ရဲ့အရည်အချင်းမရှိမှုနှင့် အကျင့်စာရိတ္တအားနည်း ချို့တဲ့မှုတို့ကြောင့် ရဲဘော်သုံးကျိပ်နှင့် တပ်တွင်းအများစုရဲ့ လေးစားခြင်း မခံရလို့ မိမိရပ်တည် တိုးတက်ရေးအတွက် ဒီလူတွေကို မှီခိုအားထားဖို့ လိုအပ်သည်ဟုလည်း ထင်ရပါသည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ် ဧပြီလလောက်က ဗိုလ်အောင်ကြီး၊ ဗိုလ်နေဝင်းတို့က တပ်တွင်းကတောက်ကဆလုပ်မှုများကို ကျနော်နှင့် ဗိုလ်မှူးအောင်တို့က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထံသွား၍ တိုင်ကြားသတိပေးမှုသည် အချည်းနှီးမဖြစ်ဟု ထင်ပါသည်။ ယင်းနောက်ပိုင်းကစပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗိုလ်နေဝင်းကိုပို၍ သတိထားလာပုံရသည်။ နောက်ဆုံး ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ ဂျပန်တော်လှန်ရေး နီးလာသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဗိုလ်နေဝင်း အပေါ် စတင်ပြီး ပဋိပက္ခပေါက်ကွဲလာ တော့သည်။

"ဗိုလ်နေဝင်း စစ်ဦးစီးချုပ်မှ ထောက်ပံ့ရေးမှူးကြီးသို့ ရာထူးလျှော့ချခြင်း"

၁၉၄၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁ ရက် ဂျပန်ထံကလွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် အစိုးရအဖွဲ့တွင် စစ်ဝန်ကြီး (ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီး) ဖြစ်လာပြီး ဗမာ့တပ်မတော် အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် စစ်ဝန်ကြီးရုံးပေါ်လာပြီး ၎င်း၏လက်အောက် စစ်ဦးစီးချုပ်ရုံးလည်း ပေါ်လာသည်။ သခင်ဗစိန် သခင်ထွန်းအုပ်တို့တောင်းဆိုချက်အရ ညီညွတ်ရေးအတွက် ထိုစဉ်က၎င်းတို့၏ သခင်ဂိုဏ်းမှ ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်းကို စစ်ဦးစီးချုပ်ရုံးတွင် စစ်ဦးစီးချုပ်နေရာ သို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ဤသို့နေကြရာမှ ၁၉၄၅ ခု ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး မဖြစ်မီ နှစ်လလောက်တွင် (ထင်သည်) ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းက ဗိုလ်နေဝင်းကို စစ်ဦးစီးချုပ်ရာထူးမှ ဖြုတ်ချပြီး စစ်ဝန်ကြီးရုံးဌာနတခုဖြစ်သော ရိက္ခာနှင့် ပစ္စည်းထောက်ပံ့ရေး ဌာနကြီးမှူးနေရာသို့ အဆင့်ချပြီး ပြောင်းရွှေ့လိုက်သည်။ အံ့အားသင့်သွား ကြရသည်။ ဘာအတွင်း အကြောင်းကြောင့် ဒီလိုလျှော့ချလိုက်သည်ကို ကျနော်တို့အတိအကျ မသိရ။ အပြင်ပန်းက မြင်သာထင်သာ တွေ့ရတာကတော့ ဗိုလ်နေဝင်းမှာ သူ့ဝတ္တရားကို ကောင်းစွာလုပ်သူ မဟုတ်။ အပျော်အပါးလိုက်စားနေ တတ်သည်။ အထူးသဖြင့် အချိန်အများဆုံးဖြုန်းတီးတာမှာ ထိုစဉ်က ဦးဟန်ရှိန်ဝပ်ရှော့ အလုပ်ရုံ၏ အဝန်းအဝိုင်းရှိ အိမ်တအိမ်တွင် ဖဲရိုက်ပြီး အချိန်ဖြုန်း နေတတ်တာများသည် ဟုသိရသည်။ အမှန်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတွင် တော်တော်ကြီးမကျေနပ်ချက် အတွင်းအကြောင်းတွေ ရှိဦးမည်ဟု ထင်ရသည်။ ထို့ကြောင့်သာ ဤသို့အရေးယူရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရသည်။

ထိုစစ်ဦးစီးချုပ်နေရာကို နောက်ပိုင်းတွင် ဗိုလ်မှူးကြီးဇေယျသို့ တာဝန်လွှဲခဲ့သည်။ ဗိုလ်နေဝင်းမှာ ထောက်ပံ့ရေးဌာနကြီးမှူးရုံးသို့ လည်းလာ မတက်ဟု သိရသည်။

“ဗိုလ်နေဝင်းက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ် လူအများရှေ့တွင်ပြောင်ရန်တွေ့စကားများခြင်း”

ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွက် နောက်ဆုံးဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ချက်များ လုပ်ရန် ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လဆန်း ၁ ရက်မှ ၇ ရက်လောက် တွင် ပတ်လမ်းရှိ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအိမ်တွင် ကျနော်တို့အပါအဝင် တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်များ သုံးညလောက် ညစဉ်ဆွေးနွေးကြသည်။ ဆွေးနွေးပွဲမှာ စာကြည့်ခန်းတွင်ဖြစ်၏။ ကုလားထိုင်တွေဘေးဖယ်ထားပြီး သင်ဖြူးဖျာကြီးများခင်းထားကာ အားလုံးဖျာပေါ်ထိုင်၍ ဆွေးနွေးကြ၏။ နောက်ဆုံးညတွင် မြေပုံကြမ်းနှင့်စစ်တိုင်းတွေခွဲပြီး စစ်ခေါင်းဆောင်၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ တာဝန်တွေ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း ပြီးသွားပြီး အစည်းအဝေးရုပ်သိမ်းတော့မည်တွင် ကျနော်က ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်း၏တိုင်း (၂) တွင် ဖျာပုံခရိုင် အပြင် ဟံသာဝတီခရိုင်ပါ ထည့်သွင်းထားရာ ဟံသာဝတီကတပ်မှူးတွေ သူတို့တာဝန်ရှေ့လုပ်ငန်းတွေသိလို၍ ပဲခူး ကျနော့်ဌာနချုပ်သို့ ရောက်နေကြသည်။ ထိုသူတို့ကို ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်းနှင့်တွေ့ရန် ဘယ်လိုလွှတ်ရမလဲဟု မေးမိရာ ချက်ချင်းဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက မြေပုံကြမ်းကိုကောက်ကိုင်ပြီး ဟံသာဝတီခရိုင်မှ တွံတေးမြို့နယ်သာ တိုင်း (၂) အောက်ထားပြီး ကျန်မြို့နယ်တွေကို ပဲခူး ကျနော့် တိုင်း (၄) ထဲသို့ ခဲတံဖြင့် ပြင်ဆင်ပေးလိုက်သည်။ နှုတ်ကလည်း ပြောင်းတာကို ပြောလိုက်သည်။

ဤတွင်ဗိုလ်နေဝင်းမှာ ဖျာပေါ်ထိုင်နေရာမှ ရုတ်တရက်ဝုန်းခနဲ မတ်တတ်ရပ်လိုက်ပြီး ကျနော့်ကိုယုံကြည်မှ တာဝန်ပေးပါ။ မယုံကြည်က တာဝန်မပေးပါနဲ့ ဟုသဘောပါသည့် ရန်တွေ့စကားကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရော အားလုံးကိုပါကြည့်ပြီး ပြောပါသည်။ အစည်းအဝေးတက်ကြသူအားလုံး အံ့သြပြီးဗိုလ်နေဝင်းကို စိုက်ကြည့်နေကြသည်။ သူကစောစောကတည်းက ရာထူးပြောင်းရွှေ့ချထား ခံရတာရော အခြားအကြောင်းတွေပါ မကျေနပ်မှုတွေပါ ရည်ရွယ်ပြီး ပြောလိုက်ပုံရသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ခေတ္တစိုက်ကြည့်ပြီး နောက်ဘာမှထပ်မပြောတော့ဘဲ အစည်းအဝေးပြီးပြီဟုသာပြောပြီး အားလုံးအခန်းမှထွက်ခွာကြသည်။

ထိုအဖြစ်အပျက်ကို ထိုနေ့အစည်းအဝေးတက်ကြသူအားလုံး မြင်တွေ့သိရှိကြသည်။ ထိုနေ့အစည်းအဝေးတက်သူ ကျနော်မှတ်မိသလောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်း၊ ဗိုလ်မှူးရဲထွဋ်၊ ဗိုလ်မှူးဖိုးကွန်း၊ ဗိုလ်အောင်ကြီး၊ ဗိုလ်မောင်မောင်၊ သခင်စိုး၊ သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်တင်မြ၊ ဦးဗဆွေ၊ ဦးကျော်ငြိမ်း၊ သခင်ချစ်နှင့် ကျနော်တို့ပါဝင်ကြသည်။

“ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့က ဗိုလ်နေဝင်းကိုစစ်တပ်မှ ထုတ်ပစ်ဖို့ စီစဉ်စိုင်းပြင်းခဲ့ခြင်း”

ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးပြီးခါနီးနှင့် ပြီးခါစရန်ကုန်မှာ တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်တွေ အတော်စုံသည့်အခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗိုလ်နေဝင်းကို အတော်ပင်မကျေမနပ် ဖြစ်နေသည်။ စစ်တပ်က လုံးဝထုတ်ပစ်ဖယ်ရှားပစ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး အခြားခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ တိုင်ပင်စိုင်းပြင်းခဲ့သည်။ တိတိကျကျအကြောင်းရင်းတွေ ကျနော်တို့မသိရသော်လည်း ကျနော်တို့ ထင်သာမြင်သာ အကြောင်းတွေက ဗိုလ်နေဝင်း သည် ရာထူးဌာနတည်ငြိမ်လာသည့် ဂျပန်ခေတ်အတွင်းပိုင်းကစပြီး အပျော်အပါး လိုက်စား၊ စာရိတ္တပျက်လာမှု၊ တပ်တွင်း၌လည်း ဂိုဏ်းခွဲမှုတွေ လုပ်လာတာ နောက် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွင်းမှာလည်း ထိထိရောက်ရောက်မလုပ်ဘဲ သူအုပ်ချုပ်တဲ့တပ်ဟာ ဒေသခံလူထုတွေနဲ့လည်းကောင်း၊ ဒေသခံနိုင်ငံရေး ကေဒါတွေနဲ့လည်းကောင်း၊ အဆင်မပြေမှုတွေဖြစ်တာတွေ ထိုစဉ်က ကျနော်တို့ကြားသိခဲ့ရတာတွေ မှတ်မိနေသည်။ နောက် ကျနော်မသိတဲ့ ကိစ္စတွေလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ သိနားလည်ထားကြသည်ထင်ရသည်။ ထိုအကြောင်းတွေ ကြောင့် နောင်အခွင့်အရေးရလျှင် နယ်ချဲ့တို့နှင့် ပေါင်းပြီး အာဏာရှင်စနစ်ဂိုဏ်းခွဲရေးနှင့် ဆိုးဝါးတဲ့ကိစ္စတွေ လုပ်လာနိုင်တယ်။ စစ်တပ်ရော တိုင်းပြည်ပါ များစွာထိခိုက် နစ်နာဖွယ်တွေ ဖြစ်လာနိုင်တယ်လို့ တွက်ချက်ပုံရပြီး ဒီလိုလူမျိုး စောစောကတည်းက ဖယ်ရှားပစ်မှ ကောင်းမယ်လို့ တွက်ချက်ယူဆပုံရသည်။ ထိုကိစ္စကိုထိုစဉ်က တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်အများစု သိရှိခဲ့ကြသည်။

ကျနော်ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ တော်လှန်ရေးနယ်ရောက်ပြီး နှစ်အတော်ကြာပြီးနောက်ပိုင်း ပါတီဥက္ကဋ္ဌသခင်ဗသိန်းတင်ကလည်း စကားစပ်မိပြီး ကျနော့်ကိုပြောတာက ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးပြီးကာစ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဗိုလ်နေဝင်းအပေါ် အတော်တူးတူးခါးခါး မကျေနပ်မှုတွေဖြစ်ပြီး စစ်တပ်ကအပြီးအပိုင် ဖယ်ရှားထုတ်ပယ်ချင်နေတာတွေကို နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်အချို့နှင့် တိုင်ပင်ကြောင်းကို သခင်သန်းထွန်းက ဗဟိုကော်မတီတချို့ကိုပြောခဲ့ကြောင်း ပြောပြသည်ကို ကျနော်မှတ်မိနေသည်။

ဒီလိုထုတ်ပစ်လိုက်ဖို့ စိုင်းပြင်းနေရင်း နောက်ပိုင်းမထုတ်ပစ်နိုင်ခဲ့ချေ။ ယင်းတွင်အကြောင်းရင်း ၂ ခုရှိသည်ဟု ထင်ရသည်။ ပထမအကြောင်းက ဗိုလ်နေဝင်းရဲ့အကင်းပါးပြီး ကောက်ကျစ်လှည့်စားနိုင်မှုဖြစ်သည်။ ဘယ်အချိန်ဘယ်သူတွေနှင့်ပေါင်းပြီး ဘယ်သူတွေကို ခွာရမည်။ ဘယ်သူတွေကို ကန်ထုတ်နင်းချေရမည်တို့ကို နားလည်ကျင့်သုံးတတ်သူဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဒီလိုဗိုလ်နေဝင်းကို တော်လှန်ရေးပြီးခါစက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့က စစ်တပ်ကထုတ်ပစ်ဖို့ လုပ်ကိုင်စိုင်းပြင်းခဲ့ပုံတို့ကို ကျနော် ၁၉၇၆ ဇူလိုင်လကုန်ခါနီး ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အခြေခံဒေသ အရှေ့မြောက်သို့ထွက်လာခါစ ၁၁.၈.၇၆ နေ့က ကွန်မြူနစ်ပါတီ ပြည်သူ့အသံမှ တိုင်းပြည်သို့ အသံလွှင့်စဉ်ကလည်း ထိုကိစ္စကို ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဗိုလ်နေဝင်းကို မထုတ်ပစ်နိုင်သည့် အကြောင်းနှစ်ခုအနက် အကြောင်းတခုမှာ ကျနော့်အထင် ထိုအချိန် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ တော်လှန်ရေး အပြီး ရန်ကုန်ပြန်ရောက်တော့ နေစရာအိုးအိမ်မရှိဘဲ အိမ်ထောင်နှင့် ကလေးတွေနှင့် များစွာအအခက်အခဲ ဖြစ်နေသည်။ ထိုအချိန်ဗိုလ်နေဝင်းမှာ သူဦးစီးချုပ်ဘဝက တိုက်အိမ်ကြီးနှစ်လုံးကို ဘယ်လိုနည်းနာနှင့်မသိ ပိုင်ဆိုင်ထားသည်။ တလုံးမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း နေထိုင်ခဲ့၍ ယခုပြတိုက် လုပ်ထားသော တာဝါလိန်းကုန်းပေါ်က တိုက်အိမ်ကြီးဖြစ်ပြီး တော်လှန်ရေးပြီးခါစက သူတက်နေသည်။ နောက်တလုံးမှာ ထိုတာဝါလိန်းကုန်းအိမ်ကြီး၏ ခြေရင်းကားလမ်းဘေးရှိ တိုက်အိမ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအိမ်မှာအပေါ်အိမ်ကြီးလောက်မကောင်းပေ။ ဗိုလ်နေဝင်းက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဆွဲခေါ်လာပြီး တာဝါလိန်းကုန်းပေါ်ရှိ တိုက်အိမ်ကြီးကို အတင်းထိုးပေးပြီး သူကိုယ်တိုင်က ထိုအိမ်လောက်မကောင်းသော ကုန်းအောက်ခြေက တိုက်အိမ်တွင် ဆင်းနေသည်။

ဤတွင် ရိုးသားသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအဖို့ ဗိုလ်နေဝင်းသည် စိတ်ရင်းမဆိုး မကောင်းသည့် အကျင့်စရိုက်အချို့ကြောင့် တချို့အားနည်းချက်တွေ ရှိနေတာဖြစ်သည်။ ပြုပြင်သွားရင်ရနိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် သူ့အပေါ် ဒီလောက်လေးစားသဖြင့် သူကြိုးကိုင်သွားလို့ ရနိုင်သည်။ စွန့်ပစ်လိုက်ရအောင်အထိ မဆိုးဟုတွက်ချက်ပုံရသွားသည်ဟု ထင်ရသည်။ ဒုတိယအကြောင်းမှာ ထိုအချိန် (ဖဆပလ) အဖွဲ့ချုပ်ကြီးထဲ နိုင်ငံရေးသမားဟောင်း

လက်ယာသမားများဝင်လာကြရာ ဗြိတိသျှတို့ထံမှ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအတွက် ထပ်တိုက်ပွဲဝင်ရေး ချောချောမောမောဖြစ်ဖို့ အခက်အခဲတွေ ပေါ်ပေါက်နိုင်နေသည်။ ဤအတွင်းမိမိတို့ တော်လှန်ရေးလုပ်ခဲ့ကြသူ လူငယ်တွေထဲက မညီမညွတ် ကွဲကြရင် ပို၍အခက်အခဲတွေ့နိုင်ပြီး ဖဆပလ အတွင်းမညီညွတ်မှုတွေနဲ့ အားနည်းသွားနိုင်သည်။ တို့အချင်းချင်းညီညွတ်ရေးဟာ သေ့ချက်ဖြစ်သည်ဟု ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ယူဆလာသည်။

ဒီ ဒုတိယအကြောင်းကတော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် ကျနော့်ကိုခေါ်ပြော၍ ဒီသဘောကိုသိရတာ ဖြစ်သည်။ ဒီလိုပြောပြရသည့် အကြောင်းရင်းက ကျနော့်တိုင်း(၄) တွင် ထိုစဉ်က ဗိုလ်နေဝင်းတို့ အသိုင်းအဝိုင်းမှဖြစ်ပြီး နောင်ဆိုရှယ်လစ်တပ်မှူးတဦး ဖြစ်လာသော တပ်ရင်းမှူး တယောက်သည် ထိုစဉ်ကျနော်တာဝန်ပေးထားသော တိုက်ပွဲတပွဲကို မတိုက်ဘဲ ရှောင်နေပြီး ကျနော့်ကိုပင် တန်ပြန် ပုတ်ခတ်ပြောဆိုနေသည်။ ထိုအကြောင်းသူ့ရဲ့တပ်ခွဲမှူးတဦးက ကျနော့်ကိုလာပြီးသတင်းပေးတော့ ထိုတပ်ရင်းမှူးကို ကျနော်အရေးယူရတော့မည်ဖြစ်ရာ ထိုအကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထံသတင်းပို့ပြီး ယခင်က ဒါမျိုးတွေကို ကျနော်တို့က တော်လှန်ရေးကြောင့် သည်းခံခဲ့သည်။ ယခုတော်လှန်ရေးပြီးပြီ၊ စစ်တပ်ကောင်းရေး အတွက် အထိုက်အလျောက် အရေးယူမှကောင်းမည် ဖြစ်သည်ဟု အစီရင်ခံသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က အထက်ပါအယူအဆနှင့် ကျနော့်ကိုအထက်ပါအတိုင်း နားချပါသည်။ နောက် ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် ထိုကိစ္စကြားဝင်သလားမသိ။ ထိုတပ်ရင်းမှူးက သူ့အမှားဝန်ချပြီး အပြစ်မှခွင့်လွှတ်ရန် တောင်းပန်ဝန်ချစာတစောင် ကျနော့်ထံပို့လာပါသည်။ ထိုစာကိုလည်း ဗိုလ်နေဝင်းကိုယ်တိုင် ကျနော့်ထံပဲခူးသို့ လာပေးတာဖြစ်သည်။ ကျနော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် ပြောထားလေတော့ ထိုကိစ္စကို ကျေအေးလိုက်ပါသည်။

ထိုအထက်ပါအကြောင်း ၂ ခုကြောင့် ဗိုလ်နေဝင်းကို ထိုစဉ်က တပ်ကထုတ်ပစ်ရေးကို မလုပ်ဖြစ်ကြတာဟု ယူဆပါသည်။ သို့ရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗိုလ်နေဝင်းကိုတလျှောက်လုံး သတိထားဆက်ဆံလာခဲ့ပုံရသည်။ ဗိုလ်နေဝင်းကို စစ်ဦးစီးချုပ်ရာထူး ပေးထားစဉ် ဗိုလ်စကြာ ဂျပန်သွားရသည့်အခါ ဗိုလ်လက်ျာကို ဒုတိယစစ်ဝန်ကြီးခန့်ထားသည်။ နောက်တော်လှန်ရေးပြီးခါနီး တပ်မတော် စစ်ဌာနချုပ်ကို တော်လှန်ရေးနယ်မှ ၁၉၄၅ ဇူလိုင် (၅) ရက်လောက် ရန်ကုန်သို့ ရွှေ့ပြောင်းလာပြီး လောင်းဝစ်လမ်းစခန်းတွင် စစ်ဌာနချုပ် အသစ်ကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ပြန်ဖွဲ့စည်းရာတွင် သူကိုယ်တိုင် စစ်သေနာပတိနေရာယူထားပြီး ဒုစစ်သေနာပတိရာထူးကို ဗိုလ်မှူးကြီးလက်ျာကိုပင် ပေးထားသည်။

နောက်ဆုံးတော်လှန်ရေးပြီးနောက် ၁၉၄၅ ခုနှစ်ကုန်ခါနီး ကျနော်တို့တော်လှန်သည့် မျိုးချစ်တပ်မတော်ကို ဗြိတိသျှတို့နှင့်ပေါင်းပြီး ဗမာ့တပ်မတော် (Burma Army) ကို ဖွဲ့စည်းတော့ ဗမာ့တပ်မတော်စစ်ဆေးရေး အရာရှိချုပ်အဖြစ် အင်္ဂလိပ်အမျိုးသားဗိုလ်ချုပ် (မေဂျာဂျင်နရယ်) သောမတ်စ်ကို အင်္ဂလိပ်တို့က ခန့်ထားပြီး ကျနော်တို့တော်လှန်သည့် မျိုးချစ်တပ်မတော်ဘက်မှ တပ်မတော် ဒုစစ်ဆေးရေး အရာရှိချုပ်ဗိုလ်မှူးကြီးတဦးနှင့် အိန္ဒိယသို့ပါသွားသော မြန်မာတပ်များဘက်မှလည်း တပ်မတော် ဒုစစ်ဆေးရေးအရာရှိချုပ်တဦး ဗိုလ်မှူးကြီး စမစ်ဒွန်းကို ၎င်းတို့ကခန့်ခဲ့သည်။ မျိုးချစ်တပ်မတော်ဘက်မှ ဒုစစ်ဆေးရေးအရာရှိချုပ်ကိုမူ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက သူတပ်ပြင်ထွက်နေမည်ဖြစ်၍ ဗိုလ်မှူးကြီးလက်ျာကို သူ့ကိုယ်စား ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ် ဗိုလ်နေဝင်းမှာ ကျနော်တို့နှင့်အတူ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးအဖြစ်နှင့် ခြေလျင်တပ်ရင်းမှူးသာ ဖြစ်စေခဲ့သည်။

နောက်မကြာမီ ဗိုလ်လက်ျာသည် (ဖဆပလ) အစိုးရ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဖြစ်လာပြီး ဗိုလ်မှူးကြီးစမစ်ဒွန်းမှာ ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေး ရသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အဆင့်ဖြင့် ဗမာ့တပ်မတော် စစ်ဦးစီးချုပ်ဖြစ်လာသည်။ ဗိုလ်နေဝင်းကတော့ဗိုလ်မှူးချုပ်အဆင့်ဖြင့် မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူး ဖြစ်လာသည်။

(၉)
ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာ

၁၉၄၁ ခုနှစ် ကျနော်တို့ ဟိုင်နန်ကျွန်း ဂျပန်စစ်ပညာသင် ရဲဘော်သုံးကျိပ်တွင် ကျနော်နှင့် ရင်းနှီးခင်မင်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တဦးမှာ ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာ ဖြစ်သည်။ ကျနော့်ထက်အသက်(၄) နှစ်မျှပိုကြီးမည်ထင်ပါသည်။ သူ၏ရုပ်အသွင်မှာ အနည်းငယ် ပိန်လှီးပြီး သွားလာလှုပ်ရှားမှု အနည်းငယ်နှေးကွေး သည်။ အပြောအဆို နူးညံ့သိမ်မွေ့သည်။ အသွင်အပြင်မှာ အေးဆေးပျော့ပျောင်းသော အသွင်အပြင် ဖြစ်သည်။

သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာ၏စိတ်ဓာတ်မှာ ကြံ့ခိုင်တောင့်တင်းသူ ဖြစ်သည်။ ဟိုင်နန်ကျွန်း ဂျပန်စစ်ပညာသင်ယူကြရာတွင် ဂျပန် စစ်လေ့ကျင့်ခန်းများမှာ ပြေးရလွှားရတိုက်ခိုက်ရသဖြင့် ကျနော်တို့အတော်ပင်ပန်းကြသည်။ ဟိုင်နန်ကျွန်းစစ်သင်တန်းတွင် အပင်ပန်းဆုံး စစ်လေ့ကျင့်ခန်း (၂) ခု လေ့ကျင့်ရသည်။ တခုမှာထွက်ပြေးဆုတ်ခွာသော ရန်သူ့တပ်ကိုလိုက်ပြီး အပိုင်ချေမှုန်းတိုက်ခိုက်ရသော လေ့ကျင့်ခန်းနှင့် နောက်တခုမှာ ဂျပန်လုံ့စွပ်ထိုး စစ်လေ့ကျင့်ခန်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ မျက်နှာဖုံးခေါင်းစွပ်အကာနှင့် ကိုယ်အထက်ပိုင်းအကာ အဝတ်အစား များ ဝတ်ဆင်ပြီး တဦးနှင့်တဦး နှစ်ဘက်သေနတ်အတု၊ တုတ် တို့ဖြင့်လုံ့စွပ်ထိုးရခြင်း ဖြစ်သည်။ အလွန်မောပန်းသော စစ်လေ့ကျင့်ခန်း ဖြစ်သည်။ အချို့ရဲဘော်များ မောပန်းပြီး လဲပြိုမေ့မျောသည် အထိဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့က ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာလိုက်ပြီးလုပ်နိုင်ပါ့မလား စိတ်ပူမိသည်။ သို့သော်ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာမှာ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းကဲ့သို့ပင် စစ်လေ့ကျင့်ခန်းများကိုလိုက်ပြီး ဇွဲနှင့်မှန်မှန် လိုက်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဤတွင် သူ၏စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်မှုကို ကျနော်တို့မြင်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အတူတကွ ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဗမာပြည်နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်ကြီး တဦးဖြစ်သည်။ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲအတွက် တရုတ်ပြည် ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် စစ်ပညာသင်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အတူ ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ဗမာ့တပ်မတော်ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သည့် ဗမာပြည်၏ စစ်ရေးခေါင်းဆောင်ကြီးလည်း ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာကို ကျနော်တို့ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် စစ်ပညာသင်သောအခါမှ လူချင်းစတင်သိရှိ ရင်းနှီးခဲ့ပြီး ဗမာပြည်ပြန်ရောက် ပြီးနောက် သူ့လက်အောက်တွင် ကျနော်စစ်မှုထမ်းခဲ့ရသည်။ ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာ စစ်တပ်ကထွက်သွားရပြီးနောက် ကျနော်စစ်တပ်တွင်း ကျန်ရစ်စဉ်ကလည်း ကျနော်တို့ခင်မင်နေကြသည်။ ကျနော်စစ်တပ်မှ ထွက်ပြီးနောက်လည်း ကျနော်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာတို့ ခင်ခင်မင်မင် ဆက်ဆံနေကြသည်။ ကျနော်တို့ တလျှောက်လုံး တဦးနှင့်တဦး ခင်မင်လေးစားကြသော ရဲဘော်ရဲဘက် မိတ်ဆွေကြီးများ ဖြစ်တော့သည်။

နောက်ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာသည် ဗမာပြည်၏ ဗိုလ်နေဝင်းစစ်အာဏာရှင်စနစ်ဆိုး အုပ်စိုးမှုကို သူကွယ်လွန်သည့် ၁၉၇၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအထိ တိုက်ခိုက်ဆန့်ကျင်သွားသူလည်း ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာသည် မိမိကိုယ်မိမိ အတော်နှိမ်ချတတ်သူဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့က ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အတူတကွ ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် စစ်ရေးခေါင်းဆောင်များ လုပ်ခဲ့ကြသူဖြစ်လို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အတူတူထားပြီး လေးစား ခဲ့ကြသည်။

သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာကတော့ သူ့ကိုယ်သူ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် တတန်းတည်းမထားဘဲ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို သူ့ခေါင်းဆောင် အဖြစ် သဘောထားသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ကားတကားတည်းအတူစီးကြရာတွင် သူကဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အတူ နောက်တန်းတွင်မထိုင်ဘဲ ရှေ့ခန်းတွင် ဒရိုင်ဘာ၏ ခုံဘေးထိုင်ခုံတွင် ထိုင်တတ်သည်ကို တွေ့ရ၍ လေးစားကြရပါသည်။ သူသည် သူ့ကိုယ်သူ နှိမ်ချတတ်သူ ဖြစ်သည်။

နောက်ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာသည် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီအပေါ် များစွာယုံကြည်လေးစား အားထားသူဖြစ်သည်။ BIA ပြီးခါစတွင် ထင်ပါသည်။ ကျနော့်တပ်ထဲတွင် ထိုင်းနိုင်ငံက ဝင်လိုက်ခဲ့တဲ့ တပ်မှူးတဦးက တိုက်ပွဲတပွဲက သူရလာတဲ့ မြန်မာအမျိုးသမီးတဦးရဲ့ လက်ဝတ်ရတနာ စိန်ရွှေပစ္စည်းများ ထည့်ထားတဲ့ သံသေတ္တာကလေးတလုံး လာပြီးပေးအပ်ပါသည်။ ကျနော်ခေတ္တသိမ်းထားပြီးနောက် ကျနော့်အထက်တွင် ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ရှိရာ ကျနော်ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာထံသွားပြီး ထိုရတနာသေတ္တာကို ဘယ်သူ့အပ်ရမလဲ သွားမေးပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာက နောင်အနာဂတ်မှာ ဗမာပြည်မှာ လွတ်လပ်ရေးကို ဆက်တိုက်သွားမှာ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို သွားပြီးပေးထားပါဟု ညွှန်ကြားပါသည်။ ကျနော့်မှာ မိမိဆန္ဒနှင့်လည်းကိုက်ညီပြီး ချက်ချင်းပင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင် သခင်သန်းထွန်းထံသို့ ထိုသေတ္တာငယ်ကို သွား၍အပ်လိုက်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာသည် ဤသို့ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီအပေါ် ယုံကြည်အားထားသူ ဖြစ်ပါသည်။

နောင်နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာမှ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ၁၉၃၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းရာ၌ ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း သခင်ဗဟိန်းတို့နှင့်အတူ ပါဝင်ခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း ကျနော်သိရပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကလည်း ကျနော်တို့အမြင်အရ ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာကို အတော်ပင်လေးစား ချစ်ခင်သည်။ ရဲဘော်ရဲဘက်စိတ်သာမက တဦးနှင့်တဦး ညီအစ်ကိုပမာကဲ့သို့လည်း အပြန်အလှန်ချစ်ခင်လေးစားကြသည်။ သူ၏လက်အောက် ဒုတိယနေရာတွင် အမြဲထားပြီး ဘယ်သူ့ကိုမှ ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာ၏ အထက်နေရာကို မပေးချေ။ ဗိုလ်နေဝင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအောက် ရောက်လာသောအခါ အခြားနိုင်ငံရေးပါတီကဖြစ်၍ များစွာ နေရာပေးဆက်ဆံခဲ့သော်လည်း သတိထားပြီး ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာ၏ အထက်နေရာကို ဘယ်တော့မှ မပေးချေ။ ဗိုလ်နေဝင်းက ဒါကိုအတော်မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်လက်ျာအပေါ် တလျှောက်လုံး ဆန့်ကျင်ခဲ့သည်။

(၁၀)
ဟိုင်နန်ကျွန်း ညတိုက်ပွဲစစ်လေ့ကျင့်ခန်းများ

ကျနော်တို့ ရဲဘော်သုံးကျိပ် ဟိုင်နန်ကျွန်း စစ်ပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးတွင် ညတိုက်ပွဲ စစ်လေ့ကျင့်ခန်းကို အတော် အလေးထားသင်ကြားသည်ကို သတိပြုမိပါသည်။

တော်လှန်ရေးတပ်များက ရန်သူကိုတိုက်ခိုက်ကြရာတွင် စစ်ပွဲထုံးစံအတိုင်း ချေမှုန်းရေးလက်နက်ကြီးများကို အပြည့်အဝသုံးစွဲနိုင်ရန် ချို့တဲ့နိုင်သဖြင့် လူ့သဘာဝ လူသားတို့၏ အားအနည်းဆုံးကာလ ညအခါ ညတိုက်ပွဲများကို အဓိကအားထားပြီး အမှောင်ထုအကာအကွယ် ဖြင့် ရန်သူကို လျှပ်တပြက် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ကြရပေသည်။

ကျနော်တို့ ညတိုက်ပွဲများကို အတော်ဖိဖိစီးစီးသင်ကြားရသည်။ ညတိုက်ပွဲစစ်လေ့ကျင့်ခန်းကို တနင်္ဂနွေတပတ် (၃) ကြိမ် (၃ ည) သင်ကြားရသည်။ ညတိုက်ပွဲမှာ ညနေ နေဝင်ချိန်မှ ညဥ့်တချက် နှစ်ချက်တီးခန့်အထိ ကြာတတ်ပြီး တချို့တိုက်ပွဲမှာ မိုးလင်းချိန်အထိ ဆက်သွားပါသည်။ ညတိုက်ပွဲလေ့ကျင့်ခန်းမှာ ကျနော်တို့အိပ်ပျက်သော်လည်း မပင်ပန်းလှပေ။

ကျနော်တို့သည် ညတိုက်ပွဲနှင့် ညလှုပ်ရှားမှုများကို ကောင်းစွာ ကျွမ်းကျင်လာကြသည်။

ကျနော်တို့မမေ့နိုင်မှတ်မိနေသော ညတိုက်ပွဲလေ့ကျင့်ခန်းတခုမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအကြောင်းဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပုံမှာ ကျနော်တို့ ညတိုက်ပွဲလေ့ကျင့်ခန်းတခု ပြုလုပ်ရာတွင် ညတိုက်ပွဲထုံးစံအတိုင်း မိမိတိုက်ရမည့်ရန်သူ့စခန်း၏ နောက်ဆုံးအခြေအနေ ကင်းထောက်လွှတ်ရ ပေသည်။ ကျနော်တို့ ညတိုက်ပွဲဝင်မည့်တပ်သည် တောင်ကုန်းစောင်းတနေရာတွင် ညဦးအမှောင်တွင် ဝပ်တွားနေပြီး ရန်သူ့စခန်းသို့ ကင်းထောက်နှစ်ယောက်လွှတ်သည်။ ကင်းထောက်ခေါင်းဆောင်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဖြစ်သည်။ အတော်ကလေးကြာတော့ ကျနော်တို့ ဝပ်တွားနေသည့် နေရာအနီးသို့ လူနှစ်ယောက် လျှို့ဝှက်ချဉ်းကပ်လာ၍ ကျနော်တို့က ကြိုတင်သိပြီး စောင့်ပြီးဖမ်းဆီးလိုက်ရာ မိမိတို့တပ်မှ လွှတ်လိုက်သော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ ကင်းထောက်နှစ်ယောက်ဖြစ်နေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့မှာ ရန်သူ့စခန်းချဉ်းကပ်သွားရာတွင် ဘယ်လိုမျက်စိမှောက်ပြီး လမ်းလွဲချော်သည်မသိ၊ မိမိတို့စထွက်ရာ မိမိတပ်ဝပ်နေသည့်နေရာသို့သာ ပြန်ရောက်လာပြီး ကင်းထောက် နေကြခြင်းဖြစ်ရာ နောက်တချီထပ်ပြီး ကင်းထောက်လွှတ်ရသဖြင့် ထိုညတိုက်ပွဲမှာ အချိန်ပိုပြီး ကြာသွားတော့သည်။ ဂျပန်များကရယ်မော ကြသည်။ ကျနော်တို့သည် ထိုကိစ္စ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း စိတ်မကောင်းဖြစ်မှာစိုး၍ နောက်ထပ် ဘာမျှ မပြောတော့ချေ။

ဗိုလ်မြင့်အောင်

ဟိုင်နန်ကျွန်း ရဲဘော်သုံးကျိပ် စစ်လေ့ကျင့်ရေးစခန်းတွင် ကျနော်နှင့်အတော် ခင်မင်လေးစားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်မှာ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးဖြစ်သည်။ အလေးမသမားကြီးလို သန်မာထွားကျိုင်းသူဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့နှင့် အသက်အရွယ် အတူတူလောက် ဖြစ်သည်။ သူနှင့်ကျနော် ခင်မင်ရင်းနှီးရုံမက သူ့ကို ဗိုလ်လရောင်၊ ဗိုလ်ရဲထွဋ်တို့ကလည်း ခင်မင်ကြသည်။ သူနှင့်ကျနော် ခင်မင်လာရသည့် အကြောင်း နှစ်ခုရှိသည်ထင်ပါသည်။ တကြောင်းက ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် ဂျပန်တို့က ကျနော်တို့သောက်ဖို့ စီးကရက်ဆေးလိပ်ဘူးများနှင့် ဘီယာအရက်ပုလင်းများကို မကြာခဏဝေငှ ပေးကမ်းပါသည်။ ကျနော်မှာ ဆေးလိပ်မသောက်တတ်သူဖြစ်ပြီး ထိုစဉ်က ဘာသာရေးလဲ ကိုင်းရှိုင်းသူဖြစ်သဖြင့် အရက်လဲလုံးဝမသောက်ပါ။ ထို့ကြောင့်

ကျနော် ဝေစုရသော ဘီယာအရက်ပုလင်းများကို အရက်သောက်တတ်သော ဗိုလ်မြင့်အောင်နှင့် ဗိုလ်လရောင်တို့ထံသို့ သွား၍ ခွဲဝေပေးတတ်ပါသည်။ ထိုမှစပြီး ခင်မင်လာပါသည်။ နောက်တကြောင်းမှာ ကျနော်သည် ငယ်စဉ်ဘဝက မြန်မာစာပေ မဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုများကို များစွာဖတ်ခဲ့သူဖြစ်ရာ ရဲဘော်တချို့နှင့် အကြောင်းဆုံတိုင်း ကျနော်ဖတ်ရှုခဲ့သော စာပေ ဗဟုသုတနှင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းတို့ကို ပြောပြတတ်ရာ ထိုအခါမျိုးတွင် ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီး ကျနော့်အနားရောက်လာပြီး ကောင်းစွာနားထောင်တတ်သည်ကို သတိပြုမိပါသည်။

နောက်ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးနှင့် ကျနော်အတော်ရင်းနှီးလာရာ သူကကျနော်ဖတ်ဖူးသော စာပေဗဟုသုတများနှင့် ဝတ္ထုဇာတ်လမ်း တို့ကို သူ့အားပြောပြပါရန် ပန်ကြားပါသည်။ ဤမှစ၍ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးမှာ ငယ်စဉ်ဘဝက ပညာသင်ကြားရေး ချို့တဲ့ခဲ့ရသည်ကိုသိရသည်။ ကျနော်များစွာ စိတ်မကောင်းဖြစ်ရပါသည်။ ကျနော်အားလပ်သည့်အခါ သူပန်ကြားသည့်အတိုင်း ကျနော်က စာပေဗဟုသုတနှင့် ပုံဝတ္ထုများကို ပြောပြခြင်းဖြင့် လူချင်း အတော်ရင်းနှီးလာပါသည်။ သူကလည်း ကျနော့်ကို များစွာခင်မင်လေးစား လာပါသည်။

သူ့အကြောင်းတွေကို ပြောပြပါသည်။ သူသည် ပြည်ခရိုင် ရေဝတီမြစ်အနောက်ဘက်ကမ်းမှ သားအမိ နှစ်ယောက်သာရှိသည့် ဆင်းရဲသား မိသားစုမှ ဖြစ်သည်။ သာယာဝတီခေါင်းဆောင်ကြီး သခင်မြတို့နှင့် ဆွေနီးမျိုးစပ်တော်ပြီး သူ့ကို သခင်မြကဂျပန်သို့ စစ်ပညာသင် ထည့်လွှတ်လိုက်၍ ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့ ရောက်လာရခြင်း ဖြစ်ကြောင်းတွေ သိရပါသည်။ သူ့မိခင်ကိုလည်း အတော်ချစ်ခင်သတိရပုံရပါသည်။

နောက်ဗိုလ်မြင့်အောင်မှာ အုန်းထမင်းချက် အလွန်ကောင်းပါသည်။ ကျနော်တို့အမဲသားရသောနေ့များတွင် ဗိုလ်မြင့်အောင်က အုန်းထမင်း ချက်ပြီး အမဲသားနှပ်ဖြင့်ကျွေးရာ အားလုံးဝမ်းမြောက်ကြပါသည်။ ဂျပန်များက အုန်းထမင်းချက်ကို သိပ်ကြိုက်သွားပြီး **"coconut rice"** (အုန်းထမင်း) သိပ်ကောင်းတယ် ကောင်းတယ် ပြောလွန်း၍ ဗိုလ်မြင့်အောင်က အမဲသားရတိုင်းလိုလိုပင် အုန်းသီးလည်းပေါသဖြင့် အုန်းထမင်းချက်ကျွေးခဲ့ရပေသည်။

ကျနော်နှင့် ဗိုလ်မြင့်အောင်မှာ မကြာခဏ ထမင်းချက်တာဝန် အတူကျတတ်သည်။ ကျနော်မှာ ဘာမှမချက်တတ်၊ ဗိုလ်မြင့်အောင် ခိုင်းသမျှကို ကူလုပ်ကိုင်ပေးရသည်။ ထမင်းအိုးကြီးတည်ထားပြီး ထမင်းကျက်မကျက် ထမင်းအိုးချသင့်မချသင့် သိနိုင်ဖို့ ကျနော်ကယောင်းမနှင့် ကော်ယူသွားပြီး တနေရာတွင်ထိုင်နေသော ဗိုလ်မြင့်အောင်ထံသွားပြရသည်။ ညနေထမင်းချက်ပြီးလျှင် တနေရာထသွားလေ့ရှိသည်။ အရာရှိ စတိုခန်းမှ ခိုးယူလာသော ရေစိမ်ထားသည့် ဘီယာပုလင်းများကို သောက်တတ်သည်။ ကျနော့်အတွက်လည်း (အရက်မသောက်တတ်၍) ချော့ကလက်များယူထားပြီး ကျွေးတတ်ပါသည်။ ထိုအခါတွင် ကျနော်တို့အလွန်ပျော်ရွှင်ကြပါသည်။

ကျနော်တို့ စစ်လေ့ကျင့်စခန်း စစ်တန်းလျားအနီးတွင် ကျနော်တို့က 'အနီး' လို့ခေါ်တဲ့ တရုတ်လူမျိုးစုရွာတရွာ ရှိပါသည်။ အများစုဟာ တံငါသည်များဖြစ်ပြီး တချို့လယ်သမားများ ဖြစ်သည်။

၎င်းအနီးလူမျိုးစုများဟာ ဟိုင်နန်ကျွန်းမှ တရုတ်လူမျိုးနွယ်ဝင် 'လီ' ဟုခေါ်သော လူမျိုးစုတွေဖြစ်ကြောင်း နောင်ကျမှကျနော်တို့ သိရသည်။

ထိုအနီးရွာသားအချို့ဟာ မကြာခဏ ကျနော်တို့စခန်းသို့လာကြပြီး ကျနော်တို့ထံမှ စားကြွင်းစားကျန်များ အဝတ်အစားများ စီးကရက်များ စတာတွေကို လာရောက်တောင်းရမ်းတတ်ပါသည်။ တခါတရံ ဟိုင်နန်ကျွန်းပေါ်တွင် ပေါများလှသော အုန်းသီးစိမ်းတွေကို နွားတကောင်တပ် လှည်း ကလေးနှင့် တိုက်ယူလာပြီး ကျနော်တို့ထံမှ အဝတ်ဟောင်းများနှင့် သူတို့လိုချင်သော ပစ္စည်းတချို့နှင့် လဲလှယ် ယူတတ်ပါသည်။ အလွန်ဆင်းရဲ ကြပါသည်။

ကျနော်တို့ရဲဘော် ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးမှာ ထိုအနီးလူမျိုးစုတို့နှင့် အတော်ရင်းနှီးခင်မင်လာသည်ကို သတိထားမိပါသည်။

တနေ့တွင် ဗိုလ်မြင့်အောင်မှာ ထိုအနီးတို့နှင့် ဘယ်လိုဆက်သွယ်ပြောဆိုနားလည်ကြသည်မသိ၊ သူ့အဝတ်ဟောင်းများနှင့် အနီးတို့ထံမှ ချက်အရက်ကို လဲလှယ်ပြီး သောက်စားနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဗိုလ်မြင့်အောင်က ကြေညာထားသည်မှာ ရဲဘော်တွေ မိမိတို့အဝတ်တွေလှမ်းရာတွင် ညနေ (၆) နာရီကျော်လို့မှ အဝတ်ကို မရုပ်သိမ်းရင် ထိုအဝတ်များကို သူပိုင်သည်ဟု ဆိုထားသည်။ ရဲဘော်များမှာ သူ၏ထိုကြေညာချက်ကြောင့် ကိုယ့်အဝတ်တွေကို ဂရုစိုက်ပြီး ရုပ်ကြရသည်။ မရုပ်မိလျှင် ထိုအဝတ်တွေကို ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးကသိမ်းပြီး အရက်နှင့်လဲသောက်ပစ်မှာ ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်မြင့်အောင်မှာ အားလပ်ချိန်များတွင် မိမိတို့စခန်းမှ ပျောက် ပျောက်သွားတတ်သဖြင့် ကျနော်လေ့လာစုံစမ်းရာ အနီးလူမျိုးစု တို့က ဗိုလ်မြင်အောင်ကို သူတို့ရွာသို့အလည်ဖိတ်သဖြင့် လိုက်လည်ပတ်သည်ကို သိလာရပါသည်။ တခါတရံအနီးတို့က သူ့ကိုအရက်နှင့် ဧည့်ခံပုံရသည်။

ကျနော့်ကို ဗိုလ်မြင့်အောင်က အနီးတို့ရွာသို့ သူနှင့်အတူလိုက်ရန် အတင်းခေါ်သဖြင့် ကျနော်တခေါက်လိုက်သွားပါသည်။ အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်စုတွေဖြစ်ပြီး အလွန်အားနာဖို့လည်း ကောင်းပါသည်။ ရေရှည်သွားနေလျှင် အန္တရာယ်တမျိုးမျိုး ဖြစ်နိုင်သည်ဟုလည်း ယူဆပြီးနောက် ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးကို အနီးတို့ရွာသို့ သွားမလည်ပတ်ရန် ကျနော်ကပြောပါသည်။ သို့သော်သိပ်မထူးပါ။

ထို့ကြောင့် ကျနော်ကအခိုင်အမာပြောရတော့သည်။ တော်လှန်ရေးသမားဟာ တော်လှန်ရေးကိစ္စမှတပါး အခြားအကျိုးမရှိတဲ့ အန္တရာယ်ရှိတဲ့အလုပ်တွေ မလုပ်သင့်ကြောင်း၊ ထိခိုက်သွားလျှင် တော်လှန်ရေးကို ထိခိုက်နစ်နာသွားမှာဖြစ်ကြောင်း အတင်းပြော၍ မသွားရန် တားမြစ်ရသည်။ ဒီတော့မှ တဖြည်းဖြည်း အသွားရပ်သွားတော့သည်။

ဗိုလ်ရန်အောင်

ဟိုင်နန်ကျွန်း စစ်လေ့ကျင့်ရေးစခန်းတွင် ကျနော်နှင့် ရင်းနှီးခင်မင်သော နောက်ပုဂ္ဂိုလ်တဦးမှာ ဗိုလ်ရန်အောင်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။

သခင်လှမြိုင် ခေါ် ဗိုလ်ရန်အောင်မှာ သခင်အောင်ဆန်းနှင့်အတူ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့ကတည်းက တရုတ်ပြည်သို့ ဗမာ့ လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲအတွက် ထွက်လာသူဖြစ်သည်။ သူသည်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အတူ ရဲဘော်သုံးကျိပ် ဂျပန်ပြည်သွားကာ ပထမအသုတ် ဗိုလ်လကျာ်၊ ဗိုလ်ရန်နိုင်တို့နှင့် ဟိုင်နန်ကျွန်းစစ်လေ့ကျင့်ရေး စခန်းကို ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဧပြီလဆန်းလောက်ကတည်းက ရောက်လာသူ ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ရန်အောင်က ကျနော်၏ဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းမှု၊ အိပ်ရာ နေရာ သန့်သန့်ပြန့်ပြန့် နေထိုင်တတ်မှုတို့ကို အမြဲနောက်ပြောင် ရွှတ်နောက် လေ့ရှိသည်။ ညအိပ်ခါနီး ကျနော်ဘုရားရှိခိုးသည့်အခါ ဗိုလ်ရန်အောင်သည် ကျနော့်ခေါင်းရင်းကို ဖြည်းဖြည်းသွားပြီး တင်ပလ္လင်ခွေ ထိုင်နေတတ်သည်။ ကျနော်ဘုရားရှိခိုးပြီး၍ မျက်စိဖွင့်ပြီး ဦးချလိုက်တော့ ကျနော့်ရှေ့မှာ ဗိုလ်ရန်အောင်ကြီး ပြုံးပြုံးကြီးထိုင်နေတာကို ဦးချမိ လျက်သား ဖြစ်သွားတော့

ကျနော်က ဟာ ... ခင်ဗျား ဒါမျိုးမလုပ်ကောင်းဘူးဗျ ပြောတဲ့အခါ တဟဲဟဲရယ်မောနေတတ်သည်။ တခါတရံ ကျနော်ကသန့်သန့်ပြန့်ပြန့် ဖြူစင်စွာခင်းထားသော ကျနော့်အိပ်ယာပေါ် တက်နင်းခြင်း ထိုင်ခြင်းများ လုပ်တတ်သည်။ တခါတရံ ခြေတဖက်ရေဆွတ်ပြီး ဖြူစင်သောအိပ်ယာခင်းပေါ် ခြေရာထင်အောင် လုပ်တတ်သည်။ ပြောဆိုလျှင်လည်း တအားရယ်မောတတ်သည်။

ဗိုလ်ရန်အောင်က မိမိတို့စစ်ကြောင်းတွေခွဲပြီး ဗမာပြည်ကို ပြန်လည်ဝင်ရောက်ပြီး တိုက်ခိုက်ရန် လူစုခွဲခါနီးတွင် ကျနော့်လက်ကို ကိုင်ပြီး ဗမာပြည်ကို ကောင်းမွန်စွာ ပြန်ရောက်ကြရင် ခင်ဗျားသခင်ဗဟိန်းကိုတွေ့ရင် နိုင်ငံရေးသင်တန်းပေးပါလို့ ပြောပါဟုမှာသည်။ ကျနော်က နိုင်ငံရေးလေ့လာချင်ရင် စာအုပ်ဖတ်မှာပေါ့ဟု ပြောရာ သူက သင်တန်းတက်ဖို့ တကယ်လိုအပ်လို့ပါ ဟု ပြောပါသည်။ နောင်မှ နားလည်လာမိသည်မှာ ကျနော်ကွန်မြူနစ်ဖြစ်လာရန် ကွန်မြူနစ်သင်တန်းတက်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး ပြောခြင်းဖြစ်ဟန်ရှိပေသည်။

နောက်မှကျနော်သိရှိနားလည်လာရသည်မှာ ထိုဟိုင်နန်ကျွန်း စစ်သင်တန်းကာလတွင် ဗိုလ်ရန်အောင်မှာ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တဦးဖြစ်နေပြီဖြစ်သည်။ ဟိုင်နန်ကျွန်း စစ်ပညာသင်ကြစဉ်က ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် သုံးဦးသာပါဝင်ကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဗိုလ်လက်ျာနှင့် ဗိုလ်ရန်အောင်တို့သာ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဗိုလ်ရန်အောင်သည် ကျနော့်ကို ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တဦး သိပ်ဖြစ်စေချင်ပုံရပါသည်။ ကျနော်တို့က ထိုစဉ်က ကွန်မြူနစ်ပါတီအကြောင်း ဘာမှနားလည်ကြသူများ မဟုတ်ကြပါ။

ဗိုလ်ရန်အောင်ကြီးနှင့် ကျနော်နောက်ဆုံးထိတွေ့လိုက်ရပုံမှာ ကျနော်စစ်တပ်ကထွက်ရပြီးနောက် ရန်ကုန်စမ်းချောင်းရပ်ကွက်တွင် နေထိုင်နေရာမှာ ၁၉၆၀ ခုနှစ်များအတွင်း ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် ပူးပေါင်းပြီး "ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့"ဖွဲ့ပြီး ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးရဖို့ တိုင်းပြည်ကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပါသည်။ ဗမာပြည်မြို့အတော်များများသို့ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့နှင့် လှည့်ပြီး ဟောပြောစည်းရုံးနေပါသည်။

ကျနော်နှင့် စာရေးဆရာကြီး ဗန်းမော်တင်အောင်တို့ ဗမာပြည်အလယ်ပိုင်း (ကျနော်နာမည်မမှတ်မိသော) မြို့တမြို့တွင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးတရား ဟောပြောနေရာ ဗိုလ်ရန်အောင်မှာ မြေအောက်ကွန်မြူနစ်ပါတီအနေဖြင့် ထိုမြို့သို့ လျှို့ဝှက်ရောက်နေရာ ကျနော်နှင့်အလွန်တွေ့ချင်ပုံရသည်ထင်ပါသည်။ သူကလူတယောက်လွှတ်ပြီး ကျနော်တို့အဖွဲ့တာဝန်ခံ ဗန်းမော်တင်အောင်ထံသို့ သူကျနော်နှင့်တွေ့လိုကြောင်း တွေ့ခွင့်ပြုရန် လာပြောပါသည်။ ဦးတင်အောင်က "ဟာ ဒီကိစ္စဟာ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းကြီးတခုလုံး ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ တွေ့ခွင့်မပြုနိုင်ပါ။"ဟု တောင်းပန်ပြန်ကြားလိုက်ရပါသည်။

ထိုအဖြစ်အပျက်ကို ဦးတင်အောင်က ကျနော်တို့ရန်ကုန်ပြန်ရောက်မှ ကျနော့်ကိုပြန်ပြောပြရာ ကျနော်များစွာ စိတ်မကောင်း ဖြစ်ရပါသည်။ ဦးတင်အောင်လည်း အတော်စိတ်မကောင်း ဖြစ်ပုံရသည်။ ဒီနောက်ပိုင်းကျနော် ဗိုလ်ရန်အောင်နှင့် ထိတွေ့မှုမရှိတော့ပါ။

ရဲဘော်ဗိုလ်ရန်အောင်ကြီးမှာ တရုတ်ပြည်ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေး ဂယက်ရိုက်မှုအရ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ဖြုတ် – ထုတ် – သတ် လမ်းစဉ်အောက်တွင် ၁၉၆၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခဲ့ပါသည်။

ဤအတွင်း တိုက်ဆိုင်မှုတခု ကြုံကြိုက်ပါသည်။ ယင်းမှာ ကျနော် ၁၉၄၁ ခုနှစ်ဟိုင်နန်ကျွန်း ရဲဘော်သုံးကျိပ် စစ်ပညာသင်နေပုံ အကြောင်းတွေ ရေးနေစဉ် ၂၀၀၃ ခုနှစ် မေလအတွင်းက တရုတ်ပြည်ရုပ်မြင်သံကြားမှ ဟိုင်နန်ကျွန်း "စန်းယ"(Sanya) ရွာကြီး၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ အခြေအနေတွေကို ခရီးလှည့်လည်သွားလာရေး အစီအစဉ်ကြော်ငြာအဖြစ် ပြသသွားပါသည်။ အဲဒီစန်းယရွာကြီးဟာ ကျနော်တို့ဟိုင်နန်ကျွန်း စစ်လေ့ကျင့်စခန်းဌာနနှင့် ခြေလျင် (၄) နာရီလောက်ကွာမှာ ရှိတဲ့ရွာကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်တို့ ထိုစဉ်က အကြိမ်အချို့ရောက်ခဲ့တဲ့ ရွာကြီးလည်းဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်တို့ စစ်လေ့ကျင့်ရေး၏ နောက်ခံအခြေခံရွာကြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က အလွန်ဆင်းရဲတဲ့ ဇနပုဒ်ရွာကြီးဖြစ်ပြီး တဲအိမ်တွေသာရှိပါသည်။ လူတွေလည်း အလွန်ဆင်းရဲကြပါသည်။ ယခု ရုပ်မြင်သံကြားမှာ တွေ့လိုက်ရတာကတော့ ထိုရွာကြီးမှာ တိုက်တာအိုးအိမ်တွေနှင့် အတော်ချမ်းသာနေပြီး လူအများ ခရီးသွားလာ လည်ပတ်ရာ ပင်လယ်ကမ်းခြေ မြို့ကြီးတမြို့ ဖြစ်နေပါတော့သည်။ လူတွေလဲဆင်းဆင်းရဲရဲ မဟုတ်တော့ဘဲ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် သားသားနားနား ဝတ်စားသွားလာလှုပ်ရှားနေတာတွေ မြင်ရပါသည်။ ကားများမော်တော်ဆိုင်ကယ်များနှင့်လည်း ဥဒဟိုသွားနေတာ မြင်ရပါသည်။ တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ အာဏာအနှစ် (၅၀) လောက်အတွင်း တိုးတက်ပြောင်းလဲလာပုံကို တွေ့ရပါသည်။ ကျနော်တို့နှင့် လွန်ခဲ့သောအနှစ် ၆၀ ကျော်က ရင်းနှီးခဲ့ရတဲ့ ဆင်းရဲလှတဲ့ရွာကြီး ယခုလို ချမ်းသာဝပြောနေတာ တွေ့ရလို့ များစွာဝမ်းသာမိသည်။ ဆိုရှယ်လစ်တရုတ်ပြည်ကြီး တိုးတက်နေပုံကိုလည်း ထင်ဟပ်ပြသနေသလိုလည်း တွေ့မြင်ရပေသည်။ ကျနော်တို့ဗမာပြည်ကတော့ ယခုထိဆင်းရဲနေတုန်းပဲဟု တွေးခေါ်သိမြင်ပြီး တော်လှန်ရေး စိတ်ပွားမိသည်။

ကျနော်တို့ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင်စစ်ပညာသင်ယူနေစဉ် ဂျပန်က ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် အာရှတိုက်သား လူငယ်လူရွယ်တစုအား လျှို့ဝှက်စစ်သင်တန်း ပေးနေသည့် အကြောင်း ဂျပန်ပြည်ရှိအမေရိကန်စစ်သံမှူးက သိရှိကာ အမေရိကန်အစိုးရထံ အကြောင်းကြားတာကို ဂျပန်အာဏာပိုင်များက သတင်းရရှိလာသဖြင့် ကျနော်တို့ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်များ၏ စစ်သင်တန်းကို ဟိုင်နန်ကျွန်းမှ တခြားနေရာ ဖော်မိုဆာကျွန်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ရေးကို စီစဉ်ကြရပြန်ပါသည်။

အားလုံးအစီအစဉ်များ လုပ်ပြီးနောက် ၁၉၄၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက်တွင် ဟိုင်နန်ကျွန်းမှ ရဲဘော်သုံးကျိပ်တို့သည် ဖော်မိုဆာသို့ သင်္ဘောနှင့် ထွက်ခွာလာရာ ၎င်းနှစ်အောက်တိုဘာ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ဖော်မိုဆာကျွန်း အလတ်စား မြို့တမြို့သို့ ရောက်လာကြသည်။ နောက်မှ ထိုမြို့သည် "တမာဇာတို" မြို့ဖြစ်ကြောင်းသိရသည်။

ထိုမြို့တွင် ယခင်က ဂျပန်တပ်ဖွဲ့ငယ်တတပ် တပ်စခန်းချထားပုံရသော သစ်သားအဆောက်အဦး တနေရာတွင် ကျနော်တို့ကို နေရာချထားပါသည်။

ကျနော်တို့ကို လက်ရှိဂျပန်စစ်သား ယူနီဖောင်းများအတိုင်း ဝတ်ဆင်စေပြီး စစ်ရာထူးမှာ ဂျပန်စစ်တပ် တပ်ကြပ် "ဟန်ချို" တံဆိပ်များ တပ်ဆင်ထားရပါသည်။

ကျနော်တို့ကိုင်စွဲသော သေနတ်လက်နက်များမှာ ဟိုင်နန်ကျွန်းမှာလို ချက်ကိုစလပ်လုပ် သေနတ်များမဟုတ်ဘဲ ဂျပန်လက်ရှိ စစ်တပ်ကိုင်စွဲနေသော ခေတ်မီရိုင်ဖယ်များနှင့် လက်နက်များဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်တို့လည်း ဂျပန်စစ်တပ်စည်းကမ်းများအတိုင်း နေထိုင်လှုပ်ရှားနေရပါသည်။ ကျနော်တို့သည် ဂျပန်တပ်ဖွဲ့ငယ်တဖွဲ့ကဲ့သို့ နေထိုင်ရပါသည်။

ကျနော်တို့ဟိုင်နန်ကျွန်းမှ ဖော်မိုဆာသို့သွားရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမပါပါ။ ဗိုလ်ချုပ်မှာ ဂျပန်ပြည်တိုကျိုမြို့ကို အရင်သွားနှင့်ဟန် တူပါသည်။

ကျနော်တို့ဖော်မိုဆာတွင် စစ်သင်တန်းများ ဆက်သင်ကြားရသော်လည်း ဟိုင်နန်ကျွန်းမှာလောက် မပင်ပန်းတော့ချေ။ စားသောက်နေထိုင်ရေးမှာ ဟိုင်နန်ကျွန်းနေစဉ်ကထက် ကောင်းမွန်ချောမောနေပါသည်။ ဟိုင်နန်ကျွန်းမှာလောက် ညတိုက်ပွဲလေ့ကျင့်ခန်းလည်း မများတော့ချေ။

ကျနော်တို့စခန်းထောင့်တနေရာတွင် သဘော်ာပင်များရှိရာ ကျနော်တို့သဘော်ာသီး မှည့်တွေကိုခူးပြီး စားကြသည်။ ဗမာပြည်ကအတိုင်း စားကောင်းကြသည်။

တမာဇာတိုမြို့တွင် ကျနော်တို့ လက်နက်ကြီးများ ကိုင်တွယ်အသုံးချနည်း နောက်ဆုံးပေါ် လက်နက်များ ကိုင်တွယ်အသုံးချနည်း တို့ကို ဖိပြီးသင်ကြားရသည်။

ထိုကာလ (၁၉၄၁) ခုနှစ် ဒုတိယနှစ်ဝက်ကာလတွင် ဂျပန်တို့က အရှေ့အာရှနိုင်ငံများကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် ဂျာမဏီအောက် ရောက်နေသော ပြင်သစ်အစိုးရပိုင် အင်ဒိုချိုင်းနားတောင်ပိုင်းတွင် စီစဉ်နေကြသည်။ ဂျပန်တပ်များပြောင်းရွှေ့စီစဉ် လုပ်ကိုင်နေသည်ကို ကျနော်တို့တဖြည်းဖြည်း သိလာရသည်။

(၁၁)

ကျနော့်မှာ ထိုကာလအဖြစ်အပျက်များကို ကောင်းစွာမမှတ်မိသဖြင့် ထိုကာလအဖြစ်အပျက်အချို့ကို တပ်မတော်သမိုင်း ပထမတွဲမှ ကိုးကား ထုတ်နုတ် ဖော်ပြရပါသည်။

ကျနော်တို့ဟိုင်နန်ကျွန်းမှ ဖော်မိုဆာသို့ မပြောင်းမီ ၁၉၄၁ ခု စက်တင်ဘာအတွင်း သခင်အောင်ဆန်းနှင့် ဗိုလ်မှူးကြီးဆူဇူကီး (ဗိုလ်မိုးကြိုး) တို့ တိုကျိုမြို့မှ ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပြီး ဗမာပြည် အင်္ဂလိပ်အောက်မှ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲရန် ရဲဘော်သုံးကျိပ် ဗမာပြည်သို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်ရေး အစီစဉ်များကို ဂျပန်စစ်ဌာနချုပ်နှင့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်နေကြောင်း ပြောပြကြသည်။

ထိုအစီအစဉ်များအရ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်များ ဗမာပြည်တွင်းသို့ ပြန်လွှတ်ရေးအစီအစဉ်၏ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် သခင်လှဖေ၊ (ဗိုလ်လက်ျာ) သခင်အေးမောင် (ဗိုလ်မိုး)၊ သခင်ဗဂျမ်း (ဗိုလ်လရောင်)၊ သခင်ထွန်းခင် (ဗိုလ်မြင့်ဆွေ)၊ ကိုလှမောင် (ဗိုလ်ဇေယျ)၊ ကိုထွန်းရှိန် (ဗိုလ်ရန်နိုင်) တို့ ၆ ဦး ကို ဟိုင်နန်ကျွန်းမှ တိုကျိုမြို့သို့ လေယာဉ်ဖြင့်ခေါ်သွားသည်။ တိုကျိုမြို့မှ ၁၉၄၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကိုဆိုင်မာရူးသဘော်ာဖြင့် ထွက်လာရာ ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့သို့ အောက်တိုဘာ (၂၄) ရက်နေ့တွင်ရောက်ရှိသည်။

သို့သော် ၁၉၄၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ (၁၆) ရက်နေ့တွင် ဂျပန်ပြည်၌ အစိုးရအဖွဲ့အပြောင်းအလဲ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လည်းကောင်း ကမ္ဘာ့အခြေအနေ တင်းမာနေ၍တကြောင်း အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများကို ဂျပန်မတိုက်မီ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်များ ဗမာပြည်တွင်း ပြန်လည်စေလွှတ်လိုက်ပါက ၎င်းတို့၏ အစီအမံကို အင်္ဂလိပ်က ရိပ်မိသိရှိသွားခဲ့သော် နောင်တိုက်ခိုက်ရေးတွင် အလစ်အငိုက် ရရှိမှု ပျက်ပြားနိုင်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်များ ဗမာပြည်ပြန်ဝင်ရေး အစီအစဉ်ကို ရပ်ဆိုင်းထားလိုလာကြသည်။

ဤနေရာ၌ ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် ကျနော်တို့စစ်ပညာသင်ကြားမှုတွင် ကျနော့်စိတ်တွင်စွဲထင်နေသော ထူးခြားချက်နှစ်ချက်ကို ဖော်ပြလိုပါသည်။

ပထမမှာ ဂျပန်တို့က စစ်ပညာသင်ကြားရေးတွင် စစ်သားကောင်းစိတ်ဓာတ်ကို သွင်းရာ၌ ဂျပန်စစ်တပ်တွင် သင်ကြားသွတ်သွင်း ပေးသလို ဖက်ဆစ်ဝါဒစိတ်ဓာတ်အခြေခံ သဘောများကိုပါ သွတ်သွင်းပေးသဖြင့် ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင် စိတ်ဓာတ်တွင် ဖက်ဆစ်ဝါဒ စိတ်သဘောထားအချို့ အနည်းငယ် မသိမသာပါရှိနေကြသည်။ ထိုစိတ်ဓာတ်မှာ နောင်နှစ်အတော်ကြာ လူအများနှင့် ပူးပေါင်းဖက်တွဲပြီး အလုပ်လုပ်လာကြတော့မှ တဖြည်းဖြည်းလျော့ပါး ပျောက်ကင်းသွားကြသည်ကို ကျနော်သတိထားမိပါသည်။ ထိုကိစ္စကို အသက်တော်တော် ကြီးလာမှ တွေးခေါ်စဉ်းစားမိလာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်မှတ်မိသော ဒုတိယထူးခြားချက်တရပ်မှာ ဂျပန်စစ်ပညာရေးရာတွင် စစ်တိုက်ရာတွင် ဘယ်တော့မှ မဆုတ်ခွာရေး အမြင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော့်တသက် မမေ့နိုင်မှတ်မိနေသည့်တချက်မှာ စစ်တိုက်ရာတွင် ဘယ်တော့မှ မဆုတ်ခွာရေးအမြင် ဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့ ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင်နေစဉ် တနေ့တွင် စစ်မြေပုံတိုက်ပွဲ ကျင်းပနေပါသည်။ ကျနော်ဦးစီးသော စစ်တပ်မှာ အတော်အထိနာနေပြီး ဖရိုဖရဲ အနည်းငယ်ဖြစ်လာရာ ဒီအတိုင်းဆက်သွားပါက ကျနော့်တပ်ပို၍ဆိုးဝါးလာတော့မည့် အခြေဖြစ်လာသဖြင့် ကျနော်က ကျနော့်တပ်ကို တဖန်ပြန်လည်စုစည်း စည်းရုံးနိုင်ရန် နောက်ပိုင်း နေရာကောင်းတခုသို့ ဆုတ်ခွာလိုက်ပါသည်။ ဤတွင်စစ်မြေပုံတိုက်ပွဲဦးစီးနေသော ဂျပန်ဆရာ အရာရှိက ဖြုန်းခနဲ ကြောက်ဖွယ်အော်ဟစ်ပြီး စစ်မြေပုံတိုက်ပွဲကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ပါသည်။

နောက်အော်ဟစ်ပြောဆိုတာက ဂျပန်စစ်တပ်ဟာ ဘယ်တော့မှနောက်မဆုတ်ဘူး။ ဘယ်တော့မှလဲ စစ်မရှုံးဖူးဘူးဟုဆိုပြီး ကျနော်၏ ဆုတ်ခွာမှုကို ကြီးစွာအပြစ်တင်ပါတော့သည်။

ဤကိစ္စတွင် အခြေခံကျနော်မမှားပါ။ ဂျပန်ဆရာ၏ အယူသည်းမှုသာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။ စစ်တပ်ပညာမှာ အယူသည်းမှု၊ စိတ်ဆန္ဒစောမှုတို့ဖြင့် မဖြေရှင်းနိုင်ပါ။ သိပ္ပံနည်းပညာတရပ် ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ဘက်အခြေအနေအရ၊ ထိုးစစ်၊ ခံစစ်၊ ဆုတ်စစ်၊ လိုက်စစ် စသဖြင့် အခြေအနေအရ ကျင့်သုံးရပေမည်။ အခြေအနေအရ ယာယီဆုတ်ခွာရမည့်အချိန် မဆုတ်ခွာဘဲ တင်းပြီးခံနေလျှင် မိမိတပ်ပြိုကွဲပြီး ဖရိုဖရဲ ပရမ်းပတာဖြစ်ကာ နောက်ဆုံး ပြိုကွဲပြီး စစ်ရှုံးနိမ့်မှုသို့ ဦးတည်သွားနိုင်ပေသည်။

၁၉၄၄– ၄၅ အင်္ဂလိပ်၊ ဂျပန်တို့ အိန္ဒိယနယ်စပ် အင်ဖာတိုက်ပွဲစဉ်တွင် ဂျပန်စစ်တပ်အဖို့ မိမိစစ်တပ် အခြေအနေဆိုးဝါးနေသဖြင့် ဆုတ်ခွာပေးပြီး မိမိတပ်ပြန်လည်စည်းရုံးခိုင်မာရေး လုပ်သင့်ပါလျက် မဆုတ်ခွာဘဲ တင်းပြီးခုခံနေရာ နောက်ဆုံး ဂျပန်တပ်ပျက်စီးပြီး ဖရိုဖရဲဆုတ်ခွာရာတွင် အင်္ဂလိပ်တို့ကလည်း ဒလစပ်အတင်းဖိပြီး လိုက်ထိုးသဖြင့် ဂျပန်စစ်တပ်ဘယ်နေရာကမှ စည်းရုံးပြီး အခိုင်အမာ ခံစစ်မထိုးနိုင်ဘဲ ဖရိုဖရဲဆုတ်ခွာရရာ နောက်ဆုံးဗမာပြည်တောင်ပိုင်းအစွန် တနင်္သာရီအထိ ဆုတ်ခွာရပြီး အဆုံးမှာ ဗမာပြည်မှ ဆုတ်ခွာရသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဘယ်တော့မှ မဆုတ်ခွာဘူးဆိုတာ မဟုတ်ပေ။ အယူသည်းမှု ဖြစ်သည်။ သိပ္ပံနည်းကျမဟုတ်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တွင် ဂျပန်တို့ လိပ်–ကန် တို့ကို လက်နက်ချအရှုံးပေးခဲ့ရပေသည်။

ဤသည်တို့မှာ ဂျပန်စစ်ပညာ၏ အားနည်းချက်ယွင်းချက်များ ဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့သတိထားပြီး ရှောင်ကြဉ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၁၂)

ဤတွင်ရဲဘော်သုံးကျိပ် ဂျပန်စစ်ပညာသင်သွားရသောအကြောင်းနှင့် ဟိုင်နန်ကျွန်းစစ်ပညာသင်ကြားစဉ်က အမှတ်တရ အဖြစ်အပျက်အချို့ကို ရေးလိုပါသည်။

(၁)။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ အင်္ဂလိပ်ကိုတော်လှန်ရေးအတွက် ၁၉၄၀ ခုနှစ်ကစပြီး ဂျပန်နှင့် ဘာကြောင့်ပေါင်းခဲ့ရသလဲ။

ဗိုလ်ချုပ်ဟာ ၁၉၄၀ ခုနှစ်ကစပြီး ဂျပန်နဲ့ပေါင်းခဲ့ရတာဟာ သူ့အကျပ်အတည်းမှ လွတ်မြောက်အောင် လုပ်ရခြင်းက အဓိကဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။ ထိုကိစ္စကျနော်သိမှတ်မိသလောက်က ဗိုလ်ချုပ်တို့ နိုင်ငံခြားထွက်ရတာဟာ ဗမာပြည် ဗြိတိသျှဆန့်ကျင်ရေး ၁၃၀၀ ပြည့်နှစ် (၁၉၃၈–၃၉) အရေးတော်ပုံ အတွေ့အကြုံအရ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကို လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲနှင့် ပေါင်းစပ်နိုင်မှ အောင်မြင်နိုင်မယ်ဟု ခေါင်းဆောင်များသိလာကြတဲ့အတိုင်း မြန်မာအမျိုးသား လက်နက်ကိုင်တပ် ဖွဲ့စည်းရန် နည်းပညာနှင့် အကူအညီများယူရန် ထွက်ကြရာမှာ ဂျပန်ကိုသွားတာမဟုတ်။ ထိုစဉ်တရုတ်ပြည်၌ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်နေသာ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ (C.P.C) သို့သွားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့ဟာ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် အဆက်အသွယ်အလွယ်တကူရနိုင်တဲ့ ရှန်ဟဲမြို့သွားသင်္ဘောကို မစောင့်နိုင်ဘဲ ဗြိတိသျှအဖမ်းခံရမှာစိုး၍ အရင်ရောက်လာသော တရုတ်ပြည် အမွိုင်မြို့သွားသင်္ဘောကိုသာ စီးနင်းသွားကြရသည်။ အမွိုင်မြို့တွင် ကူမင်တန်တရုတ်အစိုးရနှင့် ဂျပန်တို့ စိုးမိုးထားရာ နယ်စပ်ပင်လယ်ကမ်းခြေအနီးတွင် သောင်တင်နေပြီး တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီလည်းရှာမရ၊ ဆက်မရဖြစ်နေစဉ် ငွေကြေးလည်း ကုန်ကျကျပ်တည်းလာသဖြင့် ဗမာပြည်ကိုလှမ်းပြီးအကူအညီတောင်းရာ ထိုကိစ္စဗိုလ်လက်ျာက တိုးတိုးတိတ်တိတ် ငွေအလှူကောက်ခံရ၏။ ဗိုလ်ချုပ်တို့ တပ်ပေါင်းစုဖွဲ့စည်းထားသော ဗမာ့ထွက်ရပ်ဂိုဏ်းမှ ဒေါက်တာဗမော်တို့ကိုလည်း အလှူခံမိရာ ထိုအဖွဲ့အတွင်း ဂျပန်ကို လိုလားသော ဒေါက်တာသိမ်းမောင်တို့သိရှိသွားပြီး (သူဟာ ဂျပန် – မြန်မာ ချစ်ကြည်ရေးအသင်း တည်ထောင်သူဖြစ်သည်။) ၎င်းတို့က အမွိုင်တွင် လျှို့ဝှက်နေထိုင်နေသော လိပ်စာကို ဂျပန်များကိုပေးလိုက်ရာက ဂျပန်များက ဗိုလ်ချုပ်တို့ကို ရှာဖွေခေါ်ဆောင်ပြီး ကာနယ်ဆူဇူကီး (နောင်တွင်ဗိုလ်မိုးကြိုး) တို့လက်သို့ ရောက်ရှိသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်ဟာဂျပန်တို့ကို ယုံကြည်ရလောက်အောင်ရိုးအသူ မဟုတ်ပါ။ ဂျပန်ကိုမယုံကြည်ပါ။ ဂျပန်များက တရုတ်ပြည်မကြီးကို အတိအလင်း အင်အားကြီးစွာဖြင့် ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်နေပြီကို မြင်တွေ့နေရပြီဖြစ်သည်။ ဗမာပြည်ကိုလည်း နောင် ဂျပန်တို့ ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်လိမ့်မည်ဟု မသဲမကွဲယူဆထားသည်ဟု နောက်ပိုင်းဗိုလ်ချုပ်ရေးတဲ့ စာတမ်းများအရလဲ သိရသည်။ သူသည်ဖြစ်ပေါ်လာသော လက်တွေ့အရ မလွှဲသာလို့ ဂျပန်နှင့် ပေါင်းလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။ ဂျပန်တို့ထံမှ ရသမျှအကူအညီကိုလက်ခံပြီး နောက်လက်တွေ့ ဖြစ်ပေါ်လာမှ အပေါ်မှာကြည့်ပြီး တော်သင့်သလို ပြုမူလှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု သိပ်မရေရာသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချလိုက်ရဟန် တူပါသည်။

(၂)။ ကျနော်တို့ရဲဘော်သုံးကျိပ်နှင့် ဂျပန်တို့ဆက်ဆံရေးအခြေအနေမှာ ကျနော်တို့နှင့် ဂျပန်တို့ဆက်ဆံခဲ့ရာတွင် ကျနော်တို့ခံစား ရသော သူတို့၏ အကျင့်စရိုက် ၃,၄ ချက်လောက်ကိုတင်ပြရန် လိုမည်ထင်ပါသည်။

(၁) ကျနော်တို့ ဂျပန်ရောက်စ တိုကျိုမြို့တော်တွင် တပတ်ကျော်လည်ပတ်ကြရသည်။

(က) ဂျပန်ပြည်သူတွေ သူတို့အချင်းချင်း ဆက်ဆံကြရာတွင် အလွန်ယဉ်ကျေးပျူငှာကြပြီး (အာဓိကတော်) "ကျေးဇူးတင်ပါတယ်" ဆိုတဲ့ ပြောသံတွေဟာ နေရာတကာမှာ ချိုသာစွာကြားနေရသည်။ အချင်းချင်းတွေ့ကြလျှင်လည်းစုံရပ်ပြီး ခါးကုန်းနှုတ်ဆက်နေကြတာတွေလည်း နေရာတကာမှာ တွေ့ရပါသည်။ ဟိုတယ်လုပ်သားများ၊ တာဝန်ခံများလည်း ကျနော်တို့အပေါ်ဆက်ဆံကြတာဟာ အလွန်ပင်ရိုသေကိုင်းရှိုင်းပါတယ်။ အချုပ်က သူတို့အချင်းချင်းဆက်ဆံကြတာဟာ အလွန်ယဉ်ကျေးနူးညံ့ကြပါသည်။

(ခ) အားကစားပွဲတွေမှာ ဂျပန်လူငယ်တွေ အတော်ကြီး စိတ်ထက်သန်ပြီး ညီညီညွတ်ညွတ်တက်တက်ကြွကြွ ရှိနေတာတွေ့ရပါသည်။

(ဂ) ဂျပန်ဘုရင်ကို ဘုရားလိုကြည်ညိုလေးစားတန်ဖိုးထားကြသည်။

(ဃ) နောက် ဂျပန်အမျိုးသမီးတွေ ပင်ပန်းကြီးစွာ ကျိုးနွံစွာ အလုပ်လုပ်နေတာတွေ့ရပါသည်။

(၂) သူတို့တိုင်းပြည်တွင် ယဉ်ကျေးကြသော်လည်း ကျနော်တို့ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် စစ်ပညာသင်ကြားကြတော့ အရာရှိဆရာတွေ အထူးသဖြင့် တပ်ကြပ်ဆရာလေးတွေက ကျနော်တို့အပေါ် ပထမစခါစမှာ ညှော်သည်တွေလိုဆက်ဆံရာက ခဏကြာပြီးနောက် သူတို့ဇာတိပြလာကြသည်။ တင်းမာလာကြပြီး လက်အောက်ခံ ကိုလိုနီနိုင်ငံသားတွေအပေါ်လို ကြမ်းတမ်းလာသည်။ ဂျပန်ပြည်သူတွေအတွင်း ဆက်ဆံရေးနှင့် မတူတော့ပါ။ တောက်လျှောက်ဒီလိုပဲ တွေ့လာရတာကို ကျနော်အံ့သြဖွယ် ဖြစ်နေမိတယ်။ ဒီကိစ္စကို ကျနော် နောက်ပိုင်း ဖက်ဆစ်ဝါဒအကြောင်း လေ့လာသိရှိလာတော့မှ ဖက်ဆစ်တွေဆိုတာ အမျိုးသားအရေးမှာ မိမိလူမျိုးမှတပါး အခြားလူမျိုး အမျိုးသားတွေအပေါ် လူသားအချင်းချင်းတွေလို သဘောမထားကြဘူး။ မိမိတို့ဂျပန်လူမျိုးတွေသာ မြင့်မြတ်တဲ့ မဟာလူမျိုးကြီး ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆစွဲမြဲ ယုံကြည်ထားသူတွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာသိလာရသည်။ အဲဒီကျမှ ကျနော်နားလည်မိသည်။ သူတို့ဟာ ဖက်ဆစ်စိတ်ဓာတ် မဟာ လူမျိုးကြီးစိတ်ဓာတ်နှင့် ကမ္ဘာကိုလွှမ်းရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေဟာ တော်တော်များများ အထူးသဖြင့် စစ်ဝါဒီသမားတွေထဲမှာ စွဲမြဲနေကြတာလို့ ကျနော်သဘောပေါက်မိသည်။

(၃) နောက် စစ်ပညာသင်ကြားရာမှာလည်း ဖက်ဆစ်အတွေးအခေါ် နည်းပညာများ သင်ကြားခံရပါသည်။

(က) ဥပမာ စစ်တပ်မှူးတဦးရဲ့ မျက်နှာဟာ မိုးကောင်းကင်လို အကဲခတ်ရခက်ပြီး သူများကကြောက်ရွံ့လေးစားရမယ်ဆိုတဲ့ ဒီမိုကရေစီစိတ်ဓာတ်နဲ့ ဆန့်ကျင်မှုတွေကို သင်ကြားပေးတယ်။

(ခ) နောက် စစ်ပရိယာယ်မှာ အတက် အဆုတ်ရှိပေမယ့် သူတို့မှာ "အဆုတ်" ဆိုတာမရှိ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမှာ သူတို့စစ်ရှုံးရတဲ့ အကြောင်းများမှာ ဒီအကြောင်းဟာ တခုအဖြစ်ပါဝင်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

(၄) နောက်စစ်ရေးမှာ ကောင်းမွန်တဲ့ အဓိကအချက်လည်း သင်ကြားခံရတယ်။ ၎င်းမှာ စစ်ရေးတွင် အမိန့်နာခံမှု၊ ဇွဲလုံ့လနှင့် အပင်ပန်းအဆင်းရဲခံနိုင်မှုနှင့် လုံးပန်းအားထုတ်ဖို့ သတ္တိဗျတ္တိရှိဖို့၊ ဂျပန်သူရဲကောင်းများ "ဘူရှီဒို" စိတ်ဓာတ်များ စစ်သားကောင်းစိတ် မွေးမြူတည်ဆောက်ဖို့ကိုလည်း သင်ကြားသွတ်သွင်းတာခံရသည်။ သို့ရာတွင် ကျနော်တို့အတွက် ခံစားရမှုအဆိုးဆုံးကတော့ ကျနော်တို့အပေါ် လက်အောက်ခံ လူမျိုးလို ရိုင်းစိုင်းတင်းမာတဲ့ ဆက်ဆံရေး ဖြစ်ပါတယ်။

(၃) ဂျပန်တို့၏ ရိုင်းစိုင်းမှုအပေါ် ကျနော်တို့၏ တုံ့ပြန်ပုံမှာ ...

၁။ ကျနော်တို့အပေါ် သူတို့က ဒီလိုရိုင်းစိုင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ ဆက်ဆံမှုတွေအပေါ် ကျနော်တို့ပထမ အံ့အားသင့်ပြီးနောက် သူတို့ရဲ့ နယ်ချဲ့ဖက်ဆစ်ဇာတိစိတ်တွေ သိရှိလာကြတဲ့အခါ အလွန်ပဲမုန်းတီး ဒေါသထွက်ပြီး ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးဟာ သူတို့နှင့်မပြီးနိုင်၊ သူတို့ကိုပါ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရဦးမယ်လို့ ထင်မြင်လာကြသည်။ ကျနော်တို့ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်တချို့မှာ ဂျပန်ကပါးရိုက်ခံရသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

၂။ ကျနော်တို့ရဲ့ မုန်းတီးမှုဟာ အတော်ပြင်းထန်လာပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကျနော်တို့ အောက်တိုဘာလဆန်းလောက် ဟိုင်နန်ကျွန်းမှ ဖော်မိုဆာကျွန်း ပြောင်းပြီးတဲ့နောက် စခန်းအတွင်း တညနေခပ်မှောင်မှောင်တွင် ကျနော်တို့အထဲမှ ဗိုလ်မင်းခေါင်နှင့် ဗိုလ်တောက်ထိန် (ထင်သည်) တို့က ဂျပန်တဦးခေါင်းကို တုတ်နဲ့ရိုက်လို့ ခေါင်းပြဲသွားသည်။ အရိုက်ခံရသူမှာ ကျနော်တို့ရဲ့လေ့ကျင့်ရေး နည်းပြမှူးချုပ် ကပ္ပတိန်ကဝါရှီးမားကိုယ်တိုင်ဖြစ်နေသည်။ သူကဘာမှဆူဆူပူပူမလုပ်ဘဲ သူ့အခန်းထဲ နှစ်ရက်သုံးရက်အောင်းနေသည်။ နောက်မှ ကျနော်တို့သိရသည်မှာ သူသည်ဂျပန်တွင် သူရဲကောင်းနံပတ် (၆) လောက်ဖြစ်သည်။ သူ့ကိုသူတို့တပ်တွင်းတပ်ပြင်က လူတွေက အတော်ချစ်ကြသည်။ သူဒဏ်ရာနှင့်အပြင်ထွက်ရင် စခန်းကတခြားဂျပန်တွေသိပြီး ကျနော်တို့နှင့်ရန်ဖြစ်မှာစိုးလို့ ဒဏ်ရာအတော်ကောင်းမှ ထွက်ခြင်းဖြစ်တယ်လို့ သိရပါသည်။

၃။ ဂျပန်ဆရာတွေနဲ့ ကျနော်တို့ ပဋိပက္ခတွေဖြစ်လာခဲ့ကြပေမယ့် အရှေ့တိုင်းယဉ်ကျေးမှု တရပ်လို့ထင်ပါသည်။ ကျနော်တို့ ပြန်ရခါနီးတဲ့အခါ ၎င်းဂျပန်ဆရာတို့က မိမိတို့တပည့်တွေအပေါ် ချစ်ခင်ကြင်နာတဲ့ သံယောဇဉ်စိတ်တချို့ ဝင်လာပုံကို ကျနော်တို့အကဲခတ်မိကြသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့၏နယ်ချဲ့ဖက်ဆစ် ဇာတိစိတ်အပေါ် ကျနော်တို့နာကျည်းမုန်းတီးစိတ်ကိုတော့ မဖျောက်နိုင်ပေ။ ကျနော်တို့ များစွာရင်လေးပြီး ၎င်းတို့၏နောက်က ဂျပန်ဖက်ဆစ်အစိုးရကို ရှေ့မှာကျနော်တို့ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်မှုနှင့် စာရင်းရှင်းကြရဦးမည်ဟု စိတ်တွင် ထင်မြင်ယူဆထားကြသည်။ အမှန်တော့ ၁၉၄၅ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး မျိုးစေ့ဟာ အဲဒီကတည်းက ချခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ [ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ မြန်မာပြည်မှ ဗြိတိသျှတို့ကို မောင်းထုတ်ပြီးလျှင် ဂျပန်ကိုဆက်တိုက်ခိုက်ရန် မြန်မာပြည်သို့မဝင်မီ ၁၉၄၁ ဒီဇင်ဘာ ဘန်ကောက်တွင်ရှိကတည်းက စိတ်ကူးစီစဉ်ခဲ့သည်ကို သူရေးသော ဗမာပြည်၏ စိန်ခေါ်မှု (Burma's Challenge) တွင် ရေးသားထားပါသည်။]

B.I.A တပ်ကြီးဖွဲ့ပြီ။

ကျနော်တို့သည် ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့တော်တွင် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော် (ဘီအိုင်အေ) ကို စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြပါသည်။

၁။ ထို့နေ့မှာ ကျနော့်တသက်တာ မမေ့နိုင်သော နေ့ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော် (၂၇-၃-၅၉) နေ့က ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး (၁၄) ကြိမ်မြောက်နေ့မှာ ဆောင်းပါးတစောင်ကို ဟိုင်နန်ကျွန်းမှာ နေစဉ်ကရေးခဲ့တဲ့ ကျနော့်ဒိုင်ယာရီကိုမှီပြီး ရေးခဲ့ဖူးပါသည်။ ဒီဆောင်းပါးယခုကျနော့်ထံမှာ ရှိနေပါသည်။ အဲဒီထဲမှာ ထိုနေ့အကြောင်းရေးထားရာ ကျနော်အချက်အချို့ကို တင်ပြပါမည်။

၂။ ဗမာပြည် ၁၃၀၀ပြည့် (၁၉၃၈ – ၃၉) နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အရေးတော်ပုံကြီးက ကျနော်တို့မြန်မာအမျိုးသားတို့အား သင်ခန်းစာတရပ်ပေးခဲ့၏။ ၎င်းမှာ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့စနစ်တိုက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးသက်သက်ဖြင့် အောင်ပွဲမရနိုင်၊ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲနှင့် အထောက်အကူပြုမှသာ ပြီးဆုံးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နယ်ချဲ့ကိုလိုနီစနစ်မှ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဆင်နွှဲရန်အတွက် အမျိုးသား လက်နက်ကိုင် စစ်တပ်ထူထောင်ဖွဲ့စည်းရန် ဤခေတ် အမျိုးသားတာဝန် ကျနော်တို့မျိုးဆက်အပေါ် ကျရောက်လာပေ၏။

၃။ "ခြောက်လက်မရှည်သော ဓားမြှောင်ပင် ကိုင်ခွင့်မရခဲ့သော မြန်မာအမျိုးသားတို့အဖို့ လက်နက်ကိုင်တပ်တတပ် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ရန်မှာ ထိုစဉ်က စဉ်စားမရလောက်အောင် ခက်ခဲလှသော ပြဿနာကြီးတရပ် ဖြစ်၏။ ထိုရာဇဝင်သစ်ကို ရေးသားရန်တာဝန်ကား ကျနော်တို့ခေတ်သို့ ကျရောက်နေပြီ။"

၄။ "ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စွန့်စားခေါင်းဆောင်မှုဖြင့် ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ဂျပန်တို့၏ ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် မြန်မာမျိုးချစ်လူငယ်တစု စစ်ပညာသင်ကြားနေရ၏"ဟုရေးသားထားသည်။

၅။ ဤတွင် ကျနော်တို့ စိတ်လှုပ်ရှားဝမ်းမြောက်ပြီး မမေ့နိုင်သောနေ့တနေ့ ရှိသေး၏။ ၎င်းမှာ ၁၉၄၁ ခု မေလလောက်တွင် ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် ကျနော်တို့စစ်သင်တန်းစပြီး တပတ်လောက်ကြာပြီးနောက် လေ့ကျင့်ရေးအတွက် ကျနော်တို့ကို ကိုယ်ပိုင်လက်နက် ရိုင်ဖယ်များ ဂျပန်ဆရာတို့က အခမ်းအနားဖြင့်ပေးအပ်သော နေ့ဖြစ်၏။ ကျနော်တို့လက်နက် စ, ကိုင်ရသောနေ့ဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့ ဝမ်းမြောက်မှုဖြင့် စိတ်လှုပ်ရှားစွာဖြင့် လက်ခံယူခဲ့သည်ကို မှတ်မိနေပေသည်။ "ဤလက်နက်ဖြင့် နယ်ချဲ့စနစ်ကြီးကို တိုက်ရဖို့သာလျှင် မဟုတ်လော။ ဤလက်နက်သည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲအတွက် မျိုးစေ့ပင်မဟုတ်လော" ဟုရေးသားထားသည်။

၆။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ (၂၆) ရက်နေ့သည် နယ်ချဲ့အောက်တွင် မြန်မာအမျိုးသားတို့၏ ပထမလက်နက်ကိုင် တပ်မတော်ကြီး (BIA)ကို စတင်ဖွဲ့စည်းသော နေ့ကြီးဖြစ်သည်။

၇။ ကျနော်တို့သည် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ရန် လက်မောင်းသွေးဖောက်၍ သစ္စာရေသောက်ခဲ့ကြသည်။ ကျနော်တို့သည် လွတ်လပ်ရေးရသည်အထိ ဆုံးခန်းတိုင်တိုက်ပွဲ ဝင်သွားမည်ဟု သစ္စာအဓိဋ္ဌာန် ပြုခဲ့ကြသည်။

၈။ ကျနော့်မှာ ထိုစဉ်က များစွာစိတ်လှုပ်ရှား ကြည်နူးမိ၏။ ကျနော်တို့သည် နယ်ချဲ့ကို တိုက်ရေးအတွက် စစ်ပညာလည်း ရရှိခဲ့ကြပြီ။ လက်နက်များလည်း ကိုင်ကြရပြီ။ နောက်ဆုံး ကျနော်တို့လိုလားချက်ကြီးဖြစ်သော လက်နက်ကိုင်တပ်မတော်ကြီးကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ကြပြီဖြစ်ရာ များစွာစိတ်ကြည်နူးမှုကို ခံစားရပါသည်။

၉။ ကျနော်တို့သည် မြန်မာဘုရင်များလက်ထက်မှ ကိုလိုနီဖြစ်ခဲ့ရသော နှစ်ပေါင်း (၁၀၀) ခန့်အတွင်း အဆက်ပြတ်နေခဲ့သော မြန်မာ့အမျိုးသားတပ်မတော်ကြီးကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့ပြီ။ ကျနော်တို့၏ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ နောက်ဆုံးအောင်ပွဲအတွက် လက်နက်ကိုင် တပ်ကြီး ထူထောင်မိကြပြီး မကြာမီအောင်ပွဲရလိမ့်မည်ဟု မျှော်မှန်းပြီး ကျနော်တို့များစွာ ကြည်နူးအားတက်မိကြသည်။

၁၀။ နောက်ထိုနေ့အခမ်းအနားပွဲကြီးမှာ ကျနော်တို့အားလုံး ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းတက်ကြွစွာ ဆင်နွှဲကြသည်။ ထိုအခမ်းအနား မြင်ကွင်းကို ကျနော့်ဆောင်းပါတွင် ကြည်နူးစွာရေးသားထားပုံမှာ ...

၁၁။ ထိုအခမ်းအနားတွင် ကျနော်မှတ်မိနေသော မြင်ကွင်းတခုမှာ တက်ရောက်ကြသော စစ်သားသစ်ပရိသတ်များထဲမှ အချို့မှာ သောက်ကြစားကြ၊ ကကြခုန်ကြ အလွန်ပျော်ရွှင်နေကြသည်။ လူအုပ်တအုပ်သည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ဝိုင်း၍ထမ်းကြပြီး ကကြခုန်ကြ ၏။ မြှောက်လိုက်ချလိုက် လုပ်နေကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မှာလည်း လူအုပ်ကြီးပေါ်တွင် မြောက်လိုက်ကျလိုက် ဖြစ်နေ၏။

၁၂။ နောက်နေ့ကစပြီး တပ်တချို့စတင်ပြီး စစ်ထွက်ကြတော့၏။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါဘီအိုင်အေတပ်မတော် ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ကျမ်းသစ္စာခံယူပွဲနေ့ကို ထိုစဉ်က ကျနော်တို့ဆရာတယောက် "အီဇုမိယ"ရေးသော မီနာမီကီကန်စာအုပ် မြန်မာပြန်စာမျက်နှာ ၉၅ နှင့် ၁၀၄ တွင် ၂၈-၁၂-၄၁ ဟုဖော်ပြထားသည်။ တပ်မတော်သမိုင်းမှတ်တမ်း (၁) နိဒါန်းတွင် ၂၇-၁၂-၄၁ ဟုဆိုသည်။ ကျနော်တို့ စွဲမှတ်နေသည့် နေ့သည် ၂၆-၁၂-၄၁ သာဖြစ်သည်။

ဘီအိုင်အေတပ်ဖွဲ့ပြီးနောက် ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်များသည် ဗိုလ်အမည်များသို့ ပြောင်းလိုက်သည်။ ထိုစဉ်ဘီအိုင်အေဖွဲ့ရာတွင် စစ်သေနာပတိချုပ်အဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဗိုလ်မိုးကြိုး (ဗိုလ်မှူးကြီးဆူဇူကီး) ကတာဝန်ယူပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက စစ်ဦးစီးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူကြသည်။

(၁၃)

ကျနော်တို့ရဲဘော်သုံးကျိပ် ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် ဂျပန်စစ်ပညာသင်စဉ်က မြင်းစီးသင်ခြင်းနှင့် ရေကူးသင်ခြင်းအကြောင်းတို့ကို မှတ်မိ၍ရေးရပါမည်။

ကျနော်တို့ကို မြင်းစီးသင်ရန် ဂျပန်စီးမြင်းကြီး နှစ်ကောင်သုံးကောင်ကို ဟိုင်နန်ကျွန်း ကျနော်တို့ စစ်တန်းလျားသို့ ကားကြီးများနှင့် သယ်ယူလာကြပြီး ယာယီမြင်းဇောင်းတွင် ထားပါသည်။ မြင်းကြီးများမှာ ကြောက်မက်ဖွယ် တဝုန်းဝုန်းဖြင့် မြင်းဇောင်းကလေးထဲတွင် ညအခါလှုပ်ရှားနေသံကို ကြားနေရပေသည်။

ထိုည အိပ်ရာဝင်ခါနီး တန်းစီရာတွင် ဂျပန်များက ကျနော်တို့အထဲက မြင်းစီးဖူးသူများ ရှိပါသလား၊ ရှိရင်ရှေ့ခြေတလှမ်းတက်ကြဖို့ ပြောရာ ကျနော်တို့အထဲက တယောက်နှစ်ယောက် ထွက်ရပ်ပါသည်။ မြင်းစီးဖူးသူအလွန်နည်း နေသဖြင့် ကျနော်လဲ မခံချင်၍ ရှေ့သို့တလှမ်း တက်ပြီး ရပ်လိုက်ပါသည်။

နောက်နေ့စစ်ရေးပြကွင်းတွင် မြင်းများကိုဆွဲလာပြီး ပထမမြင်းစီးဖူးသူများကို အရင်သင်ပါသည်။ ကျနော့်ကိုသင်ကြားရမည့်အလှည့်တွင် မြင်းကြီးပေါ်သို့ ကျနော့်ကိုတက်စေပါသည်။ မြင်းပေါ်တက်ကတည်းက ကျနော်မြင်းမစီးတတ်သည်ကို ဂျပန်ဆရာသိနိုင်ပေသည်။

ဂျပန်ဆရာက ရှေ့ကမြင်းစီးပြီးသွားရာ ကျနော်ကလည်း မြင်းစီးပြီး နောက်ကလိုက်သည်။ သာမန်ရိုးရိုးသွားခြင်းဖြစ်၍ ကျနော် အခက်အခဲမရှိလှဘဲ နောက်ကစီးပြီး လိုက်နိုင်ပေသည်။ မီတာ ၄၀ လောက်သွားပြီးနောက် ရှေ့ကဂျပန်ဆရာက သူ့မြင်းကို ဗမာအခေါ် သုံးချောင်းထောက် အသားကျအပြေးစီးလိုက်ရာ ကျနော့်မြင်းလည်း သုံးချောင်းထောက် အနေးပြေးလိုက်ပါတော့သည်။ ကျနော့်မှာ မြင်းကို ဤသို့သုံးချောင်းထောက် အနေးပြေး တခါမှမစီးဖူးသဖြင့် ကျနော့်ခါးနှင့်တင်ပဆုံမှာ အလိုက်သင့်ကြွပြီး မပေးတတ်ဘဲ ခါးနှင့်တင်ပဆုံမှာ ဆောင့်ကာဆောင့်ကာဖြင့် ကျနော် မြင်းပေါ်တွင် 'ယိမ်း'ယိုင်ဖြစ်လာပြီး လူမထိန်းနိုင်တော့ဘဲ ထိုးကျသွားပါတော့သည်။ အနီးကဂျပန်နှင့် ရဲဘော်များပြေးလာကြပြီး ကျနော့်ကို ဆွဲထူကြသည်။

ကျနော့်မှာ ကံအားလျော်စွာဘာမှ ထိခိုက်နာကျင်မှုမရှိဘဲ မတ်တပ်ရပ်လိုက်နိုင်ပါသည်။ ထိုခဏအတွင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလည်း ကျနော့်အနီးရောက်လာပြီး ခင်ဗျားမြင်းစီးဖူးတာဟုတ်ရဲ့လား၊ ဘယ်တုန်းက စီးဖူးတာလဲဟု မေးပါသည်။ ကျနော်က ကျနော်မြင်းစီးဖူးတာ ကျနော့်ကိုရှင်ပြုတုန်းကစီးဖူးတာဟု ပြန်ပြောသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်မျက်နှာ တမျိုးပြောင်းသွားပြီး ဟာခင်ဗျားမခံချင်တာနဲ့ စွန့်စားမှုကို အရမ်းမလုပ်သင့်ဘူး။ မတော်တဆကျိုးပဲ့သွားရင် ဘယ့်နှယ်လုပ်မလဲဟု ကျနော့်ကိုပြစ်တင်ဝေဖန်သွားသည်။

နောက်ဂျပန်များက ကျနော်တို့ကို ရေကူးသင်ရာတွင်လည်း ဟိုင်နန်ကျွန်းပင်လယ်ကမ်းစပ်ကို ကျနော်တို့ကိုခေါ်သွားပြီး အဝတ်အစားဆိုလို့ ဘောင်းဘီတိုသာဝတ်စေပြီး ရေကူးရာတွင် လက်နှင့်ခြေထောက်တွေ ဘယ်လိုလှုပ်ရှားရသည်တို့ကို ရှင်းလင်းပြောပြပြီး ဂျပန်တဦးက ကမ်းပေါ်မှ ရေထဲခုန်ချပြီး ရေကူးပုံကိုပြသပါသည်။ နောက်ကျနော်တို့ထဲက တယောက်နှစ်ယောက်စီကိုလည်း ပင်လယ်ထဲ ခုန်ချခိုင်းပြီး ထိုဂျပန်ဆရာရေကူးတာ နောက်ကလိုက်ပြီးကူးစေပါသည်။ ကျနော်တို့လည်းကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့နှင့် ခုန်ချပြီး ဖြစ်ကတတ်ဆန်း အရမ်းကူးခတ်ကြရာ လက်ပန်းကျပြီး မောပန်းလာမှ ဘေးကဂျပန်ဆရာက လက်တွဲပြီး ကျနော်တို့ကို ဆွဲခေါ်လာပါသည်။ ဘယ်လိုကူးခတ်ရမည်ကို သင်ကြားပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် နှစ်ရက်သုံးရက် သင်ကြားလာရာ ကျနော်တို့ မီတာ ၄-၅ ဆယ်လောက် ကူးတတ်လာမှ ရေကူးခြင်း ရပ်စဲပါတော့သည်။

(၁၄)

တမာဇာတိုမြို့တွင် ကျန်နေသော ကျနော်တို့ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်များကို တကာအိုဆိပ်ကမ်းမှ သင်္ဘောဖြင့် ဘန်ကောက်မြို့သို့ စေလွှတ်သည်။ ကျနော်တို့ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်များ တကာအိုဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်ရှိနေသော ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ဂျပန်က ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ပြီး အင်္ဂလိပ်နှင့် အမေရိကန်တို့ကို စစ်ကြေညာကြောင်း ကြားသိရ၏။

ကျနော်တို့ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်များ သင်္ဘောပေါ်ရောက်သောအခါ ဂျပန်ကြည်းတပ်အရာရှိတဦး ရောက်လာပြီး ကျနော်တို့အား ဂျပန်ဘာသာဖြင့် ရေးထားသော စာချုပ်တခုကို ပြသသည်။ ထိုစာချုပ်တွင် ဂျပန်တို့ တနင်္သာရီသိမ်းပြီးပါက ဂျပန်သည် ဗမာပြည်လွတ်လပ် ရေး ကြေညာပေးမည်ဟုပါရှိသည်။ နောက်မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်များအား ပြန်လွှတ်ရေးအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲထားကြောင်း ကျနော်တို့ကို ရှင်းလင်းပြောပြသည်။

ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်များ တကာအိုဆိပ်ကမ်းမှ ဟန္နိုင်းမြို့သို့ သင်္ဘောဖြင့်သွားရောက်ပြီး ဟန္နိုင်းမှတဖန် ဆေးဂုံသို့ရောက်ကြသည်။ သခင်အောင်ဆန်းလည်း ဆေးဂုံမြို့သို့ ၁၉၄၁ ဒီဇင်ဘာ ဖရက်နေ့ကပင် ရောက်ရှိနေသည်။

ထိုအတွင်း ဂျပန်နှင့်ထိုင်းနိုင်ငံတို့ မဟာမိတ်စာချုပ်ချုပ်ရန် စိုင်းပြင်းကြသည်။ ပထမ ထိုင်းကငြင်းဆန်နေသဖြင့် ဂျပန်နှင့်ထိုင်းခေတ္တ စစ်တိုက်လိုက်ကြသေးသည်။ နောက်ထိုင်းက သဘောတူသဖြင့် ၎င်းနှစ်နိုင်ငံ မဟာမိတ်စာချုပ်ကို ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၁ ရက်မှာ လက်မှတ်ထိုးကြသည်။

ထို့ကြောင့် ဆေးဂုံတွင်ရောက်နေသော ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင် ကျနော်တို့သည် ထိုင်းမှတဆင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်း ချီတက်ဝင်ရောက်ပြီး အင်္ဂလိပ်ကိုတိုက်ရန် ဘန်ကောက်သို့ တသုတ်ပြီးတသုတ် ရောက်လာတော့၏။

ရဲဘော်သုံးကျိပ်တို့က ဘန်ကောက်မြို့ရှိ ဗြိတိသျှဘိုနီယိုကုမ္ပဏီ အဆောက်အဦတွင် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် စစ်ဌာနချုပ်ကို ဖွင့်လှစ်ထားသည်။

ကျနော်တို့တတွေ ဗမာပြည်တွင်းဝင်ပြီး အင်္ဂလိပ်တို့နှင့် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲဖို့ စီစဉ်စိုင်းပြင်းနေသည့်နည်းတူ ဂျပန်ဘုရင့် စစ်ဌာနချုပ်သည်လည်း ပစိဖိတ်စစ်ပွဲကြီးကို စစ်ကြေညာတိုက်ခိုက်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများကို ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် စီမံချမှတ်ထားပြီး ဖြစ်လေပြီ။

ဂျပန်တို့စီမံကိန်းမှာ ၃ ဆင့် ဖြစ်သည်။ ပထမအဆင့်မှာ ဂျပန်တို့က မြန်မာပြည်တောင်ပိုင်း ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ရန်။ ဒုတိယ အဆင့်က ဂျပန်တို့က မြန်မာပြည်ရန်ကုန်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ခြင်းဖြင့် ဗြိတိသျှတို့နှင့် တရုတ်ချန်ကေရှိတ်အစိုးရ၏ ဆက်သွယ်မှုကို ဖြတ်တောက် ရန်။ တတိယအားဖြင့် မြန်မာပြည်ရှိ ဗြိတိသျှတပ်များကို ချေမှုန်းပြီးနောက် တရုတ်ပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည်သို့ ဆက်လက်ချီတက် တိုက်ခိုက်ရန်တို့ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် သခင်အောင်ဆန်းသည် ဂျပန်များက မြန်မာပြည်ကိုဝင်တိုက်မည့် အန္တရာယ်မှာ မလွဲမရှောင်သာ ကြုံတွေ့ကြရ တော့မည်ဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာပြည်တွင်းရှိ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်ဆန့်ကျင်ရေး မြေအောက်တော်လှန်ရေး ရဲဘော်များထံ ဂျပန်၏အကူအညီကို ချည့် အားမကိုးရန် ဘန်ကောက်မြို့မှ စာရေးအကြောင်းကြားပြီး သတိပေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင်ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်ထဲမှ ကိုလှမောင် (ဗိုလ်ဇေယျ) နှင့် သခင်ထွန်းခင် (ဗိုလ်မြင့်ဆွေ) တို့ကို မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ကြိုတင်စေလွှတ်၍ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တော်လှန်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းများကို စည်းရုံးဆောင်ရွက်စေပြီး တချိန်တည်းမှာပင် ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက်ပါ စည်းရုံးပြင်ဆင်ရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ထားရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

သခင်အောင်ဆန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တပ်များကို ချေမှုန်းတိုက်ခိုက်ပြီးသောအခါ ဂျပန်တပ်များကို လွတ်လပ်သော မြန်မာနိုင်ငံအဖြစ်နှင့် ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ယင်းအစီအစဉ်အတိုင်း မအောင်မြင်ပါက မြေအောက်တော်လှန်ရေး အင်အားစု များနှင့် ပြည်သူလူထု တရပ်လုံးသည် ဂျပန်ကမြန်မာပြည်တပြည်လုံးသိမ်းပိုက်ခြယ်လှယ်မည့် အရေးကို အံ့ကြွဆန့်ကျင်ရန်နှင့် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်က ဂျပန်ကိုပါဆက်လက် တော်လှန်တိုက်ပွဲဝင်ရန် ဖြစ်လေသည်။

၁၉၄၁ ကုန် ၁၉၄၂ ဆန်းလောက်တွင် ရဲဘော်သုံးကျိပ်တို့သည် ဟိုင်နန်ကျွန်းတွင် ဂျပန်များထံမှ စစ်ပညာများသင်ကြပြီးနောက် ထိုင်းနိုင်ငံသို့သွားကြပြီး ဗမာပြည်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့ကိုတိုက်ခိုက်ရန် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် B.I.A ဖွဲ့စည်းပြီး စစ်သားစုဆောင်း ကြသည်။ ဗမာများ၊ ထိုင်းများ၊ ရှမ်းများ၊ ရှမ်းထိုင်းများ စသည်တို့ကို အင်္ဂလိပ်ဆန့်ကျင်ရေးဟောပြောပြီး စစ်သားစုဆောင်းကြသည်။

ထိုစစ်သားသစ်များအား ကျနော်ဗိုလ်ကျော်ဇောကိုအပ်ပြီး စစ်သားသစ်လေ့ကျင့်ရေးစခန်းဖွင့်ပြီး ၂ လမျှ စစ်လေ့ကျင့်ရေး စစ်ပညာ သင်ကြားပေးရန် တာဝန်ပေးခိုင်းသဖြင့် ကျနော်ကထို ‘ရာ’ အချို့ရှိသော စစ်သားသစ်တွေကို စစ်ပညာသင်ကြားပေးရသည်။ စစ်တပ်စည်းကမ်းထိန်းရန် စစ်ဥပဒေပညာကို ရက်အနည်းငယ်အတွင်း သင်ကြားပေးပြီး အဓိကသေနတ်ချိန်ရွယ်ပစ်ခတ်နည်းကိုလည်းကောင်း၊ မိတာ ၃၀ မျှပြေးတက်လိုက်၊ ရပ်ပြီးအားလျားမှောက် ချိန်ရွယ်ပစ်ခတ်နည်း ကိုယ်စီတိုက်ပွဲကိုလည်းကောင်း၊ ညအခါချီတက်လှုပ်ရှားသော ညတိုက်ပွဲနည်းများကို အကျဉ်းရုံးပြီး သင်ကြားပေးသည်။

ထိုလေ့ကျင့်ပေးပြီး စစ်သားသစ်များကို ဗမာပြည်တွင်း ချီတက်ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်မည့် တပ်ဖွဲ့များသို့ ခွဲဝေပေးရသည်။

ထိုသို့စစ်သားသစ်များခွဲဝေပေးပြီး နောက်ဆုံးတပ်သားသစ် (၄၀) မျှကျန်ရာ ထိုတပ်ကိုကျနော့်တပ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းရတော့သည်။ ထိုတပ်သားသစ် ၄၀ ထဲတွင်အရေးပါသော လူ ၃ ဦးပါဝင်နေသည်။ ပထမတဦးမှာ မြန်မာလူမျိုး ဗိုလ်အုံးခိုင် ဆိုသူဖြစ်သည်။ ကျနော့်ထက် အသက်နည်းနည်းကြီးပုံရသည်။ ၎င်း၏ဖခင်မှာ မြန်မာမျိုးချစ်ကြီး ဖြစ်သည်။ မူလကဗမာပြည်ရွှေကျင်နယ်မှာ နေထိုင်ခဲ့ရာမှ အင်္ဂလိပ်အောက်တွင် မနေလိုသဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ အိမ်ထောင်ပါပြောင်းရွှေ့နေထိုင်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ အတော်အတန်ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ ဖြစ်သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ရဲဘော်သုံးကျိပ်က အင်္ဂလိပ်တော်လှန် တိုက်ခိုက်ရေး စစ်သားစုဆောင်းသောအခါ သူပါဝင်လာပြီး စစ်သားစုဆောင်းရေးကို အားတက်သရော ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးသည်။ နောက်တပ်ဖွဲ့များ ဗမာပြည်သို့ ချီတက်ကြသောအခါ သူ၏တဦးတည်းသောသား ဗိုလ်အုံးခိုင် ကို ငါ့သား ငါတို့ဟာ အင်္ဂလိပ်တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရေးကို တသက်လုံး ကြံစည်စိတ်ကူးခဲ့သူများ ဖြစ်သည်။ ယခု ဒီအခွင့်အရေးကြီးရလာပြီ ငါကတော့အသက်ကြီးပြီ ငါ့သားက အင်္ဂလိပ်တိုက်ရေးတာဝန် ဆက်ထမ်းပေတော့ဟုပြောပြီး ဗိုလ်အုံးခိုင်ကို ကျနော်တို့တပ်တွင်း ထည့်လိုက်ပေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဗိုလ်အုံးခိုင်ကျနော့် တပ်ထဲပါလာပြီး ကျနော်က လက်ထောက်တပ်မှူး တယောက်အဖြစ် ခန့်ထားသည်။ နောင်ကျနော်တို့ များစွာအားကိုးရသောတပ်မှူး ဖြစ်လာသည်။ စစ်ပညာဆို၍ ကျနော့် စစ်သားသစ်စစ်ပညာ ၂ လ သင်တန်းလောက်သာ တက်ခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော်သူသည် သူ့မိဘလက်အောက်တွင် သစ်တောလုပ်ငန်းများလုပ်ခဲ့သဖြင့် စစ်ချီတက်ရာတွင် များစွာအကျိုးရှိခဲ့သည်။

ကျနော့်တပ်တွင် နောက်တယောက်မှာ ထိုင်းတွင်ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေး ကျပန်းလုပ်ကိုင်နေသော ဗိုလ်လှဖေဆိုသူ ဗမာတယောက် ဖြစ်သည်။ သူသည် ဗိုလ်အုံးခိုင်လို မျိုးချစ်စိတ် နိုင်ငံရေးဖြင့် တပ်ထဲဝင်ခဲ့သူမဟုတ်။ ဘဝအခွင့်အလမ်းအရ ဝင်ရောက်လာသူဖြစ်သည်။ သို့သော်သူနှင့် ဗိုလ်အုံးခိုင်တို့မှာ လူဂုဏ်တန် (လူကုံထံ) များဖြစ်ကြ၍ လက်ထောက်တပ်မှူးပေးထားသည်။

နောက်တတိယတယောက် ကျနော့်တပ်သားတယောက်မှာ ကျနော်ယခုအထိနာမည်မှတ်မိနေသော ကိုထွန်းတင်ဟူသော ထိုင်းတွင် နေထိုင်သော မြန်မာလူငယ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ ဗမာစကား၊ ထိုင်းစကား ၂ မျိုးလုံး ကောင်းစွာတတ်သဖြင့် ကျနော့်ကိုယ်ရံရဲဘော်အဖြစ် ကျနော့်အနီးခေါ်ယူထားသည်။ ၎င်းသည် ကျနော့်ကိုယ်ရံရဲဘော်ဖြစ်လာသဖြင့် များစွာစိတ်အားတက်ကြွပြီး ကျနော့်ကိုများစွာ ဂရုပြုလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် စောင့်ရှောက်ပေးသည်။ နောင် ၎င်း၏ကျေးဇူး များစွာကြီးမားလှပေသည်။

ကျနော့်တပ်ခွဲမှာ မူလက လူ (၄၀) မျှသာရှိရာမှ ဗိုလ်အုံးခိုင် စုဆောင်းပေးသော စစ်သားများဖြင့် လူ (၁၀၀) ကျော် ဖြစ်လာပေသည်။

(၁၅)

ကျနော်တို့ဘီအိုင်အေတပ်ဖွဲ့များသည် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအတွက် ၁၉၄၂ ခုနှစ်ဆန်းတွင် ဗမာပြည်အတွင်းသို့ မော်လမြိုင်စစ်ကြောင်း၊ ထားဝယ်စစ်ကြောင်း၊ ရေကြောင်းချီစစ်ကြောင်း၊ အတွင်းသူပုန်တပ်ဖွဲ့စစ်ကြောင်း၊ စစ်သည်စစ်ကြောင်းများဖွဲ့ပြီး ချီတက်ဝင်ရောက်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဗဟိုဌာနချုပ်လည်း ဝင်ရောက်သွားပြီဖြစ်သည်။

ကျနော့်တပ်ခွဲသာ နောက်ခံတပ်အဖြစ် နောက်ဆုံးမှ ဗမာပြည်တွင်း ဝင်ရောက်ရပေသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံမှ ၃ – ၄ ရက်ခရီး ဗမာပြည်တွင်းဝင်ပြီးနောက်တနေ့တွင် ကျနော့်ကိုယ်ရံရဲဘော် ကိုထွန်းတင်က ကျနော့်ကို အထူးသတင်းတခု ပြောလို၍ဟုဆိုပြီး လူရှင်းသောတနေရာခေါ်သွားပြီး ပြောသည်မှာ ကျနော့်တပ်ဖွဲ့မှ လူတော်တော်များများက သိကျွမ်းသော ထိုင်းလူမျိုးတပ်စုမှူးသည် ကျနော့်တပ်မှ အခြားထိုင်းရှမ်းကပြားလူမျိုး တပ်စုမှူးတယောက်နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနေသော စကားများကို သူကြားသိသမျှ ပြန်ပြောပြပါသည်။

ထိုင်းလူမျိုးတပ်စုမှူးက ပြောတာက လက်ရှိတပ်ဖွဲ့တွင် ဦးစီးနေသောတပ်မှူး (ကျနော်ဗိုလ်ကျော်ဇော) ဟာ မြန်မာလူငယ်ကလေး ခပ်ပိန်ပိန်လေးသာဖြစ်သည်။ ငါတို့သူကိုလုပ်ကြံပြီး ဒီတပ်ကိုအပိုင်စီးကာ ဒီနယ်စပ်ဒေသမှာ လုယက်တိုက်ခိုက် စားသောက်ရသော် ငါတို့များစွာ ချမ်းသာကြီးပွားလာမည်ဟု ကြံစည်ပြောဆိုနေကြပုံကို ပြောပြပါသည်။ ကျနော့်မှာ ထိုစဉ်က နယ်ချဲ့တော်လှန်ရေးစိတ်ဓာတ် များစွာတင်းမာနေသဖြင့် ထိုစကားကြားရသောအခါ များစွာစိတ်ဆိုးဒေါသထွက်မိသည်။ နောက်မှ မိမိတပ်ဖွဲ့တွင် မြန်မာလူမျိုးက အနည်းစုကလေးသာဖြစ်သဖြင့် ထိုကိစ္စပညာသတိဖြင့်ဖြေရှင်းရမည်ဟု နားလည်လာပြီး ကျနော့်ကိုယ်ရံကို ကျေးဇူးတင်ဝမ်းမြောက်ကြောင်း လက်ဆွဲချီးကျူးလိုက်ပြီး ဆက်ပြီးမသိမသာ ထောက်လှမ်းသွားရန်ပြောကာ လူချင်းခွဲလိုက်သည်။

ကျနော့်တပ်ဖွဲ့တွင် လက်နက်အပိုအသစ် ၁ ဒါဇင်မျှလည်း သေတ္တာ ၂ လုံးနှင့်ထည့်ပြီး သယ်ယူလာကြသည်။ နောက်တပ်တိုးချဲ့သောအခါသုံးရန်ဖြစ်သည်။ ထိုလက်နက်များကိုပါ သူတို့လိုချင်နေပုံရသည်။

ကျနော်သည် ထိုကိစ္စမဆိုင်းမတွ မိမိကလက်ဦးအောင်လုပ်မှ ဖြစ်မည်ယူဆပြီး ထိုတပ်စုမှူး ၂ ဦးကို နောက်နေ့တွင် ဖမ်းဆီးလိုက်သည်။ မိမိတပ်ဖွဲ့ကို ပုန်ကန်ရန်ကြံစည်၍ ဖြစ်သည်ဟုလည်း ကြေညာလိုက်သည်။

နောက်နေ့တပ်ချီတက်၍ ညနေခရီးဆုံးခါနီး သစ်ပင်နှစ်ပင်ကို ကျနော့်ကိုယ်ရံ ရဲဘော်အားပြထားပြီး ညကျလျှင် ဖမ်းထားသူတွေကို ချည်နှောင်ထားရန်အတွက်ဟု မှာထားပါသည်။

ထိုညဦးပိုင်းတွင် ဖမ်းထားသောတပ်စုမှူး (၂) ယောက်ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ပစ်ရန် စီမံပြုလုပ်ထား၏။ ထို (၂) ဦးက တပ်တွင်းပုန်ကန်ရန်ကြံစည်သဖြင့် ငါတို့တပ်မှ လုံးဝထုတ်ပစ်ပြီး အနီးဆုံးထိုင်းရွာတရွာသို့ ပို့ထားခဲ့မည်ဟု ကြေညာပြီး ညဦးပိုင်းတွင် ထိုင်းရွာတရွာသို့ ပြန်ပို့ရန်အစီအစဉ်ဖြင့် နောက်ပိုင်းသို့ အချုပ်ဖြင့်ပြန်ခေါ်သွားစေပါသည်။ ကျနော်နှင့်ကျနော့်တပ်မှ တပ်မှူးတချို့က နောက်ပိုင်းမလှမ်းမကမ်း အကွာမှ တိတ်တဆိတ်မှောင်ထဲမှ လိုက်သွားခဲ့ပါသည်။

အချုပ်နှင့်ခေါ်သွားသူတို့မှာ ကျနော်စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း လမ်းခရီးသစ်ပင် (၂) ပင်သို့ရောက်သောအခါ ထိုညဒီမှာပဲ ခေတ္တအိပ်နားမည်ဆိုပြီး တပ်စုမှူး (၂) ဦးကို ကျနော်ညနေကပြထားသော သစ်ပင် ၂ ပင်တွင်ကပ်ပြီး ကြိုးဖြင့်ချည်နှောင်စေကာ အိပ်ဖို့လုပ်ကြပါသည်။

ထိုစဉ်အတွင်း နောက်ကလိုက်လာသောကျနော်က သူတို့လက်ဆွဲမီးအိမ် မီးရောင်အတွင်း ဝင်ရောက်လိုက်ရာ အကျဉ်းသား (၂) ယောက်မှာ သူတို့၏ကံကြမ္မာကိုရိပ်မိပြီး စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့စွာ အော်ဟစ်ကြပါတော့သည်။

ကျနော်က မှန်အိမ်မီးရောင်အောက်တွင် သူတို့အား သေဒဏ်ပေးသောအမိန့်စာကို ဖတ်ပြပါသည်။ "သင်တို့သည် တပ်မတော်ကို ပုန်ကန်သစ္စာဖောက်ရန် လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဤသည်မှာ မြန်မာပြည်သူတို့၏ နှစ်ပေါင်းများစွာကြိုးစားခဲ့သော အင်္ဂလိပ်တို့အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေး၊ အင်္ဂလိပ်တော်လှန်ရေးကြီးကို ပထမဆုံးသစ္စာဖောက်လိုက်ရာ ကျပေသည်။ သင်တို့ (၂) ယောက်ကို ဗမာ့တော်လှန်ရေးကောင်စီကိုယ်စား ကျွန်ုပ်က သေဒဏ်ပေးလိုက်သည်။" ဟုဆိုပြီး ကျနော်နှင့်ပါလာသော ကျနော့်တပ်မှူးများရှေ့မှောက်တွင် အစောင့်ရဲဘော်တယောက်ထံမှ လှံစွပ်တပ်ထားသော သေနတ်တလက်ကို ဆွဲယူလိုက်ပြီး ဒေါသနှင့်ကျနော်အော်ဟစ်ပြီးပြေး၍ တပ်စုမှူးပထမခေါင်းဆောင်ကို လှံစွပ်ဖြင့် ၂ ချက် ၃ ချက် ဆင့်ထိုးပြီး သတ်ဖြတ်လိုက်သည်။

ဤတွင် ၎င်းပထမတပ်စုမှူးပျော့အိပြီး သစ်ပင်တွင်ကပ်လျက် တွဲလောင်းကျသွားတော့မှ မနီးမဝေးရှိအော်ဟစ်နေသော ဒုတိယတပ်စုမှူးရှိရာကို ကျနော်ထပ်သွားပြီး လှံစွပ်ထိုးသတ်ဖြတ်လိုက်ပါသည်။ သတ်ပြီးသူ့အလောင်းကို အနီးရှိရေမြောင်းတခုထဲ ဆွဲယူပစ်ချစေပါသည်။

ပထမတပ်စုမှူးအလောင်းကိုလည်း အလားတူသစ်ပင်မှခွာယူပြီး ရေမြောင်းထဲပစ်ချရန်သွားရာ ထိုတပ်စုမှူးမှာ သစ်ပင်တွင် မရှိတော့ဘဲ သူ့ကို ချည်ထားသောကြိုးသာ တွဲလောင်းကျန်နေပါသည်။

ဤတွင်ကျနော်သည် အနည်းငယ်လန့်ဖြန့်သွားပြီး ထိုလွတ်သွားသော တပ်စုမှူးကို နာရီဝက်ခန့် အနီးတဝိုက်တွင် ရှာဖွေကြသော်လည်း မတွေ့ရတော့ပါ။

ထိုတပ်စုမှူးမှာ လှံစွပ်ဒဏ်ရာဖြင့်ပျော့ကျသွားစဉ်ချည်ထားသော အုန်းဆံကြိုးရှည်ထွက်လာပြီး ကြိုးကွင်းရှည်ဖြစ်လာရာမှ မျောနေသော တပ်စုမှူး သတိရပြီး ကြိုးကွင်းမှ လျှိုထွက်ပြီး သွေးရူးသွေးတန်း ထွက်ပြေးသွားပုံရသည်။

ကျနော်တို့သည် ထိုတပ်စုမှူး တနေရာတွင်သေနိုင်သည်ဟု ယူဆပြီး ကျနော်၏ သေဒဏ်အမိန့်ကိုထပ်ပြီးဖတ်ပြလိုက်ကာ တပ်ဖွဲ့သို့ပြန်လာကြသည်။

နောက်တနေ့ တပ်ဆက်လက်ခရီးချီတက်ပြီး ညနေနားပြီး၍ ညစာစားကြရာတွင် ကျနော့်တပ်မှူးငယ်များ ခါတိုင်းလို ကျနော်တို့ထမင်းဝိုင်းသို့ ဝင်မစားကြတာတွေ့ရသဖြင့် ကျနော်က သူတို့ဘယ်မှာစားကြသလဲမေးမြန်းတော့မှ ဗိုလ်လှဖေက သူတို့တပ်မှူးကြီး ဗိုလ်ကြီးကိုကြောက်ရွံ့သဖြင့် ထမင်းအတူ မစားရဲတော့ဘဲ တနေရာမှာ စားကြတာပါဟု ပြောသည်။

သည်နောက်နေ့များတွင် ကျနော့်တပ်ဖွဲ့ငြိမ်းချမ်းစွာ ဗမာပြည်တွင်းသို့ ချီတက်ကြပါတော့သည်။

နောက်တနေ့ ကျနော်တို့ခရီးဆက်ထွက်ရာ မကြာမီလမ်းတွင် ဗိုလ်စောနောင်၏ တပ်ခွဲနှင့်ဆုံစည်းမိပါသည်။ သူ့တပ်ထဲတွင် ကောင်းစွာ မကျန်းမာသဖြင့် ရှေ့တန်းဗဟိုတပ်ဖွဲ့နှင့် မလိုက်နိုင်သော ဗိုလ်စကြာလည်းပါလာပါသည်။ နောက် ဂျပန်တပ်များနှင့် ဆက်သွယ်ရန် ဘီအိုင်အေတပ်မတော် ဗိုလ်ကြီးရာထူးပေးထားသော ဂျပန်တပ်ကြပ်တဦးလည်း ပါလာပါသည်။

ကျနော်တို့ကို ၎င်းဂျပန်တပ်မှူး တိုက်တွန်းသည့်အတိုင်း တပ် (၂) တပ်ကို ကော်လံတပ်ဖွဲ့တခု ဖွဲ့စည်းပါသည်။ လက်တွေ့ ကျနော်ကပင် ဦးဆောင်ပါသည်။

ကျနော်သည် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော သေဒဏ်ပေးလိုက်သော တပ်စုမှူး(၂) ဦး၏ အဖြစ်အပျက်ကို ဗိုလ်စကြာအားပြောပြရာ ဗိုလ်စကြာက ထိုထွက်ပြေးသူ တပ်စုမှူးဟာ မုချပင်သေဆုံးရမည်၊ သွေးရူးသွေးတန်းထွက်ပြေးရာမှ လဲပြိုပြီးပြန်မထနိုင်ဘဲ သေဆုံးရမည်ဟု ပြောပါသည်။ ဗိုလ်စကြာမှာ ဆေးကျောင်းသား ဆရာဝန်လောင်းတဦးဖြစ်၍ ကျနော်လဲ ပိုမိုယုံကြည်မိပါသည်။

ကျနော်တို့ဆက်လက်ချီတက်ကြရာ ဗမာပြည်အတွင်းပိုင်း သံလွင်မြစ်အရှေ့ဘက်ရောက်လာကြ၏။ ကျနော်တို့၏ ရှေ့ဘက် မလှမ်း မကမ်းတွင် အင်္ဂလိပ်တို့၏ တပ်ဖွဲ့တခုရောက်နေကြောင်း ရွာသားများက တဆင့်သိကြရာ ကျနော်တို့ကများစွာ တိုက်ခိုက်လို၍ အမြန်လိုက်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်တပ်မှာ ကျနော်တို့တပ်ဖွဲ့သတင်းကြားကာ ကြောက်ရွံ့သဖြင့် အတင်းဆုတ်ခွာပြီး ဗမာပြည်အတွင်းပိုင်းသို့ ပြန်ပြေးတာမြန်ဆန်သဖြင့် မမီ လိုက်၍ မတိုက်လိုက်ရပါ။

မတိုက်လိုက်ရသော်လည်း ကျနော်တို့တပ်ဖွဲ့မှာ စိတ်အားတက်ကြွလျက် ရှိပါတော့သည်။ ကျနော်တို့တပ်ဖွဲ့မှ လူများက ကျနော်တို့ကို လူပင်ငယ်သော်လည်း ရဲစွမ်းသတ္တိရှိသော တော်လှန်ရေးတပ်မှူးများ ဖြစ်သည်။ စစ်ပညာလည်းတတ်သူတွေ၊ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ သေမှာမကြောက်သော တော်လှန်ရေးသမားကြီးတွေဟု ယုံကြည်ယူဆပြီး လေးစားအသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံလာရသည်။

ဗိုလ်စကြာက ခင်ဗျားတို့တပ်ဖွဲ့ဟာ မနေ့ကအင်္ဂလိပ်တို့၏ တပ်နှင့်မတိုက်လိုက်ရသော်လည်း တကယ်တိုက်မည့်ပုံသဏ္ဌာန် အမြန်ပြင်ဆင် လိုက်ရသဖြင့် များစွာအတွေ့အကြုံရှိသွားပြီဟု ပြောပါသည်။

ကျနော်တို့တပ်ဖွဲ့သည် ဖာပွန်အောက်မှ တဖြည်းဖြည်း ဗမာပြည်တွင်းသို့ချီတက်လာရာ နောက်ဆုံးစစ်တောင်းမြစ် ကမ်းပေါ်ရှိ “ကွင်းဆိပ်”ဟူသော မြန်မာရွာကြီးသို့ ဆိုက်ရောက်ပါသည်။ ပထမဆုံးတွေ့ရသော မြန်မာရွာကြီး ဖြစ်သဖြင့် ကျနော်တို့ များစွာပျော်ရွှင် ကြပါသည်။ ရွာသားများကလည်း ကောင်းစွာကြိုဆို ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးကြပါသည်။ အချို့လည်း ကျနော်တို့တပ်သို့ တပ်သားအဖြစ်ဝင်ရောက်ကြပါသည်။ ကျနော်တို့ ထိုမြန်မာရွာကြီးတွင် တရက်မျှအနားယူကြပါသည်။ အင်္ဂလိပ်တပ်များလည်း ဗမာပြည်မှ အထက်ဗမာပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည်ဘက်သို့ ဆုတ်ခွာနေ ကြသည်။

ကျနော်တို့တပ်ဖွဲ့ နောက်နေ့တွင် ပဲခူးမြို့ဘက် ဆက်လက်ချီတက်ရာ နောက်နေ့တွင် ပဲခူး မန္တလေးကားလမ်းပေါ်ရှိ “တာဆုံ” ဟူသော ရွာကြီးသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီး ပဲခူးသို့ ဆက်လက်ချီတက် ကြပါသည်။

ကျနော်တို့တပ်မှာ လာခဲ့သောလမ်းတွင် “လား” တကောင်ကို ဖမ်းမိရာ ကျနော်စီးဖို့ပြင်ဆင်ပေးသဖြင့် ခရီးလမ်းအတော်များများမှာ ကျနော် မပင်ပန်းတော့ချေ။

ကျနော်တို့တပ်ဖွဲ့ ပဲခူးသို့ရောက်သောအခါ လွန်ခဲ့သောနေ့က ဗိုလ်ဗလနှင့် ဂျပန်ဗိုလ်ကဝါရှီးမာတို့ တပ်ဖွဲ့ ပဲခူးတွင်တရက်ဝင်နားပြီး ရန်ကုန်ဘက်ကို ဆက်ပြီးချီတက်ကြသည်ဟု ဝမ်းမြောက်စွာ ကြားသိရပါသည်။ အင်္ဂလိပ်တပ်ဖွဲ့များလည်း ရန်ကုန်မှာ မခု မခံတော့ဘဲ အထက်ဗမာပြည်မှ အိန္ဒိယသို့ ဆုတ်ခွာရန်ချီတက် နေကြပြီဟု သိရပါသည်။

ကျနော်တို့တပ်ဖွဲ့ ပဲခူးတွင်ညအိပ်ပြီး နောက်နေ့ဆက်လက်ပြီး ခြေလျင်ချီတက်ပါသည်။ ထိုအချိန်ဗမာပြည်တွင် စစ်ဖြစ်နေ၍ မော်တော်ကား များ ပြေးဆွဲခြင်းများမရှိသလောက် ဖြစ်နေပါသည်။ ကျနော်မှတ်မိသည်မှာ လမ်းတွင် “လှည်းကူး” ဟူသော ကျေးလက်မြို့ကလေးတွင် ကျနော်တို့ တပ်ဖွဲ့ကို လူထုကကြိုဆိုချက်ပြုတ် ကျွေးမွေးကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်တို့နောက်နေ့ “လှည်းကူး”မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ဆက်လက်ချီတက်ကြပါသည်။ နောက်ဆုံးကျနော်တို့ ရန်ကုန်ရောက်ပြီး ကန်တော်ကြီး “ဘုတ်ကလပ်” တွင် ကျနော်တို့တပ်ဖွဲ့ တပ်စွဲပါတော့သည်။ ရန်ကုန်တွင် လူသိပ်မရှိ ကျိုးတိုးကျဲတဲ သာရှိပါသည်။

ကျနော်မှတ်မိတာတခုမှာ ကျနော်တို့ ‘လ’ အချို့ရက်ပေါင်းများစွာ မြေကြီးပေါ်တွင် အိပ်ခဲ့ရပြီး ရန်ကုန်ဘုတ်ကလပ် ရောက်မှ ခုတင်များနှင့် သန့်သန့်ရှင်းရှင်းအိပ်ရသောအခါ မအိပ်တတ်သလိုဖြစ်နေတာ မှတ်မိနေပါသည်။ ကျနော့်ရဲဘော်များက ဘုတ်ကလပ်ထဲ ဝင်ရှာကြ ဖွေကြပြီး တွေ့လာသည့် ခုတင်နှင့်မွေ့ရာများကိုယူလာပြီး ကျနော့်အတွက် ခင်းကျင်းပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တချို့ရဲဘော်များမှာ အင်္ဂလိပ်မများဝတ်သည့် ဂါဝန်ရှည် ကြီးများ၊ ငှက်မွေးနဲ့ဦးထုပ်များ စတာတွေ ရှာဖွေတွေ့ရှိကာ ဝတ်ဆင်လာတာများလဲရှိ၍ ငိုအားထက် ရယ်အားသန်ရပါသည်။ အင်္ဂလိပ်များက မဆုတ် ခွာခင် ဘုတ်ကလပ်အနီး ကန်တော်ကြီးထဲမှာ ချပြီးဝှက်ထားသည့် အရက်အကောင်းစားများ တချို့ကရှာတွေ့ပြီး မူးယစ်သောက်စားကြတာလဲ မှတ်မိ နေပါသည်။ တချို့ရဲဘော်များက တိရစ္ဆာန်ရုံထဲက တိရစ္ဆာန်များကိုသွားရောက် ပစ်ခတ်ယူဆောင်လာပြီး ဟင်းချက်စားကြတာလဲရှိပါသည်။

ကျနော်တို့ ဗမာပြည်မှ ၁၉၄၁ ခုနှစ် အလယ်လောက်က ဂျပန်သို့ စစ်ပညာသင်သွားခဲ့ရာ ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် ဗမာပြည်သို့ မသေမပျောက် မထိမခိုက်နှင့် ကောင်းစွာ ပြန်ရောက်လာပြီဖြစ်လို့လည်း အလွန်ဝမ်းသာနေမိပါသည်။ ။

အပိုင်း (၁) ပြီး။